

Sommaire

1. Ouverture de la séance publique

- M. Fernand Etgen, Président

2. Communications

- M. Fernand Etgen, Président

3. Ordre du jour

- M. Fernand Etgen, Président

4. 7897 - Projet de loi portant modification :

1° de la loi modifiée du 17 juillet 2020 sur les mesures de lutte contre la pandémie Covid-19 ;

2° de la loi modifiée du 8 mars 2018 relative aux établissements hospitaliers et à la planification hospitalière ;

3° de la loi modifiée du 22 janvier 2021 portant : 1° modification des articles L. 234-51, L. 234-52 et L. 234-53 du Code du travail ; 2° dérogation temporaire aux dispositions des articles L. 234-51, L. 234-52 et L. 234-53 du Code du travail

- Rapport de la Commission de la Santé et des Sports : M. Mars Di Bartolomeo

- Discussion générale : M. Claude Wiseler (dépôt de la motion 1) - M. Gilles Baum (interventions de M. Mars Di Bartolomeo) - M. Georges Engel (interventions de M. Fernand Kartheiser, Mme Martine Hansen, M. Claude Wiseler et M. le Ministre Dan Kersch) - Mme Josée Lorsché (interventions de M. Mars Di Bartolomeo et M. Fernand Kartheiser) - M. Jeff Engelen (interventions de Mme la Ministre Paulette Lenert, Mme Josée Lorsché, M. Georges Engel et M. Fernand Kartheiser) (dépôt de la motion 2) - Mme Nathalie Oberweis - M. Sven Clement (interventions de M. Mars Di Bartolomeo, M. le Ministre Dan Kersch et M. Georges Engel)

- Prises de position du Gouvernement : Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé (interventions de M. Claude Wiseler) - M. Roy Reding (parole après ministre) - Mme la Ministre Paulette Lenert (intervention de M. Roy Reding) - M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre - Mme Josée Lorsché - M. Claude Wiseler - M. le Ministre Dan Kersch (interventions de M. Claude Wiseler) - M. Fernand Etgen, Président (interventions de M. Sven Clement et M. Fernand Kartheiser)

- Vote séparé sur l'article 2 (2) du projet de loi 7897 (adopté)

- Vote séparé sur l'article 6 du projet de loi 7897 (adopté)

- Vote sur l'ensemble du projet de loi et dispense du second vote constitutionnel

- Motion 1 : M. Georges Engel - M. Fernand Kartheiser - M. Sven Clement (interventions de M. Georges Engel et M. le Ministre Dan Kersch) - M. Claude Wiseler

- Vote sur la motion 1 modifiée (rejetée)

- Motion 2 : M. Gilles Baum - M. Marc Goergen - M. Claude Wiseler (interventions de M. le Ministre Dan Kersch et M. Georges Engel) - M. Fernand Kartheiser (retrait de la motion) (interventions de M. Sven Clement et M. Gilles Baum)

Au banc du Gouvernement se trouvent : M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre ; Mme Corinne Cahen, M. Marc Hansen et Mme Paulette Lenert, Ministres.

(La séance publique est ouverte à 09.02 heures.)

1. Ouverture de la séance publique

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Ech maachen d'Sitzung op. Huet d'Regierung eng Kommunikatioun ze maachen?

■ **M. François Bausch, Vice-Premier Ministre.**- Nee, Här President, dat ass net de Fall.

2. Communications

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Ech hu folgend Kommunikatiounen un d'Chamber ze maachen.

D'Lëscht vun den neie parlamentareschen Ufroen a vun den Äntwerten ass um Büro deponéiert.

D'Lëscht vun de Projets de loi, déi säit der leschter Sitzung deponéiert gi sinn, a vun deenen, déi zrëckgezu gi sinn, ass verdeelt ginn.

D'Lëscht mat de Petitiounen, déi säit der leschter Sitzung deponéiert goufen, ass och verdeelt ginn.

Communications du Président - séance publique du 18 octobre 2021

1) La liste des questions au Gouvernement ainsi que des réponses à des questions est déposée sur le bureau.

Les questions et les réponses sont publiées au compte rendu.

2) Les projets de loi suivants ont été déposés à l'Administration parlementaire :

7878 - Projet de loi concernant le budget des recettes et des dépenses de l'État pour l'exercice 2022 et modifiant :

1° le Code de la sécurité sociale ;

2° la loi modifiée du 16 octobre 1934 concernant l'évaluation des biens et valeurs (« Bewertungsgesetz »);

3° la loi modifiée du 1er décembre 1936 concernant l'impôt commercial (« Gewerbesteuergesetz »);

4° la loi modifiée du 17 avril 1964 portant réorganisation de l'Administration des contributions directes ;

5° la loi modifiée du 4 décembre 1967 concernant l'impôt sur le revenu ;

6° la loi modifiée du 24 décembre 1996 portant introduction d'une bonification d'impôt sur le revenu en cas d'embauchage de chômeurs ;

7° la loi modifiée du 28 avril 1998 portant

a) harmonisation de l'enseignement musical dans le secteur communal ;

b) modification de l'article 5 de la loi du 24 mai 1989 sur le contrat de travail ;

c) modification de la loi modifiée du 22 juin 1963 fixant le régime des traitements des fonctionnaires de l'État ;

8° la loi modifiée du 21 décembre 1998 concernant le budget des recettes et des dépenses de l'État pour l'exercice 1999 ;

9° la loi du 7 décembre 2007 autorisant l'État à fournir une garantie bancaire pour la réalisation et l'exploitation d'un réseau de chaleur urbain ;

10° la loi modifiée du 17 décembre 2010 fixant les droits d'accise et les taxes assimilées sur les produits énergétiques, l'électricité, les produits de tabacs manufacturés, l'alcool et les boissons alcooliques ;

11° la loi modifiée du 1er août 2019 concernant les mutuelles

Dépôt : M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances, le 13.10.2021

7879 - Projet de loi relatif à la programmation financière pluriannuelle pour la période 2021-2025

Dépôt : M. Pierre Gramegna, Ministre des Finances, le 13.10.2021

3) La proposition de loi suivante a été retirée du rôle des affaires :

7549 - Proposition de loi instituant des dispositions transitoires concernant les baux à loyer dans le contexte de la crise sanitaire Covid-19

Dépôt : M. Sven Clement, Député, le 02.04.2020

Retrait du rôle des affaires : le 14.10.2021

4) Les demandes de pétition suivantes ont été déposées :

2056 - Demande de pétition publique : Abolition du CovidCheck pour l'accès aux lieux tels que les hôpitaux, restaurants et lieux de loisirs

Dépôt : Giovanni Tinelli, le 11.10.2021

2057 - Demande de pétition publique : Faire reconnaître le test sérologique et pouvoir le certifier dans le CovidCheck.

Dépôt : Luigi Laera, le 12.10.2021

2058 - Demande de pétition publique : Stop aux pass sanitaires / CovidCheck

Dépôt : Tina Lempereur, le 12.10.2021

2059 - Demande de pétition publique : Petition gegen das Ansteigen der Benzinpreise

Dépôt : Pierrot Bettendorf, le 12.10.2021

2060 - Demande de pétition publique : Casque obligatoire pour les cyclistes qui roulent dans la rue

Dépôt : Andy König, le 14.10.2021

2061 - Demande de pétition publique : Ënnerstëtzung fir d'Elteren, deenen hir Kanner net an eng Maison relais ginn

Dépôt : Jules Clement, le 14.10.2021

2062 - Demande de pétition ordinaire : Suppression totale de toutes les restrictions et contraintes sanitaires liées à l'épidémie de Sars-CoV-2 et obligation pour les médecins généralistes de soigner les patients Covid dès les premiers symptômes pour leur éviter l'hospitalisation

Dépôt : Michel Prémont, le 14.10.2021

(Tous les documents peuvent être consultés à l'Administration parlementaire.)

3. Ordre du jour

Den ofgeännerten Ordre du jour, sou wéi d'Präsidentekonferenz e virschléit, ass lech zougestallt ginn. Ass d'Chamber mat dësem Ordre du jour averstanen?

(Assentiment)

Dann ass et esou decidéiert.

4. 7897 - Projet de loi portant modification :

1° de la loi modifiée du 17 juillet 2020 sur les mesures de lutte contre la pandémie Covid-19 ;

2° de la loi modifiée du 8 mars 2018 relative aux établissements hospitaliers et à la planification hospitalière ;

3° de la loi modifiée du 22 janvier 2021 portant : 1° modification des articles L. 234-51, L. 234-52 et L. 234-53 du Code du travail ; 2° dérogation temporaire aux dispositions des articles L. 234-51, L. 234-52 et L. 234-53 du Code du travail

Op eisem Ordre du jour vun haut de Moie steet de Projet de loi 7897, eng Ofännerung vum Gesetz iwwert d'Aféierung vun enger Rei Mesuren am Kader vun der Covid-19-Pandemie. D'Riedezäit ass nom Modell 1 festgeluecht.

An ech ginn d'Wuert direkt dem Rapporteur vun dësem Projet de loi, a wie kéint dat anescht si wéi den honorabelen Här Mars Di Bartolomeo? Här Di Bartolomeo, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Santé et des Sports

■ **M. Mars Di Bartolomeo (LSAP), rapporteur.**- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, léif Kolleeginnen a Kolleegen, wann ech mech net ieren, stinn ech haut fir dë 23. Kéier virun Iech, fir en Anti-Covidgesetz virzustellen. Dat heescht, mir sinn nach net iwwert de Bierg, och wa mer deem gemeinsamen Zil, de Virus an de Grëff ze kréien, weesentlech méi nokommen. Datt mer erëm zrëck an dësem Haus sinn, ass nëmmen een Zeechen do derfir.

An dach beweege mer eis ëmmer nach op dënnem Äis an et gëllt weiderhin, en Equilibre ze fannen tëscht restriktive Moossnamen am Interessi vum individuellen an allgemenge Gesondheetsschutz an de berechtigten Uspréich op Normalitéit a Fräiheeten.

Besonnesch an deene leschten Deeg hu mer gesinn, dass et e richteg Balancéakt ass, dee sècher nach méi eng intensiv Kommunikatioun verlaangt: Well och wann ee ganz haart schwätzt, dierf een net vergiessen, dass et eng Majoritéit gëtt, déi méi lues schwätzt!

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Mars Di Bartolomeo (LSAP), rapporteur.**- Elo dann zu der Situatioun um Terrain.

D'Inzidenzzuel vun den Neinfektiounen op 100.000 Awunner iwwer 7 Deeg gekuckt geet erop a louch an der Woch tëscht dem 4. an 10. Oktober bei 106. D'Zuele vun de leschten Deeg weise weider no uewen. Dës Inzidenz ass am héchste bei de Jonken tëschent null a 14 Joer an am niddregste bei de Leit iwwer 60 Joer, woubäi awer grad bei den iwwer 75-Järege d'Zuelen elo nees eropginn.

An de Spideeler bleift d'Situatioun am Moment stabil. An der Woch vum 4. bis den 10. Oktober goufe 15 Persounen am Zesummenhang mat enger Covid-infektioun hospitaliséiert, 5 Persoune waren op der Intensivstatioun.

Eng Zuel aus dem leschte Wocheréckbléck ass an der Effentlechkeet an an der Press vill diskutéiert a kommentéiert ginn: nämlech de Fait, dass an der Woch vum 4. bis den 10. Oktober 46 % vun den Neinfektioune Leit betraff hunn, déi komplett geimpft waren. Dës Zuele si richteg, mee ginn e falscht Bild of!

Fir e korrekt Bild ze weisen, muss een d'Inzidenz bei de Geimpfte kucken, also d'Zuel vun den neinféierte Geimpfte par rapport zu der Populatioun vun de Geimpften, an dat selwecht ënnert den Netgeimpften. Wann een dëst mat abezitt, gesäit een, dass d'Inzidenz bei den Netgeimpfte wäitass méi héich ass wéi bei de Geimpften.

D'Zuelen, déi ech fonnt hunn, weisen an deene leschte Wochen, dass de Risiko, sech ze infizéieren, fir Netgeimpfte ronn véiermol méi héich louch. De Risiko, an d'Spidol ze kommen duerch eng Infektioun, ass ronn dräimol esou héich an de Risk, op eng Intensivstatioun ze kommen, ass bal zéngmol sou héich bei Netgeimpfte wéi bei Geimpften.

Dat si Fakten, déi ee soll am Hannerkapp behalen, wann een d'Wierksamkeet vum Impfen a Fro stellt. An et soll een heiansdo, wa méiglech heiansdo oft, och lauschteren, wat d'Virologen hei zu Lëtzebuerg an am Ausland soen an net onbedéngt Experten, déi selwer ernannt sinn an déi eppes ganz Seltenes erfuer hunn hei am Land: Dat ass de Réckzuch vun der Autorisation d'exercer!

Mir wëssen, dass d'Delta-Variant an deene leschte Wochen 100 % vun den Infektiounen ausgemaach huet an dass d'Impfungen géint eng Infektioun mat Delta manner effikass sinn. Mee si schütze weiderhi gutt géint e schlëmme Verlaf, virun enger Hospitalisatioun a virun allem och virun engem déidlechen Ausgang.

Dofir: D'Impfungen hëllef virun allem géint eng Iwwerbelaaschtung vun de Spideeler! An deenen, déi do säit dem Ufank vun der Kris bis zum Geht-nichtmehr geschafft hunn.

Komm mir kucken no vir a mir kucken, wat géif passéieren, wann no 18 Méint op de Felge fueren an de Spideeler nach eng Kéier esou eng Well géif kommen. Ech wëll mer dat net virstellen an ech wëll dat och net deene Leit zoumudden, deene mer verdanken, dass mer haut do stinn, wou mer haut stinn. Also wannechgelift: Jo, kommt, mir denken un eis, mee kommt, mir denken och un déi, déi esou Efforte gemaach hunn, déi vis-à-vis vun eisen Efforten - jo, ech brauch et net auszedrücken - bal bis zum Iwwermüschleche gaang sinn! A si verdéngen duerfir e Merci! An dee beschte Merci kënnen mer soen, wa mer mat derzou bäidroen ze verhënnern, dass se nach eng Kéier ënnert d'Dampfwalz kommen.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Mars Di Bartolomeo (LSAP), rapporteur.**- Dofir: D'Impfungen hëllef virun allem virun enger Iwwerbelaaschtung vun de Spideeler an deenen, déi eis jidderzäit zur Säit stoungen. Dat war ëmmer eist Zil vun de Mesuren, déi mer gestëmmt hunn, an dat bleift och weiderhin eist Zil.

Dofir proposéiert déi nei Versioun vum Covidgesetz d'Mesuren, déi en place sinn, bäizebehalen a plazeweis unzepassen. De CovidCheck gëtt enger-säits ausgedeeent an anerersäits opgelackert: Ab dem 1. November wäerten Autotester op der Plaz - sur place - net méi gëllen, mee just nach déi Antigenschnelltester, déi ënnert der Opsicht vu Gesondheetspersonal gemaach a vun hinnen zertiféiert ginn. De Grond ass, dass et bei deenen Tester, bei deene Selbsttester eng ganz Partie vun Abuse gouf oder dass se mol iwwerhaupt net gemaach goufen an een einfach duerchgewonk ginn ass an dass dës Zort Tester dofir d'Schwaachstell vun CovidCheck waren.

Eenzeg Ausname sinn an Zukunft d'Schnelltester an der Schoul, déi weider - allerdéngs just zu Lëtzebuerg - gëlteg sinn. Do derniewent kënnen och Schnelltester sur place gemaach gi fir den Accès zu Spideeler a Strukture fir eeler Leit. Den Zougang zu de Soine muss garantéiert bleiwen an an dës Strukture muss dofir gesuergt ginn, dass déi Tester och richteg gemaach ginn.

Gläichzäiteg gëtt et awer och eng Oplackierung vun dem CovidCheck-Regimm: Vum 19. Oktober u fale just nach Kanner iwwer 12 Joer an 2 Méint ënnert dee Regimm. Engersäits hunn d'Kanner do virun nach net d'Méiglechkeet, sech impfen ze loosser. Anerersäits gi se jo an de Schoule minimum zweemol d'Woch getest. Iwwregens sinn déi zwee Méint bei déi 12 Joer bäigesat ginn op Propos och vun der Santéskommissioun a mat engem Säitebléck op dat, wat an anere Länner festgehale ginn ass. Dësen Delai soll et erlaben, genuch Zäit ze loosser, fir sech no dem 12. Gebuertsdag impfen ze loosser.

Da wäert de CovidCheck-Regimm am Horeca-Secteur fir de Banneberäich vum 1. November un obligatoresch ginn, dëst, well am Café oder am Restaurant déi sanitär Moossnamen - Distanz a Masken - net kënnen agehale ginn a well do dacks vill Leit eng méi laang Zäit ongeschützt an engem zouene Raum verbréngen. Op den Terrasse bleift de Covid-Check fakultativ.

Op der Aarbecht gëtt et elo d'Méiglechkeet, ënner CovidCheck ze fonctionéieren, dat heescht, dass déi Responsabel vun enger Entreprise oder enger Administratioun d'Méiglechkeet hunn, déi ganz oder en Deel vun der Entreprise respektiv der Administratioun ënner CovidCheck ze stellen. Dobäi ass kloer, dass den Accès an de Fonctionnement vun de Services publics muss garantéiert bleiwen an dëst muss natierlech bei der Decisioun matabezu ginn.

Dës Measure géif enger Demande vu verschiddene Säiten nokommen: De CovidCheck soll et erlaben, och op der Aarbecht - an dat muss een am Hannerkapp behalen - zu méi Normalitéit zrëckzekommen,

wat e berechtigten Usproch ass vun deene Beschäftigten an de Betriber, dat heescht, schaffen ze kënnen ouni sanitär Moossnamen, Restriktionen, ouni Masken, Distanz oder soss Separationen, a gläichzäiteg d'Gesondheet a Sécherheet souwäit wéi méiglech ze garantéieren. Fir déi geimpfte Leit ass et och e Wee, fir hir Fräiheet erëmzekréien.

Dës Reegelung fält ënnert d'Bestëmmunge vum Gesondheetsschutz op der Aarbecht, fir déi de Patron responsabel ass an déi am Code du travail, am Statut vun de Staatsbeamten oder Staatsmat-aarbechter ageschriwwen ass.

Et ass och wichteg ze betounen, dass natierlech den Droit commun weider spillt, dat heescht, all Reegele vun der Matbestëmmung, déi am Code du travail, bezéiungsweis am Statut oder Kollektivvertrag am Beräich Sécherheet beim Staat a Saache Gesondheetsschutz gëllen. Dat heescht, dass d'Personaldelegation, d'Personalverriedung, d'Sécherheetsbeoptraagten an den Decisiounsprozess matagebend ginn, souwäit dat virgesinn ass an deenen Ofmaachungen, déi et zwëschent dem Salaré, dem Fonctionnaire an dem Patron gëtt. Do gëtt et e Bedürfnis, mateneen ze schwätzen! Jo, den Dialog muss klappen zwëschent de Beschäftigten an de Betriber, fir déi Praxis esou gutt wéi méiglech kënnen duerchezéien.

Et ass kloer, dass de Patron also e ganz staarken Interêt huet, mat senger Belegschaft - sief dat am privaten oder am öffentleche Beräich - ze kucken, wéi virzegoen ass, wéi ee kann zesummen d'Sécherheet an d'Gesondheet, de gudden Fonctionnement an d'Zesummenaarbecht an der Entreprise respektiv der Administration garantéieren, an eventuell no adaptéierte Léisungen ze sichen. Dat heescht, do ass Diskussiounsbedarf an et ass och keen, deen der Diskussioun aus dem Wee geet, weeder an de Betriber nach ausserhalb vun de Betriber am Rame vum Sozialdialog, deen hei zu Lëtzebuerg nach wie vor groussgeschrëwe gëtt.

Falls dat net sollt méiglech sinn - an dat bleift hoffentlech d'Ausnam -, spillt a leschter Instanz den Droit commun, wat eventuell Sanktiounen a Prozeduren an deem Kader ugeet. Ech brauch net nach eng Kéier ze widderhuelen, op wat fir enger Basis.

D'Gesetz bréngt awer och eng Rei vu Lackerungen. Sou kënnen ënnert dem CovidCheck Evenementer, Manifestatiounen oder Rassemblementer lafe mat bis zu 2.000 Persounen. Bis elo louch déi iewesch Grenz bei 300 Persounen. Fir Evenementer vu méi wéi 2.000 Persounen muss dann zousätzlech e sanitäre Konzept bei der Santé agereecht ginn.

De Projet de loi schafft och eng legal Basis, dass mir hei zu Lëtzebuerg kënnen Vaccinatiounen vun Drëttstaate mat Impfstoffen akzeptéieren, déi nach net vun der EMA unerkannt sinn, mee déi awer vun der OMS eng speziell Geneemegung hunn.

Eng weider Ännerung vum Gesetz hält fest, dass Leit, déi mam Fliger op Lëtzebuerg areesen, an Zukunft just nach de Formulaire de localisation auszufüllen hunn, wann hire Fluch méi laang wéi fënnef Stonne war.

Do derniewent gëtt de spezielle Congé pour raisons familiales eng weider Kéier verlängert.

Eng Ännerung um Spidolsgesetz erlaabt et, dass de Commissaire aux hôpitaux sech an Zukunft ka vun engem Delegéierten op de Reunione vun de Verwaltungsreite vun de Spideeler ersetze loossen.

Dat neit Gesetz trëtt muer, 19. Oktober, a Kraaft, mat Ausnam vun der méi strenger Reegelung vum CovidCheck, also wat d'Ofschafe vun de Schnelltester ugeet, dem obligatoresche CovidCheck am Horeca an dem fakultative CovidCheck op der Aarbechtsplaz. Dës Bestëmmunge gëllen eréischt vum 1. November un, dat, fir deene Beträffenden Zäit ze loossen, sech dorobber virzebereeden. Wéinst dem relativ enken Delai huet d'Regierung decidéiert, de Leit, déi eréischt fir d'éischt geimpft sinn, an enger Iwwergangszäit weider gratis PCR-Tester unzebidden. Leit, déi sech aus medezinnesche Grënn nach net konnten impfe loossen, kréien déi Tester och doriwwer eraus bezuelt.

D'Lafzäit vum Gesetz geet bis den 18. Dezember, an der Hoffnung, dass mer bis dohinner d'Konditiounen erreecht hunn, fir méi, an am léifsten all eis Fräiheeten nees erëmzekréien.

Dëse Projet gouf den 8. Oktober an der Chamber deponéiert. D'Santés- a Sportskommissioun huet de Projet an hire Sëtzung vum 11. Oktober analyséiert, wat zu engem Amendement bäigedroen huet. Den Avis vum Conseil d'État vum 13. Oktober huet zu engem weideren Amendement gefouert. Nom Zousazavis vum Staatsrot huet d'Kommissioun de Rapport de 15. Oktober mat de Stëmme vun der Majoritéit géint d'Stëmme vun der Opposition ugeholl. Fir d'Avise verweisen ech op mäi schrëftleche Rapport.

Zur Konklusioun: D'Impfe bleift de Wee, de Wee eraus aus der Pandemie - virun allem, well et schwéier Krankheetsverleef, Hospitalisatiounen an domadder eng Iwwerbelaaschtung vun de Spideeler verhënnert. Ween dorunner zweifelt, soll e Bléck an

déi Länner werfen, déi eng niddreg Impfquot hunn: Ech weisen op Russland mat 30 % Impfquot, wou an engem Dag 1.000 Leit gestuerwe sinn. Dat muss ee sech virstellen: wou an engem Dag 1.000 Leit gestuerwe sinn! Elo huelen ech Russland net als dat grousst Beispill, mee et dierft awer deenen ze denke ginn, déi soen: „D'Impfung bréngt näischt.“ Kuckt, wéi eng Stabilitéit bei eis erreecht ginn ass, an da maacht Der lech selwer eng Meenung!

Dofir: Et kann ee Froen oder Ängshten hunn, mee et sollt ee bei sengem Dokter, bei de Wëssenschaftler méi Informatiounen an Äntwerte froen oder d'Covid-Helpline urufen. A wann et noutwendeg ass, musse mer zousätzlech Informatiounsquelle schafen.

Mee op jidde Fall ass d'Iwwerleeung, „et stieche sech och geimpfte Leit un, dofir bréngt d'Impfung näischt“, vill ze vill kuerz gegräff. Zum engen, well d'Infektiounen ënner Geimpfte vill méi niddreg si wéi ënner Netgeimpften, an dat ass nach méi wouer, wat Komplikatiounen, Hospitalisatiounen a Stierffäll ugeet.

Eng héich Impfquot an e weidert Anhale vun de Gestes barrières erméiglecht eis de Wee aus der Pandemie an - ganz wichteg - hält dem Virus den Terrain an d'Méiglechkeet ewech, fir sech weider ze verbreeden an ze mutéieren!

Dofir weider den Opruff: Lauschtet op d'Wëssenschaft! Loosst lech impfen! Bleift weider virsiichteg a gesond!

Ech soen lech Merci an dem President Merci, dass ech e bësse méi Zäit krut. Merci gesot.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - An ech soen dem Här Rapporteur Mars Di Bartolomeo villmools Merci a ginn d'Wuert direkt weider un den éischten ageschriwwene Riedner, an dat ass den honorabelen Här Claude Wiseler.

Här Wiseler, Dir hutt d'Wuert.

Discussion générale

■ **M. Claude Wiseler (CSV).** - Villmools Merci, Här President. Et sinn elo 19 Méint, dass déi ganz Covidgesetz do sinn, an et spiert ee bei de Leit, och bei eis, eng gewësse Middegkeet. Vill Leit hunn es sat, hätte gar hiert Liewen erëm, hätte gar hir Fräiheeten erëm.

Et spiert een och säit kuerzem oder säit enger Zäit all Dag méi Tensiounen an eiser Gesellschaft, eng gewëssen Aggressivitéit an, ech mengen, och mir als Politiker kréien déi ze spieren. Ech denken, dass Dir am selwechte Fall sidd wéi ech: Bréiwer a Mailen hunn ech domat ugeschwat. An et héiert een dat vu béide Säiten: op där enger Säit déi, déi elo all hir Fräiheete wëllen erëmkréien, an op där anerer Säit déi aner, déi refuséieren, sech ëmmer méi an den Eck gedréckt ze spieren, an dat och kloer ausdrécken.

An ech soen: Dat ass net gutt fir eis Gesellschaft, fir eist Land! Bis elo konnte mer eng ganz Rei méi violent Ausschreidunge wéi am Ausland vermeiden. Gott sei Dank konnte mer se vermeiden an ech hoffen, dass mer se och an Zukunft kënnen vermeiden!

A wann esou eng Situatioun ass, da stellt ee sech, da stellen ech mer op jidde Fall d'Fro als Politiker: Wéi ginn ech domat ëm? An ech hu mer selwer eng Rei Äntwerte ginn, wéi ech mat esou Situatiounen, och par rapport zu de Leit, déi sech un een adresséieren, ëmginn.

Dat Éischt, dat ass, dass ech alles dat liesen a lauschten, wat ech kréien, wat mer zougedroe gëtt, an de Leit hir Meenung - wa se dann de Courage hunn, fir se auszudrécken - och seriö huelen a probéieren ze verstoen, wéi se sech spieren a wat se mengen.

Dat Zweet ass, an dat ass grad esou kloer: Ech loosse mech net ënner Drock setze vun iergendenger Meenung, déi méi haart wéi eng aner ausgedréckt gëtt, och wann dat probéiert gëtt, duerch wellech Moyenen och ëmmer! Ech loosse mech net ënner Drock setzen.

Drëttens, ech probéieren, mer objektiv meng Meenung ze maachen, wat dann elo richtig a wat falsch ass. An ech probéieren, dass éischstens an engem Bléckwénkel vun der Santé publique ze kucken, fir mol ze froen: Wat ass da fir d'ganz Gesellschaft richtig? Wéi kënnen mir als Solidargemeinschaft un e grave Problem, dee mer alleguer zesummen hunn, erugeen?

A wann ech déi Fro fir mech beäntwert hunn, da stellen ech mer d'Fro: Wéi ginn ech mat deene Leit hirer Meenung ëm, déi eng aner Meenung hu wéi ech? Wat sinn hir Suergen? A wéi kann ech deene Suerge begéinen, ouni meng éischt Finalitéit ewechzehuelen? Wat ass déi richtig Approche am Kader vun der Santé publique?

Duerfir géif ech haut gar eng Kéier probéieren, objektiv ze kucken, wou mer dru sinn. Den 13. Oktober ass et esou, dass zu Lëtzebuerg - héichgerechent op eng Millioun, well een dat ëmmer muss mat anere Länner vergläichen - d'Neiinfektiounen bei 150, 153 leien. Mir leien domat iwwert dem EU-Duerchschnitt, dee bei

126 ass. Däitschland läit bei 100, Ungarn bei 73, Portugal bei 65, Frankräich bei 58, mir bei 153. Just fir ze wëssen, wou mer proportionell am Kader vun deem, wat an anere Länner geschitt, dru sinn. Eis Reproduktiounsziel ass 1,14. Elo kann een dat, wéi de Mars Di Bartolomeo dat gemaach huet, nuancéieren, mee si ass ze héich momentan.

Mir hunn eng déif Stierflechkeetsrat. Mir hunn och eng déif Spidolsbesetzung. Mir si mat den Tester staark erogaange vun deem Moment un, wou mer den LST net méi gemaach hunn. Par contre, wann een awer kuckt am Vergläich zum Ausland, déi ni den LST haten, teste mer momentan manner wéi England, Frankräich, Irland, Portugal, just fir den Tableau komplett ze maachen.

Wat heescht dat, deen Tableau? Dat heescht, dass mer momentan awer relativ stabil sinn an eisen Infektiounszele säit den zwee leschten Texter.

Bis elo - an an där leschter Ried kann ech mech gutt erënneren, et gesot ze hunn - si mir stabil bliwwen. Dat ass am Fong positiv, dass mer stabil bliwwen sinn. Mee ech soen awer ganz kloer: Haut kann een dat net méi esou soen! Mir sinn haut an enger Phas, wou et net drëm geet ze stabiliséieren, mir sinn haut an enger Phas, wou et drëm geet, d'Zuelen erofzekréien an net, se stabil op deem Niveau ze halen, wou se sinn.

Wann ee kuckt, wat a Frankräich geschitt ass zum Beispill: Vum August bis elo si se vun 376 Infektiounen - op eng Millioun - op 58 erogaangen - vun 376 op 58! -, an Italie vun 105 op 43; a Portugal vun 250 op 65; a Spuenie vun 340 op 32. Mir si vum August u vu 75 op 150 erogaangen. Dat heescht, mir hunn eis a partir vum September méi oder weiniger bei 150 stabiliséiert. Do, wou aner Länner erogaange sinn, si mir net erogaangen. Dat ass eis net gelongen.

Eng Chambre professionnelle seet dann och: „Firwat kommen elo déi Moossnamen? Mir hunn eis jo stabiliséiert.“ Meng Äntwert ass ganz einfach: Déi Moosname musse sinn, oder eng Rei Moosname musse sinn - an do kommen ech duerno drop zrëck -, well mer nach net do si mat den Infektiounszuelen, wou mer misste sinn, fir dass d'Gesondheetssituatioun sech stabiliséiert. An, wéi gesot, eis Situatioun ass an deem Moment net akzeptabel. An duerfir ass d'Regierung obligéiert, Moossnamen ze adoptéieren. Bis dohinner, gutt.

Dann ass meng Fro: Wouduerch kënn dann déi Situatioun, an där mer elo hei dra sinn? Eisen Impftaux ass haut net do, wou e misst sinn. Dat ass a mengen Aen awer och ganz kloer. Portugal läit bei 88 %, Spuenie bei 81 %, Frankräich bei 75 %, d'Belsch bei 74 %, mir bei 65 % oder 66 % - allkéiers, wann s de et kucks op d'Gesamtpopulatioun, fir et ze vergläichen. An déi aner Länner sinn op déi selwecht Zuele gekuckt. Mir leien do och ënnert der EU-Moyenne. Schlecht Resultater an der Impfung, ënnert der europäescher Moyenne, an Impftaux an Infektiounszele sinn enk matenee verbonden, dat ass an eisen Ae ganz kloer.

Dann ass d'Fro: Firwat ass deen Impftaux zu Lëtzebuerg dann esou déif? Wisou si grouss Ennerscheeder tëschent de Länner? Wisou ass et méiglech, dass a Portugal 88 % vun de Leit geimpft sinn a bei eis en Impftaux ass, wou 65 % vun de Leit geimpft sinn? Dat ass jo awer e groussen Ennerscheid tëschent de Länner. Wou kënn den hier? A firwat leie mir ënnert der europäescher Moyenne?

Ech mengen, et ass mol net, well mer technesch schlecht organiséiert waren. Mee ech soen et ganz kloer - ech hunn dat och schonn dobaussen zum Ausdrock bruecht -: Ech mengen, dat ass, well d'Regierung laang Méint keng uerdentlech Impfcampagne gemaach huet.

(Brouhaha)

Säit Oktober ...

(Brouhaha)

Ech erkläre mech, ech erkläre mech och. Säit Oktober d'lescht Joer wousste mer, dass am Dezember géifen Impfstoffen kommen. Do ass näischt gemaach ginn! Säit Oktober hu mer op dëser Tribün - an an all Ried, déi ech hei gehalen hunn, sinn déi Sätz dran - kloer an däitlech gefrot, dass eng uerdentlech Impfcampagne soll gemaach ginn. Et ass eréischt am Februar lues a lues ugefaange ginn, eng Campagne ze maachen. Bis dohinner ass Rumeuren, falschen Informatiounen, Hallefwouechten an Zweifel d'Feld iwwerlooss ginn an d'Rumeure si fräi zirkuléieren gelooss ginn.

An ech mengen, mir hunn déi Rumeuren all héieren, ech sinn oft drop ugeschwat ginn: „Wéi ass et, wann s de geimpft bass? Ech passen op, well dann, wann ech geimpft sinn, kann ech eventuell keng Kanner méi kréien.“ „Ech si méintelaang midd duerno, wann ech geimpft sinn.“ „Se hëllef guer näischt, d'Impfungen, well elo nei Varianten do sinn an déi Impfungen, déi mer kréien, hëlfe näischt géint déi Varianten.“ Oder: „Eng Impfung, deen hei Impfstoff oder deen aneren Impfstoff, déi kënnen schwéier Krankheeten entwéckelen.“ Alles dat si Rumeuren, déi entstane sinn, déi am Fong de Leit

verständlecherweis Angscht virun der Impfung gemaach hunn. An et sinn an deene Méint keng uerdentlech Explikatiounen vun der Regierung komm, op jidde Fall keng Explikatiounen, déi bei de Leit eriwierkomm sinn.

An de Staatsminister huet dat de leschten Donneschden a senger Ried zum État de la nation d'ailleurs nach confirméiert: Hien huet gesot, dass d'Regierung an deene Méint Oktober, November, Dezember, Januar oder Oktober, November, Dezember keng Campagne wollt maachen, well d'Regierung estiméiert huet, dass et ze fréi wär, fir eng Campagne ze maachen. Dat sinn net ech, deen dat gesot huet! Dat war viru fënnef Deeg de Staatsminister, hei op där selwechter Plaz, dee gesot huet: „Mir woussten net, ob mer genuch Impfstoff géife kréien. Mir wollt keng Versprieche maachen, déi mer net kéinten halen.“ Dat ass eng Argumentatioun, déi nach repetéiert ginn ass virun e puer Deeg an déi och sengerzäit vun der Gesondheitsministesch a vum Staatsminister gesot gi war.

De Problem bei där ganzer Geschicht, dat ass, dass dat am Fong dauernd verwiesselt gëtt, déi Campagne, déi gemaach gëtt, fir d'Leit ze incitéieren, sech direkt elo impfen ze goen, wat e prezisen Typ vu Campagne ass, an déi Explikatiounscampagne iwwert d'Impfen en général, firwat et gutt ass, firwat et sënnvoll ass, firwat een et soll maachen, wat zwee verschidden Typen vu Campagne sinn. An et hätt strictement näischt an eisen Aen empêcheiert, dass d'Campagne vun den Explikatiounen doriwwer, wat d'Impfen ass, wéi et soll goen, wat d'Benefisser dovunner si respektiv wéi een dorunner soll erugeen, weesentlech méi fréi ugelaft wär.

Eng däitsch Etüd seet, dass bei de Leit, déi sech net wëllen impfe loossen, eng relativ geréng Zuel kategoresch Impfgeigner sinn, déi am Fong einfach net wëllen, well se géint d'Impfung sinn, an dass déi aner Leit, déi sech net wëllen impfe loossen, ganz vill Froen hunn, och Ängshten hunn, och Suergen hunn. An ech muss soen: Dat verst mer! Et ass jo och keen innocent Gest, fir dat ze maachen. An ech mengen, dass een duerfir mat enger Explikatiounscampagne - net mat enger Opfuederungs-campagne: „Ma gitt lech impfen!“, mee mat enger Explikatiounscampagne - geziilt un déi Leit muss erugeen, fir hinnen ze explizéieren, wat de Gest Impfen ass, wat e fir Implikatiounen huet a wat en och gesondheetsméisseg heescht. An och spezifesch un d'Zilgruppen erugeen, zum Beispill opgedelt op déi verschidden Alteren, well d'Reaktiounen an d'Äntwerten, déi ee muss ginn, si ganz aner, wann et jonk Leit oder eeler Leit sinn. Anescht och erugeen u verschidde Beruffsgruppen, well d'Erausfuederungen u verschidde Beruffsgruppe spezifesch anerer si bei där enger Beruffsgrupp wéi bei där anerer. E verschidde Erugeen och un d'Nationalitéiten, wou och anescht reagéiert gëtt, wou och bei der Sprooch ganz aner Besoinen do si bei där enger Grupp wéi bei där anerer.

Ech soen, dass et weesentlech méi sënnvoll gewiescht wär, eng Pressekonferenz manner ze maachen, wann een déi ersat hätt duerch eng uerdentlech an eng richtig Explikatiounscampagne no baussen.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Claude Wiseler (CSV).** - An dann och op déi Froen äntworten, déi d'Leit sech stellen. An dat ass och net ëmmer einfach. An et sinn haut nach eng Rei Froen, déi een onsécher maachen.

Ech ginn lech e puer Beispiller.

Dat éischt Beispill, dat ass, dass am Ufank gesot gouf: „Wann Der krank sidd oder wann Der lech impfe gelooss hutt, dann hutt Der vill Anticorpsen, a wann Der vill Anticorpsen hutt, da sidd Der am Fong geschützt. A bei deem enge kommen, deemno wéi, méi Anticorpsen, wann e geimpft gëtt, wéi bei engem aneren.“ Dat huet jo och jiddwerengem ageleecht. Dat war dann d'Explikatioun.

D'Fro war nach: „Wéini ass ee geschützt? Wéi héich mussen déi Anticorpsen sinn?“ Do konnt ee keng Äntwert ginn, well dat wëssenschaftlech net richtig gewosst war. Mee et ass emol gesot ginn: „No sechs Méint lafen d'Certificaten of, wann Der krank waart, sechs Méint no der Krankheet.“

Elo ass dann d'Fro, déi vill Leit haut nach froen: „Mee ech war krank an ech hunn awer nach vill Anticorpsen, firwat gëllt mäi Validitéitszertifikat do dann net méi?“ Da kann een natierlech d'Äntwert ginn: „Mee dat ass, well et europäesch esou festgesat ass.“ Oder et kann een och explizéieren, firwat et esou ass. Elo kréien d'Leit dann eng ganz aner Explikatioun wéi déi vun den Anticorpsen. Elo gëtt de Leit gesot: „Mee d'Anticorpsen ginn am Fong net duer, well Dir musst och eng Immunité cellulaire hunn.“ Sou, fir d'éischt ass dat Eent gesot ginn, dann ass dat Anert gesot ginn. Et ass natierlech schwierig, dat Ganz ze verstoen. Mee et ass awer och logesch, dass d'Leit onsécher sinn, wann d'Explikatiounen net kloer sinn a wann hinnen dat net uerdentlech erkläert gëtt.

Elo kann een natierlech ëmmer soen: „Dat do ass vill ze vill schwierig, fir dass d'Leit dat solle verstoen!“ Ech soen: Wann een de Leit dat uerdentlech

erkläert, si se och kapabel, esou Saachen ze verstoen an ze akzeptéieren. Et ass dann, wann een et net erkläert, wou Onsécherheeten opkommen.

Eng aner Ausso - an d'Aussoen, déi changéieren -, dat ass zum Beispill déi: Mir kruten nach e Bréif geschriwwen an der Chamber, dee seet: „Wann Dir lech elo fir d'Grippenimpfung wëllt mellen, da musst Der awer oppassen, datt Der net 14 Deeg virdu an net 14 Deeg duerno och eng Covid-impfung kritt.“ Dat krute mer offiziell matgedeelt. Elo kréien dann d'Leit offiziell matgedeelt, datt se am Fong, wa se bei den Dokter ginn, solle wannechgelift déi zwou Impfungen direkt zesummen huelen. Ech verstinn, datt dat och an der Zäit vläicht changéiert an och d'Explikatiounen. Mee wann een dann net hannendrun erkläert, firwat et elo anescht ass, wéi et virdu war, da bréngt een natierlech d'Leit an Onsécherheet eran, well ee fir d'éischt dat Eent seet an da seet een dat Anert. An da froen d'Leit sech: „Wat ass dann elo richteg? Wiem soll ech gleewen a firwat ass dat anescht?“ Dat ass komplizéiert, mee déi Explikatiounen mussen kommen, ansonste gëtt lech net geglëeft.

En anert Beispill vu Kommunikatioun, déi schwiereg ass. Ech krut, wéi warscheinlech vill Leit, virun e puer Deeg e Bréif heemgeschéckt vum dem Ministère de la Santé oder vun der Regierung an dësem Fall, dee mer seet: „Wann s de nach net geimpft bass, da géi dech wannechgelift elo direkt impfe loosse!“ Ok. Da soen ech: „Majo, firwat hutt Der mer dee Bréif geschéckt? Ech war krank, ech si souwisou zweemol geimpft.“ A vill Leit, notament eeler Leit, soe mir dann: „So, muss ech mech dann elo nach eng Kéier impfe loosse? Ech war dach geimpft.“

Ech weess, dass den Text och ganz kloer ass, esou wéi en hei steet. Mee ech wëll lech just soen: De Fait, datt Der jiddwerengem, och deene Leit, déi net méi brauche geimpft ze ginn, awer nach e Bréif schéckt, bréngt grouss Onsécherheet bei de Leit, déi net richteg wëssen, wou se dru sinn!

Elo sot Der mer, et wär net méiglech gewiescht, aus RGPDS-Grënn warscheinlech, fir just déi unzeschreiwene, déi net geimpft sinn. Ech soen lech: Et wär, wa mer eis eng gesetzlech Erlaabis geholl hätten, duerchaus méiglech gewiescht, fir déi Fichieren ze benotzen, fir d'Leit geziilt unzeschreiwen! Mir hunn oft hei Texter gestëmmt, wou mer eis duerchaus déi Erlaabis do hätte kënnen draschreiwen an dee Moment och eng Rei Onsécherheeten hätte kënnen vermeiden.

A genau dat selwecht seet d'ailleurs d'Mënschrechtskommissioun: D'Mënschrechtskommissioun, wann Der den Avis liest, seet ganz kloer, datt déi dauernd ännernd Informatioun Problemer gestallt hunn, datt déi inadequat Kommunikatioun Retizenze mat opgebaut huet. A si fret sech och, ob d'ganz Populatioun iwwert déi Kommunikatioun, déi d'Regierung gemaach huet, errecht gi wär. Si seet genau dat selwecht, wéi ech virdu gesot hunn: Et hätt ee sollen, et hätt ee missen independent Experten asetzen, fir Explikatiounen - kredibel Explikatiounen - eriwwerzebréngen. Dat hätt e ganz aneren Effekt gehat wéi déi repetitiv Pressekonferenzen, déi zum Schluss net méi nolauschterbar waren, déi och net méi nogelauschtert gi sinn a wou d'Messages net méi eriwwerkomm sinn.

An niewent deene Problemer vu Kommunikatioun, wëll ech soen, kréien ech och an deene leschten Deeg vu ville Gemenge matgedeelt um Terrain, datt esou munches net geklappt huet.

Do stelle sech Froen: Firwat déi verschidden Testzenteren am Norden an am Süden am August zougemaach hunn an dann elo eréischt opmaachen, wou d'Drénglechkeet vun der Situatioun grouss ass. Firwat déi Schoulcampagne, déi gemaach gëtt an de Schoulen, déi mir a priori begrëissen, eréischt elo de 15. Oktober ufänkt, anstatt datt se de 15. September schonn ugefaangen hätt. E Mount Verspéidung! Firwat mer d'Impfbussen, déi par ailleurs e grouse Succès sinn, net méi asetze respektiv firwat mer der net méi hunn. Well vill Gemengen Impfbusse froen, wa se Manifestatiounen hunn, an da refuséiert kréien, well kee méi disponibel ass! D'Stad Lëtzebuerg huet d'ailleurs selwer en Impfbus organiséiert a fiert mat deem bei den Evenementer an der Stad op déi Plazen, wou et muss sinn.

Verschidde Gemengen hu selwer Testzenteren niewent deene vum Staat gemaach, wollten och deelweis Impfzentere bei hir Testzentere maachen, kruten awer do keen Appui vun der Regierung, wat ech och richteg problematesch fannen. D'Gemenge reklaméieren, och aner Gemengen, datt se keng oder wéineg Informatiounen kruten, notament, wann Duerchbréch waren an hire Gemengen; do ware si wierklech net déi éischt Informéiert a konnten och net esou reagéieren, wéi se hätte wëlle reagéieren.

Vill Gemengen - dat ass op jidde Fall den Echo, deen ech haut kréien - fille sech eleng gelooss, kréie keng Hëllef a sinn äusserst enttäuscht.

Ech deposéieren dann och hei eng Motioun, Här President, iwwert déi ganz Informatiounscampagne, iwwert d'Impfbussen an iwwert dat, wat mer an deem Kontext froen.

Motion 1

La Chambre des Députés,

- *considérant que la vaccination est le moyen le plus efficace de prévenir les maladies infectieuses comme celle liée au Covid-19 et ainsi d'éliminer le risque d'épidémie dans la population ;*

- *notant ainsi le besoin de vacciner une proportion très importante de la population pour revenir à une vie normale tout en ayant une situation hospitalière acceptable ;*

- *considérant la nécessité de vacciner au moins 80 % de la population afin d'atteindre une immunité collective ;*

- *notant que le Luxembourg est actuellement toujours loin de cette cible, que les chiffres des personnes ayant reçu le vaccin contre le Covid-19 ont stagné ces dernières semaines et que le taux de vaccination se situe sous la moyenne européenne ;*

- *rappelant nos motions antérieures soulignant l'importance capitale d'une stratégie de vaccination ambitieuse incorporant une campagne de communication ciblée pour créer un climat sociétal de confiance envers les vaccins afin de sortir rapidement et durablement de la crise du Covid-19 ;*

- *constatant que la campagne de sensibilisation à la vaccination entreprise n'a pas suffi à créer un climat de confiance envers les vaccins contre le Covid-19 pour atteindre une immunité collective,*

invite le Gouvernement

- *à déployer d'avantage d'équipes mobiles en « Impfbus » et à mobiliser ces derniers à plus haute fréquence, et ce dans tout le pays ;*

- *à étendre la possibilité de se faire vacciner après 19.00 heures le soir en semaine ainsi que durant les week-ends entiers, ceci avec le but de rendre la vaccination le plus simple possible pour les citoyens ;*

- *à cibler les personnes encore hésitantes à se faire vacciner par une campagne de sensibilisation à grande échelle, explicative et non culpabilisante, afin de gagner la confiance des citoyens concernés.*

(s.) Claude Wiseler, Nancy Arendt épouse Kemp, Léon Gloden, Gilles Roth, Marc Spautz.

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci.

■ **M. Claude Wiseler (CSV).** - Dat Ganzt setzt d'Regierung haut an eng Situatioun, wou méi strikt Moossname musse geholl ginn. Et geet zu Lëtzebuerg net anescht an dësem Moment, an engem Moment, wou aner Länner wéi Dänemark, Portugal, Norwegen a Schweden amgaang sinn, genau deen anere Wee ze goen, amgaang sinn, méi opzemaachen.

Et geet haut zu Lëtzebuerg net anescht. Mee datt et net anescht geet, dorun huet d'Regierung och e groussen Deel u Responsabilitéit. D'Regierung proposéiert, elo de CovidCheck-System an d'Gesetz anzeschreiwe fir d'Aarbechtswelt. Dat hu mir och virun engem Mount hei ugeschwat, wéi mer Covid-Check an Aarbechtswelt ugeschwat hunn, wéi mer awer och iwwert d'Obligation d'information an deem selwechte Proporz geschwat hunn. Déizäit ass gesot ginn, et wär net néideg, dat an d'Gesetz anzeschreiwen.

Den Här Kersch huet dat d'ailleurs och nach repetéiert de leschten Donneschen an eiser Kommissiounssézung. An elo schreiwe mer et awer an d'Gesetz an an et gëtt gesot: „Mir schreiwen et just dran, fir Kloerheet ze schafen!“

Wësst Der, ech soen lech éierlech, dat ass erëm esou eng Saach. Wéi ass et dann elo? Esou oder anescht? Mir wëssen et net richteg. Mir mengen, datt et net misst drageschriwwen ginn, mee vläicht schreiwe mer et awer dran. Mir maachen et elo mol a wann duerno eppes geschitt, mussen d'Gerichter entscheeden, wat richteg oder wat falsch ass.

Ech soen lech: Eis Analys ass ganz kloer! D'Gesetz, wéi et haut ass, gesäit vir, datt de CovidCheck méiglech ass bei Établissements accueillant un public, bei Rassemblement, bei Manifestatiounen a bei Evenementer, dat heescht, bei punktuellen Evenementer an net um Lieu de travail, repetitiv. Et ass zwar am Gesetz net verbueden, mee wann et contestéiert gëtt, wann e Betrib et gemaach huet, dann entsteet de facto eng Insécurité juridique. Duerfir si mir der Meenung, datt, wann een et wëllt maachen, et kloer muss an d'Gesetz stoe kommen, fir Sécurité juridique ze schafen a fir och d'Rechter vun den Arbeitneemer ze garantéieren.

Mir sinn der Meenung, datt de CovidCheck op der Aarbecht sollt als Méiglechkeet seng legal Plaz an dësem Gesetz kréien. Mee ech soen awer ganz kloer hannendrun: Esou, wéi en elo proposéiert gëtt an dësem Gesetz, beinhalt en eng ganz Serie vu schwerwiegende Problemer! An ech wëll op déi agoen.

Den éischte Problem ass, datt en esou generell gehalen ass, datt et kloer ass, datt sämtlech Responsabilitéit un d'Chef-d'entreprises an un d'Chef-d'administratiounen weidergedréckt gëtt. Et gëtt hinne gesot: „Maacht, wat Der wëllt a wat Dir als Chef d'administration an als Chef d'entreprise als richteg empfannt.“ Ech hätt mer gewünscht, datt wierklech an

dësen Text eng ganz Rei Prezisiounen méi géife kommen, notament déi sanitär Prezisiounen, well et mer logesch schéngt, datt de CovidCheck, wann een en enger Entreprise oder an enger Administratioun ass, wou Groussraumbüroen sinn, wou Leit op klengem Raum zu 20, 30, 40 zesummesëtzen an d'Infektionsgefor grouss ass, éischter obligatoresch wär, an datt, wann een Eenzelraumbüroen huet, déi gutt duerchleift sinn, de Problem sech ganz anescht stellt. Alles dat hätt kënnen preziséiert ginn. Datt een och bei Raim, wou Entlüftung sinn, déi gutt funktionéieren, anescht handelt wéi bei Raim, wou dat net de Fall ass. Datt een anescht handelt do, wou obligatoresch physesche Kontakt muss entstoën, wéi do, wou Leit schaffen a getrennt sinn.

De Conseil d'État seet d'ailleurs genau dat selwecht ganz kloer. De Conseil d'État seet, datt hei mat dësem Gesetz d'Responsabilitéit op d'Chef-d'entreprises an d'Chef-d'administratiounen gedréckt gëtt, mat sämtleche Konsequenzen, déi dat huet. An de Conseil d'État seet, datt hien der Iwwerzeegung ass, datt d'Regierung déi Responsabilitéit hätt solle selwer iwwerhuelen an net verschiben.

Dat selwecht seet d'ailleurs d'Chambre des Fonctionnaires, déi an der totaler Desapprobation vum dësem Gesetz ass a seet, datt d'Regierung sech hirer Responsabilitéit op dem Bockel vun den Employeuren an de Chef-d'administratiounen dechargeiert, eng kloer Desapprobation, déi se d'ailleurs och baséiert op den Artikel 16 vum Statut général vum Fonctionnaire, wou all Examen médical am Interêt vum Service muss ordonéiert gi vum Ministre de la Fonction publique oder vum Ministre du ressort, deemno wellech Administratioun et ass, an net vum Chef d'administration.

D'Patronat seet, mat der Fieder vun der Chambre des Métiers, datt dat hei en extreem flouen Text ass, „qui met en danger le système“, schreiwe se an aller Däitlechkeet dran. A sämtlech aner Gewerkschaften soe méi oder wéineger dat selwecht. An deen Dialog, deen hei entstanen ass an deene leschten Deeg iwwert dëst Gesetz, ass just als Farce ze consideréieren. Dat soen net ech, dat soe vill déi Leit, déi concernéiert waren, well keng richteg Diskussioun entstanen ass. An d'Regierung huet et fäerdegbruecht, mat dësem Text awer och jiddweree géint sech ze mobiliséieren, ob dat d'Patronat ass oder ob dat d'Gewerkschaften sinn.

Déi Onkloerheet an déi Responsabilitätsverschibung bréngen och eng Rei gréisser juristesche Froen mat sech, zum Beispill, wann de Patron de Covid-Check net aféiert an et entstinn awer Infektiounen a sengem Betrib. Ass en dann, op Basis vu senger Obligation légale de protéger la santé de ses employés, responsabel? Kann e responsabel dofir gemaach ginn oder net? Wat muss e maachen? Wat kann e maachen? D'Gesetz seet näischt. D'Gesetz seet, e kéint dat maachen, wat e wëllt. Mee d'Responsabilitätsfro ass domat net gekläert.

Ëmgedréit, wann de Patron de CovidCheck aféiert iwwerall, och op deene Plazen, wou e manifestement am Fong net gebraucht gëtt, well d'Ustiechungsgefor ganz kleng ass, an et ass e Refus vun den Arbeitneemer do an et geschitt en aarbechtsrechtliche Konflikt do hannendrun, da stellt sech natierlech d'Fro: Wiem seng Responsabilitéit ass et dann? Wéi soll dat juristesche ausgedroe ginn? A mir akzeptéieren, datt soen ech ganz kloer, net d'Ausso, déi dauernd këint: Mee dat mussen d'Gerichter dann entscheeden!

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Claude Wiseler (CSV).** - D'Regierung huet hei e generellen Text gemaach, wou alles méiglech ass, wou d'Responsabilitéit op d'Patronen an op d'Gerichter verschobe gëtt. D'Regierung wëllt näischt méi domadder ze dinn hunn. A fir eis ass esou eng Virgeënsweis net akzeptabel!

Deen zweete Punkt, dat ass deen - an dat hate mer och gefrot - vun der Adaptation vun deem Covid-Check a verschiddene Situatiounen. Mir fannen et normal, datt e CovidCheck kënnt allkéiers, wann eng Manifestatioun ass, esou wéi dat an de leschte Méint d'ailleurs ouni Problem gelaf ass. Mee wann een dat elo an de Betriber aféiert an et obligéiert een d'Leit während zwee Méint - all Dag oder zweemol den Dag, 60- oder 120-mol - dann duerch déi Tester ze goen, jiddwereen, wëssend am Betrib, datt et nëmmen eng Formalitéit ass, da soen ech: Dat ass zwar da legal richteg, mee am Alldag vun den Entreprises ass et awer extreem schwéier duerchzeféieren an extreem problematesch!

An dat selwecht gesi mer d'ailleurs hei an der Chamber, wou mer all Dag duerch de CovidCheck musse goen, wëssend, datt déi meescht vun eis duerchaus hire Certificat fir e Joer hunn. Elo sot Der mer, et wär net méiglech, eng Lëscht ze maachen, well dat diskriminatoresch wär an den RGPD dat net géif erlaben. Mee da géif ech lech bieden - déi Leit, déi dat soen -, datt Der den Avis vun der Commission nationale pour la protection des données eng Kéier liest, well dee bekëmmert sech ëm dee Problem. A bei deem Problem do stellt dee sech fir d'éischt d'Fro, ob de Contrôle quotidien an de Betriber an an den Administratiounen iwwer-

haupt realistesch ass, esou wéi en elo virgesinn ass.

An da seet se hannendrun, wat ee muss hunn, wann ee wëllt esou Lëscht maachen. Si seet: „Mat dem aktuellen Text, esou wéi Dir en elo maacht, ass et selbstverständlech net méiglech.“ An da seet se awer hannendrun: „Wann Der et wëllt maachen, da musst Der ganz kloer eng Base légale ginn, eng Base légale, déi ‚claire et précise‘ ass, wat Der wëllt maachen a wéi Der et wëllt maachen. An Dir musst déi Applikatioun ‚prévisible pour les justiciables‘ maachen, conformément zur Jurisprudenz vun der Europäescher Unioun a vun der Cour de justice des droits de l'homme.“ Dat heescht, d'Commission nationale pour la protection des données seet lech ganz kloer, wéi Der et hätt solle maachen.

An ech soe ganz kloer: Mir haten elo dräi Texter, wou mer iwwert de CovidCheck geschwat hu respektiv wou mer e gestëmmt hunn. Do wär sécherlech d'Chamber dermat d'accord gewiescht, wann Der an deem Text gefrot hätt, fir kënnen esou eng Praxis ze maachen a fir dann erëm d'Liewen an den Entreprises weesentlech méi licht ze maachen.

Drëtte Punkt. Eng ganz Rei aner juristesche aarbechtsrechtlech Froen stelle sech, an déi huet de Conseil d'État a sengem Avis opgezielt. Ech erfanne se elo net, ech widderhuele se just.

Dat ass beim Refus d'accès: Wat geschitt dann? Dat ass beim Refus de passer le test: Gëtt dat als Refus d'ordre consideréiert, jo oder neen? Dat ass beim Renvoi à domicile: Ass dat, wéi wann een e Congé géif accordéieren? Gëtt de Congé imputéiert op de Congé annuel? Oder ass et ze consideréiere wéi eng Libération de service? Wéi ass et mat der Protektioun géint de Licenciement? Wat sinn d'Konsequenzen vum Refus? An et geet an eisen Aen net, fir einfach ze soen: De Patron decidéiert an den Tribunal kuckt dann, ob e richteg oder falsch läit! Dat ass, wéi gesot, nach eng Kéier, eng inakzeptabel Haltung vun der Regierung.

Genau dat selwecht gëllt fir d'Fonction publique, just datt do den Tribunal vun den disziplinaren Instanzen vun der Fonction publique ersat gëtt. A priori kann de Refus e Licenciement bedeuten oder kann zu enger Revocation an der Fonction publique féieren. Wann ech éierlech sinn, muss ech soen, datt dat awer a mengen Ae schwierig akzeptabel ass an haaptsächlech, wann den Autotest virun der Aarbecht net méi valabel ass a wann een aner Tester selwer muss bezuelen. Et ass eng schwierig akzeptabel Situatioun, an d'Antwort: „Et kann ee sech jo gratis impfe loosse“, muss ech soen, ass awer a mengen Aen e bësse kuerz gegräff.

Am Horeca-Secteur féiert Der eng Obligation an, fir de CovidCheck-System bannen zur Normalitéit maachen ze loosse, dat heescht, kee Choix méi ze hunn. Dat licht eis an. Zumindest licht et eis an ënnert dem CovidCheck-Regimm, deen an de Gesetzer virdu war. Well haut hutt Der de CovidCheck-Regimm geännert, an ech kommen nach eng Kéier dorobber zrëck. An aner Länner ass dat d'ailleurs schonn esou. An ech hunn d'Impressioun, wann de CovidCheck gutt duerchgeféiert ass, datt dat och fir Horeca-Betriber ka positiv sinn, well d'Clienten sech rassuréiert fillen.

Mee ech soen awer och do, datt mir froen, datt d'Regierung e ganz enke Suivi mécht vun de Betriber a kuckt, wéi déi Situatioun evoluéiert, an noutfalls och Hëllef zur Verfügung stellt fir déi Betriber, déi ënnert dësem Regimm nach Schwierigkeeten hunn, well ech mengen, datt dat absolut noutwendeg ass.

Eng weider Fro, déi sech stellt a mengen Aen, notament am Kontext vun der Aarbecht a vun der Obligation vum CovidCheck op der Aarbecht, dat sinn awer déi grouss Changementer, déi Der am CovidCheck an dësem Gesetz maacht. Well Covid-Check virun zwou Wochen a CovidCheck an dräi Wochen ass eppes total aneres, well fundamental zwou Saachen geännert hunn: Dat ass éischstens, datt déi onzertifizéiert Selbsttester ewechfalen, gekoppelt mam Fait, datt jiddwereen elo déi Selbsttester respektiv Tester am Allgemengen muss bezuelen. Dat ass awer eng grouss Ännerung par rapport zu deem, wat virun engem oder zwee Méint lass war. Dat ass eng zolidd Verhäertung vum Covidtest (veuillez lire: CovidCheck) mat der Zilsetzung - an d'Regierung seet et selwer -, Drock auszeüben, fir datt méi Impfungen solle kommen.

Mir fannen et haaptsächlech problematesch op der Aarbechtsplaz a mir wëssen net, ob dat eis an den Impftauxen iwwerhaupt an den nächste Méint weiderbréngt. Et accentuéiert an eisen Aen déi aarbechtsrechtlech Froen an et diskriminéiert och déi-jéineg, déi souwisou elo scho sozial Problemer hunn. Well wann ee rechent, mécht dat fir zwee Leit, déi zwee PCR-Tester d'Woch maachen, wa se an enger Koppel sinn - an e PCR-Test kascht elo 59 Euro -, 944 Euro de Mount aus. Dat si vill Suen, 944 Euro de Mount zousätzlech fir Tester. An da kënnen déi eng sech dat leeschten an déi aner hu wierklech Schwierigkeeten, sech dat ze leeschten. An doraus entsteet an eisen Ae ganz kloer eng Diskriminatioun.

Mee och hei erëm ass et esou: De Staat, deen hält sech aus deem Ganzen eraus. An d'Realitéit, déi dobausse wäert entstoen an den nächste Wochen oder Méint, dat wäert déi sinn, datt verschidden Entreprises den Test wäerte bezuelen, aner Entreprisë wäerten hir Leit um Test participéiere loossen, aner Entreprisë wäerten net bezuelen, verschidde Gemenge wäerten och an Zukunft nach gratis Tester oder Tester zu ganz gënschtege Präisser zur Verfügung stellen. Dat heescht an der Realität: Déi eng kréien e gratissen oder e bëllegen Test, déi aner kréie keen. Dat gött vill Duercherneen dobaussen. Dat gött Onzefriddenheet dobaussen. Vill Sträit a vill Duerchernee ginn heimat produzéiert. An do mengen ech, datt sécherlech verschidde Méiglechkeete gewiescht wäeren, fir deem besser ze begéinen.

En anere Problem, dee sech stellt, dat ass een, dee mir elo selwer geschaaft hunn duerch de Fait an duerch déi Diskussioun, déi mer hate beim Conseil d'État: De CovidCheck an den Administratiounen. Et gött gesot - a mir hunn dee Saz bäigefüügt an ech verstinn deen och, well d'Administratioun muss op si fir déi grouss Moosssnamen, also fir déi grouss administrativ Akten a Gesten, déi musse gemaach ginn -, datt een de CovidCheck net a Guicheten aféiere kann. Dat liicht mer jo d'un point de vue administratif an. Ech soen awer hannendrun: Et ass awer a priori déi exposéiertst Plaz, gesondhees-technesch gekuckt, do, wou vill Leit erakommen an do wou vill Echängë sinn! Dofir mécht dat zwar Sënn administrativ, mee gesondheetstechnesch ass et duerchaus méi problematesch. Duerfir meng Fro: Ech hätt et do äusserst sënnavoll fonnt, wa mer op deene Plazen nach weiderhin hätte kënnen gratis Schnelltester oder vereedegt Beamten loossen, fir esou Tester ofzehuelen. Dat hätt d'Sécherheet vun de Leit, déi dohinner ginn, an d'Sécherheet vun deene Leit, déi am Guichet setzen, weesentlech besser geschützt wéi déi Situatioun, déi mer elo esou mat dësem Gesetz schafen.

Deen nächste Punkt, deen ech wëll soen - a meng Zäit leeft fort, duerfir sinn ech ganz kuerz -: Mat där Ophiewung vun der Limitt vun 300 kënnen mer d'accord sinn. D'ailleurs wëll ech soen, datt déi och net ëmmer esou gespilt huet. Ech ka mech erënneren, datt mer am Stadion souze bei der Ouverture vum Stadion, do war eng Limitt vun 2.000 gesat. Déi ass och respektéiert ginn. Just, wéi mer dobanne waren, souzen all déi 2.000 Leit op enger Tribün an déi aner dräi Tribüne waren eidel. A mir souzen extreem no beieneen. Dat war zwar absolutt reegelkonform, mee ech soen dat ganz kloer: Et huet a mengen Aen net vill Sënn gemaach, fir et esou ze maachen, well mer aner Méiglechkeete gehat hätten!

Duerfir soen ech, datt déi do Zuelen - déi 300 an déi 2.000 - fort si respektiv anescht organiséiert ginn, dat mécht méi Sënn.

A mäi leschte Punkt, dat ass dee vum Conseil d'État, deen eng Proposition mécht fir den Accès vun de Mineuren zur Vaccinatioun an dee seet, d'Lëtzeburger Regierung soll dat franséisch Gesetz, wat am August 2021 ugeholl ginn ass, och op Lëtzebuerg applizéieren, dat franséisch Gesetz, dat seet, datt d'Mineuren iwwer 16 Joer selwer kënnen decidéieren, ob se wëlle geimpft gi respektiv datt déi Mineuren zwëschen 12 a 15 Joer nëmme méi d'Ënnerschrëft vun engem Elterendeel brauchen, fir datt d'Impfung autoriséiert ass. Dat ass eng ganz einfach Proposition. Déi ass liicht ëmzesetze gewiescht. Déi fonctionéiert a Frankräich. D'Regierung ass net drop agaangen. Mir froen eis, firwat d'Regierung och bei esou einfachen Explikatiounen net wëllt driwwer schwätzen.

Zur Konkusioun soen ech: Mir hunn elo dräimol hannerenee mat Jo gestëmmt, déi hei Texter, och wa mer net ëmmer bei deenen aneren Texter mat all Detail d'accord waren. Mir hu Jo gestëmmt, well d'Richtung gestëmmt huet. A mir hu Jo gestëmmt, fir eis kloerzemaachen, fir en Zeechen ze setzen, datt mer an enger schwieriger Situatioun och der Regierung géifen hëllef wëllen, fir weider an dësem Dossier ze kommen.

Haut ass dat anescht, well eng ganz schlecht kommunikativ Gestüen an deene leschte Méint gemaach ginn ass, eng schlecht kommunikativ Gestüen fir d'Impfung, well Lëtzebuerg ënnert der europäescher Moyenne läit. An enger Zäit, wou aner Länner kënnen opmaachen, musse mir nach méi streng Moosssnamen huelen. An anstatt dann an där Situatioun mat engem präzisen Text ze kommen, kënn d'Regierung mat engem extreem vagen Text, wou se d'Responsabilitéiten einfach op aner Leit wouschiit, dee vill Problemer wäert stellen, dee vill Suerge mat sech bréngen wäert, deen an eisen Aen och diskriminatoresch a sozial ongerecht ass an de Sträit an der Gesellschaft nach méi grouss mécht, an deen och d'Spaltung nach méi grouss mécht.

An duerfir stëmme mer dësen Text mat engem klaren Neen!

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

(**Applaudissements**)

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Här Claude Wiseler. An nächsten ageschriwwene

Riedner ass den honorabelen Här Gilles Baum. Här Baum, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Merci fir d'Wuert, Här President. Kolleginnen a Kollegeen, wann een an der Politik ass, da muss een all Dag Entscheedungen huelen. Déi eng, déi falen engem méi einfach, anerer falen engem méi schwéier.

(**Brouhaha**)

Zënter dem Ufank vun der Pandemie hunn d'Regierung an och d'Majoritéit an dësem Haus heibannen ëmmer nees schwéier Decisiounen mussen huelen, déi d'Liewe vun all Eenzelnem beaflosst hunn.

Mir hunn eis dat ni einfach gemaach. Mee mir woussten, wa mer se net géifen huelen, mir woussten, wa mer keng Verantwortung géifen iwwerhuelen, da wäeren d'Konsequenze mat Sécherheet vill méi schlëmm gewiescht, wéi se a Wierklechkeet waren.

Kolleginnen a Kollegeen, dräi Véierel vun de Leit iwwer zielef Joer hei am Land si geimpft. Dat bedeit also logescherweis, dass 25 % net geimpft sinn an dass mir och zu dësem Moment nach net kënnen zur Normalitéit zrëckkommen. An Dänemark an a Schwede gesäit dat anescht aus: Den Impftaux an Dänemark läit daitlech iwwer 85 %. Wa mir nees ouni Aschränkunge liewe wëllen, da musse mer och kucken, esou séier wéi méiglech op en änlechen Taux ze kommen. Dat ass d'Zil, an dat vun Ufank un: en normaalt Liewe kënnen ze féieren ouni Aschränkungen an ouni Angscht, an dass mir iwwert de Wanter net nees mussen op méi streng Mesuren zrëckgräifen. Dat Zil erreeche mer nëmmen, wa mer bei den Impfungen virukommen an noleeën.

Duerfir deelen ech och d'Aschätzung vun Här Wiseler net, dass d'Impfcampagne net gutt organisiert gewiescht wär.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Ech wëll drun erënneren, dass mer zäitweis net genuch Vaccinen haten, fir der Demande vun de Leit nozekommen. D'Impfzentere ginn elo erëm eng kéier op an d'Leit kënnen sech do mat oder ouni Rendez-vous impfe loossen. D'Impfe war nach ni esou einfach wéi elo. A jo, mir musse weider sensibiliséieren.

Ech wëll awer ganz kloer soen, dass ech der Meinung sinn, dass ganz vill Informatioun gemaach ginn ass, dass d'Leit ganz vill informéiert gi sinn, dass d'Leit ganz vill Pabeieren och an de Brëfkäschten haten. An duerfir, wéi gesot, kann ech d'Aschätzung vun Här Wiseler net deelen.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Jo, mir musse weider sensibiliséieren, an dass déi lescht 25 % männer séier vun der Impfung ze iwwerzeegen wäere wéi déi éischt 25 %, ech mengen, dat war vun Ufank u kloer. An trotzdeem därefer mer elo net labber loossen. An duerfir wëll ech hei ganz kloer eng kéier mäi Respekt a meng Unerkennung ausdrécken un all déi Leit, déi während der ganzer Impfcampagne mat ugepaakt hunn, fir dass mer kënnen esou schnell wéi méiglech de Wee zrëck an d'Normalitéit fannen.

Kolleginnen a Kollegeen, ech mengen, jiddweree vun lech heibanne krut déi lescht Deeg Messagë vu Leit, déi hir Fräiheet, sech net impfen ze loossen, revendiquéieren. A mengem Frëndeskrees a bei Leit, déi mir wierklech ganz no stinn, gött et och Leit, déi sech net wëllen impfe loossen. Ech hu probéiert, ze iwwerzeegen an de Schrëtt zur Impfung mat hinnen ze goen. Verschiddener wäerte sech et iwwerleeën, anerer wëllen nach ofwaarden an nach anerer wäerte sech op kee Fall impfe loossen.

D'Fraktioun vun der Demokratescher Partei respektéiert de Choix vu jiddwerengem, och wa mir en net onbedéngt deelen an och net onbedéngt kënnen novollzéien. Dat muss jiddweree fir sech selwer wëssen.

Ech sinn awer iwwerzeegt, dass mer keng 25 % Impfgéigner zu Lëtzebuerg hunn. Et gött eebe vill Leit, déi nach zécken. Vill vun hinnen hunn nach vläicht Ängschten a Bedenken an déi musse mir elo mat weiderer Opklärungsarbecht aus dem Wee raumen.

Ech invitéieren déi Leit alleguerten, sech ze informéieren. Lauschtert op d'Wëssenschaft, lauschtert op d'Medezinn, lauschtert op eis exzellent Virologen, déi mer hei zu Lëtzebuerg hunn!

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Schwätzt mat de Leit, déi sech schonn impfe gelooss hunn, a schwätzt mat Ärem Dokter. Well den Dokter ass jo normalerweis déi Persoun, an déi ee ganz grousst oder dat gréisst Vertrauen huet.

Ech soen awer grad esou kloer hei: Et soll een ophalen, alles ze gleewen, wat op de soziale Medien zirkuléiert! Et soll een ophalen, deenen Hobbyvirologen op Facebook Gehéier ze schafen, well dat Eenzegt, wat déi verkafen, dat ass ee Produit, an dee Produit, dat si si selwer.

Mir mussen eis awer och agestoen, dass mer zu Lëtzebuerg eng kleng - hoffen ech - Minoritéit hunn,

déi sech virun eng Kutsch späne gelooss huet, fir eng ëffentlech Versammlung ze stéieren, déi Hetzen an Haass am Internet verbreet an déi och net dovunner zrëckschreckt, Leit ëffentlech ze bedroen. Si spille mat der Angscht a mam Zweifel vun de Leit. An esou e Verhalen ass fir mech totalement inakzeptabel an och net engem uerdentlechen Debat wierdeg.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Ech muss lech soen, ech si schockéiert. Ech si schockéiert, wann ech héieren, dass Leit soen, Lëtzebuerg wier eng Diktatur. Ech si schockéiert, wann ech Leit héieren, déi sech trauen, eis Impfcampagne an een Dëppen ze geheie mat den däischterste Stonne vun eiser Lëtzeburger Geschichte, mat den däischterste Stonne vun der europäescher Geschichte.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Dat ass net ze akzeptéieren an et ass Zäit, dass d'Demokraten hei am Haus d'Wuert huelen an deene Leit d'Stier bidden!

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Kolleginnen a Kollegeen, eng grouss Majoritéit vu Leit iwwer zielef Joer ass geimpft. An déi Leit wëllen net méi op der Aarbecht mam Mask ronderëmlafen. Si wëllen d'Distanzen net méi anhalen. Si wëlle sech och net méi zu all Moment missen d'Hänn wäschen.

Déi grouss Majoritéit, also déi Leit, déi vun Ufank u matgehollef hunn, matgeschafft hunn, sech un alles gehalen hunn, och déi Leit hu Rechter. Déi Rechter, genauso wéi d'Rechter vun de Leit, déi sech net wëllen impfe loossen, musse mer schützen. An dat maache mir och mat dësem Gesetz.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Wann ech héieren, dass an der Fonction publique eng ganz grouss Majoritéit vun de Leit, déi do schaffen, geimpft ass an dass déi Leit zrëck wëllen an hir Normalitéit, dass déi Leit net méi wëlle mam Mask op der Aarbecht sinn, dass déi Leit erëm wëllen no beienee kommen, d'Distanzen net méi wëllen anhalen, muss ech lech soen: Ech fannen dat normal, dass déi Leit dat revendiquéieren, an ech soen et hinnen hei ganz kloer. Déi Leit mat Impfung, déi „schweigende Mehrheit“ dobaussen huet och Rechter an déi Rechter gi mat dësem Gesetz gestärkt.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).** - Kolleginnen a Kollegeen, d'Entwécklung vun den Impfungen géint de Covid-19 huet eis erlaabt, déi negativ Auswierkunge vun der Pandemie op eist gesellschaftlecht Liewen daitlech ofzeschwächen.

D'Lescht Joer ëm dës Zäit war eis Situatioun eng ganz aner: Neiinfektione sinn an d'Luucht geschoss an d'Hospitalisatiounen si méi wéi dramatesch geklommen, souguer bis op eng Limitt, wou mer et bal net méi gepackt hätten. Haut hunn d'Neiinfektione eng liicht Tendenz no uewen, mee den Impakt op d'Spideeler hält sech a Grenzen.

Jo, Kritik kouw op, dass effektiv och geimpfte Leit sech an der Lescht infizéiert hunn. Hei muss een awer virun allem, wéi den Här Di Bartolomeo et gesot huet, d'Inzidenz berücksichtegen. An déi läit bei de Geimpfte vill méi niddreg wéi bei Leit ouni Impfung. D'Impfung erfüllt also hiren Déngscht, andeems mer eng lwwerlaaschtung vun de Kliniken verhënneren an och schwéier Krankheetsverleef ausbleiwen.

Déi nächst Méint mam kale Wieder, bei deem mer eis nees méi dobannen ophalen, wäerten erëm entscheidend sinn. Sollte sech elo nees méi Leit ustiechen, da kann et effektiv sinn, dass mer erëm méi Patienten am Spidol hunn. Da kann et sinn, dass d'Better op den Intensivstatiounen knapp ginn an dass mer och erëm mussen aner Behandlungen verréckelen. Dat géif eis an eisen Efforten zrëckgeheien a mir misste vläicht souguer erëm méi streng Mesuren huelen.

Duerfir ass en héijen Impftaux essentiel an eng gutt Basis fir d'Zukunft, an där mir wëllen oder musse léieren, zesumme mam Virus ze liewen.

Och eng Grippewell ass dëst Joer net ausgeschloss. Déi Grippewell ass d'lescht Joer ausgefall an d'Leit konnte sech net immuniséieren. Dëst Joer besteet also de Risiko, dass d'Gripp kéint méi schlëmm ausfalen. Op dëser Plaz maachen ech gär en Opruff, haaptsächlech un eis eeler a vulnerabel Leit, fir sech géint d'Gripp impfen ze loossen.

Kolleginnen a Kollegeen, wéi scho gesot, hei zu Lëtzebuerg si 75 % vun de Leit iwwer zielef Joer géint de Covid-19 geimpft. Dat geet leider nach net duer. An duerfir gött de CovidCheck ugepasst, fir esou méi Leit ze animéieren, sech iwwert de Vaccin ze informéieren a sech och impfen ze loossen. Mir mussen elo nach méi Leit erreechen, déi zwar net géint d'Impfen u sech sinn, mee déi fir sech selwer nach net d'Entscheidung geholl hunn, de leschte Schratt ze goen, also sech impfen ze loossen.

Vill Leit hunn d'Impfe vläicht och net als Prioritéit gesinn oder si hate vläicht ganz einfach keng Zäit. A wéi d'Zuelen et weisen, hunn d'Annoncé vun der Regierung och hir éischt Friichte gedroen. An de leschten Deeg hunn Dausende Leit sech nees op der Hotline vun der Santé gemellt an et hu sech duebel esou vill Leit impfe gelooss wéi nach déi Woch virdrun.

D'Regierung huet d'Decisioun geholl, de Covid-Check unzepassen a säin Asazberäich ze erweidern. Wéi de Rapportier Mars Di Bartolomeo, deem ech villmools Merci soe fir säin exzellente Rapport, schonn ëmfaassend erkläert huet, wäert an Zukunft den neie CovidCheck iwwerall am Banneberäich gëllen: Restaurants, Caféen, Muséen, Theatern, Discoen, Fitness. Ab dem 1. November wäerten nach just déi zertifizéiert Schnelltester fir de Covid-Check gëllen, déi vu medezinneschem Personal ausgestallt ginn. Dat sinn elo nach zwou Wochen.

Ausnahme besti weiderhi fir d'Schoulkanner. D'Tester, déi d'Kanner an der Schoul gemaach kréien, déi gi jo vum Léierpersonal duerchgefouert an déi kënnen och ausserhalb vun der Schoul fir de Covid-Check gëllen.

Eng weider Adaptatioun, awer eng ganz wichteg, eng Adaptatioun, déi, mengen ech, ganz ville Familljen entgéintkënn, dat ass d'Decisioun, fir d'Alterslimitt vum CovidCheck vu sechs op zielef Joer an zwee Méint eropzesetzen. D'Limitt gouf dohinner gesat, well Kanner ënner zielef eeben net kënnen vaccinéiert ginn. A wa se zielef Joer hunn, hu se zwee Méint Zäit, fir sech ze decidéieren, ob se dat wëlle maachen oder net.

D'Demokratesch Partei begréisst dës Measure, dass eis Kanner, déi nach keng Méiglechkeet haten, sech impfen ze loossen an dowéinst och nach kee Choix, am Alldag net benodelegt ginn an och weider u kulturellen, sozialen a sportlechen Aktivitéiten deelhuele kënnen. Spontan mat de Kanner kënnen an de Musée ze goen, op e Basketballsmaach oder an e Kloterpark bleift also weiderhi fir d'Majoritéit vun de Familljen ouni groussen Opwand méiglech.

Kolleginnen a Kollegeen, dat neit Gesetz gouf aus engem weidere Grond vill a kontrovers an de leschten Deeg diskutéiert. Et geet ëm d'Ouverture fir d'Employeuren, fir de CovidCheck bei sech am Betrib kënnen anzeféieren. Domadder soll nees méi Normalitéit op der Aarbechtsplaz kënnen agefouert ginn a gläichzäitig de beschtméigleche Schutz fir d'Employéé garantéiert ginn.

En Employeur ass fir seng Leit responsabel. Hie muss fir hir Sécherheet suergen. Sollt de Patron, an ech widerhuelen nach eng kéier, sollt de Patron sech fir de CovidCheck decidéieren, da fällt dat an de Beräich vum Aarbechtsrecht mat alle Sanktiounen a Sécherheeten, déi domadder verbonne sinn.

De Choix, de CovidCheck op der Aarbechtsplaz, gött de Betriber net virgeschriwwen. Et ass absolutt fräiwëlleg, wat am Gesetz och net weider preziséiert ass, fir de Betriber esou vill Fräiraum bei der Ëmsetzung ze loossen, wéi se wëllen. Well all Secteur an all Betrib huet nun emol aner Ufuerderungen.

E Betrib ka sech zum Beispill entscheeden, de CovidCheck iwwerall anzusetzen oder just a bestëmmte Servicier. Verschidden Entreprises hu vläicht d'Méiglechkeet, hire Leit den Homeoffice als Alternativ unzibidden oder de Betrib behält déi aktuell Mesuren, wéi en se elo huet. Déi aktuell Mesuren, wéi en se elo huet, kann e bäihalen, dat heescht d'Mask an zwee Meter Distanz. Da muss sech jo zu dësem Moment fir déi Betriber guer näischt änneren.

Mir mussen och bedenken, dass dësen neie Covid-Check fir de Moment just annerhallwe Mount gëllt. Et besteet jo d'Hoffnung, dass mer bis Mëtt Dezember genuch Leit hunn, déi sech entscheet hunn, sech impfen ze loossen, fir dass alleguerten d'Mesuren, déi aktuell en place sinn, nees opgehuewe kënnen ginn.

D'Normalitéit fir jiddereen, dat ass eist Zil. Duerfir gött et och weiderhin, wéi bis elo, de Leit esou einfach wéi méiglech gemaach, fir un de Vaccin ze kommen.

Zanter dem 16. Oktober a bis de 16. Dezember sinn nees zwee Impfzentere op: um Belval an zu Esch (veuillez lire: Ettelbréck). Do kann ee sech mat oder ouni Rendez-vous impfe loossen. Och an de Schoule wäert den Impfbus ënnerwee sinn. Ech wëll lech just soen, dass an de Lycéien an der Alterskategorie 12 bis 19 Joer scho ronn 55 % vun deene Jonke geimpft sinn. Ech fannen, dass dat e staarken Taux ass fir déi Jonk an dass déi wierklech de Wee matginn. Mee och do kënnen mer noleeën.

Och an de Schoule wäert den Impfbus ënnerwee sinn. Et kann ee bei säin Hausdokter goen. Bis ewell goufe bei den Hausdokteren 9.000 Leit geimpft, wéi dat aktuell och vill eeler Leit maache fir hir drëtt Dosis.

Et misst ee sech vläicht iwwerleeën, d'Impfung nach méi no bei d'Leit ze bréngen oder vläicht grad dohinner, wou déi meeschte Leit sinn, wou de

meeschte Passage ass. Ech denken do konkreet un d'Gare hei an der Stad an och un d'Groussgaass. Vlächicht och an déi Gemengen, an deenen den Impftaux am niddregsten ass, falls et do Donnéeën dozou gëtt. Ech hunn där keng.

D'Vaccine géint de Covid-19 sinn elo säit bal zéng Méint am Asaz. Et goufen iwwer 2,7 Milliarde Leit weltwäit geimpft. De Vaccin ass sécher. D'Vaccine sinn eng vun de gréissten Errungenschaften vun der Medezinn an ech mengen, dat sollt mer net vergiessen.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Här President, Kollee-ginnen a Kollegen, mir liewen an enger Demokratie an do gëllt nun emol de Wëlle vun enger Majoritéit. An d'Majoritéit hei am Land ass geimpft a wënscht sech Normalitéit, eng Normalitéit, déi mir erméigleche wëllen, ouni awer e Réckfall an eng nei Infektiounswell ze riskéieren. De Leit bleift de Choix iwwerlooss. Dëst Gesetz féiert keng Impfflicht an, mee et ass wuel vun eiser Säit e ganz kloert Bekenntnis fir d'Impfung, déi mir als eenzege Weeeraus aus der Kris gesinn.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- D'Zil ass kloer: minimum 80 % geimpfte Leit bis den hallwen Dezember. Dat versiche mir, mat Hëllef vun dësem Gesetz ze erreechen. Wéi och an de leschten 18 Méint läit de Verlaf an den Ausgang vun der Pandemie an der Verantwortung vun all Einzelne.

Ech ginn heimadder den Accord vun der Fraktioun vun der Demokratescher Partei zum virleienden Text an ech soen lech Merci fir d'Nolauschteren.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

(Exclamation à la tribune)

(Brouhaha général)

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools. Ech soen dem Här Gilles Baum Merci an ech bieden d'Leit op der Tribün, roueg ze sinn, soss muss ech direkt soen, datt déi musse goen, an dat ass och amgaang ze geschéien. Merci villmools.

(Brouhaha général)

Här Georges Engel, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Mars Di Bartolomeo (LSAP), rapporteur.**- Här President, Dir hutt de Gest net gesinn.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Nee, deen hat ech net gesinn.

■ **Une voix.**- Allerhand!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Ech hu probéiert, eng respektvoll Ried ze halen, ...

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- ... déi déi zwee Lageren, déi Leit, déi sech geimpft hunn an déi Leit, déi nach net geimpft sinn oder déi sech net wëllen impfe loos-sen ... Ech hu probéiert, eng Ried ze halen, an där ech déi Leit net géinteneen opbréngen. Ech probéieren, se beieneen ze bréngen. Ech fannen dee Gest, deen do uewe gemaach ginn ass, total deplacéiert!

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Gilles Baum (DP).**- Total deplacéiert!

■ **M. Mars Di Bartolomeo (LSAP), rapporteur.**- Grad wéi de Verglach mam Hitler.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Baum. An elo huet den honorabelen Här Georges Engel d'Wuert.

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- Merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, ech wëll mech hei absolutt dem Gilles Baum uschlësse bei deem leschte Saz, deen e gesot huet. Ech fannen dat och absolutt deplacéiert an ech fannen och net, dass den Ëmgang deen heite sollt sinn. Ech hoffen, dass dat vun der Majoritéit do uewen op alle Fall emol gedeelt gëtt, wat ech elo grad gesot hunn.

Merci dem Mars Di Bartolomeo fir säin 23. Rapport an dëser dach schwiereger a komplexer Matière. De Claude Wiseler huet virdrun iwwer verschide Saache geschwat, wéi ee mat T-Zellen a mat Anticorpsen a mat L-Zellen a mat där komplexer Matière vun der Immunitéit muss ëmgoen. Ech mengen, dass dat Ganzt e ganz schwieregt Thema ass. Wa mer hei nach musse wëssenschaftlech Discourse féieren, wéi een domadder muss ëmgoen, wann dat muss an der Chamber gemaach ginn, wann dobaussen d'Dok-teren et emol net fäerdegréngen, d'Leit ze iwwerzeegen, dann, mengen ech, weist dat, wéi schwiereg deen Exercice ass.

A bei eppes heibanne si mer eis alleguerten eens, Dir Dammen an Dir Hären: Mir wëllen alleguerten net méi, dass dee Virus eist Zesummeliewe beanträchtegt. A mir kënnen net éiweg déi aktuell Restriktiogene Mount fir Mount ëmmer weider verlängeren. Mir brauchen och keng, wéi de Claude Wiseler et gesot huet, Stabiliséierung, mee mir mussen d'Infektiounszuelen erofkréien. Mir wëllen d'Spideeler net weider iwwerlaaschten. An duerfir ass eng Léisung do, ech soen et ganz kloer, an der

Form vun der Impfung. An et ass och déi eenzeg Léisung.

Et ass hei scho gesot ginn: Mir hunn am Moment genuch Impfmateriel fir jiddwereen an d'Leit, déi sech wëllen impfe loos-sen, kënnen sech souguer hire Vaccin eraussichen. Do kann et net sinn, dass mir weiderhin nach musse Restriktiounen maachen, well net jiddwereen, dee geimpft ka ginn, bereet ass, säin Deel zur Léisung bäizedroen, an domadder eng Majoritéit vu Leit, déi sech impfe gelooss huet, och direkt oder indirekt mat betraff ass.

D'Demokratie ass u sech eppes ganz Schéines an d'Demokratie muss och vill Saachen aushalen. Se muss och eng Demonstratioun vu 4.000 Leit aushalen, déi ech als Mënsche respektéieren, absolutt, an deenen ech an der grousser Majoritéit och Merci soe fir hir Rou an och dofir, dass déi Demonstratioun ouni Gewalt a friddlech iwwert d'Bün gaangen ass.

Deene 4.000 Leit, déi demonstréiert hunn, sti 400.000 Geimpfter géigeniwwer, déi hir Responsabilitéit geholl hunn, déi solidaresch waren, déi der Wëssenschaft, den Autoritéite getraut hunn, déi net a Fro gestallt hunn, wat d'Autoritéiten a wat d'Wëssenschaft gesot hunn, déi och net mengen, dass se hannert d'Liicht gefouert ginn. Deene stinn déi géigeniwwer!

■ **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Här President.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Här Engel, erlaabt Der, datt den Här Kartheiser lech eng Fro stellt?

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- Wann et net vu menger Zäit ofgeet, jo.

■ **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Villmools merci.

■ **Une voix.**- Loosst den Här Engel seng Ried halen!

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- Wannechgelift, kënnst Der mer se herno stellen? Ech äntweren herno drop. Merci. Dat ass och besser. Da kann ech mäi Gedanke weiderféieren. Mee ech äntweren awer ganz gären op Är Froen. Et ass ëmmer ganz interessant, mat lech ze diskutéieren.

■ **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- Dat fannen ech och, Här Engel.

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- Jo. 400.000 Geimpfter, déi gehollef hunn, dass mer haut, Dir Dammen an Dir Hären, vill Fräiheete kënnen hunn, dass mer net an engem Lockdown sinn, dass mer d'Spideeler net absolutt voll hunn an dass mer liewen, virun allem, dass mer liewen, geschützt ginn. Mäi grouse Merci geet virun allem och u si.

Mir wëllen hei d'Leit net géinteneen ausspillen, au contraire. D'Zil vun deenen neie Mesuren, déi de Mars Di Bartolomeo virdrun a sengem Rapport am Detail erkläert huet, ass op kee Fall d'Splécke vun der Gesellschaft. An och wann d'Mesuré méi streng ginn, stelle se u sech de Wee duer, fir zesummen aus dëser sanitärer Kris erauszekommen.

An ech erkläre mech och. Säit dem Ufank vun dëser Pandemie hu mir e grouse solidareschen Elan an der Gesellschaft gespuert.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- An op dee gëllt et, och weiderhin ze setzen. Et ass net de Moment, datt erëm jiddwereen nëmmen no sech kuckt. Mir mussen zesummen iwwert dee Bierg hei kommen. Mir hunn d'Zil virun Aen, mee mir sinn nach net driwwer ewech.

Déi verschide Variante vum Virus, virun allem d'Deltavariant, déi hunn et a sech. Nach ëmmer besteet de Risiko, dass d'Leit, a virun allem eeler Leit, mee awer net nëmmen eeler Leit, duerch eng Covidkrankung stierwen. Respektiv besteet d'Gefor, sou vill Covidpatienten gläichzäitig mussen ze behandelen, dass d'Capacitéiten an eise Spideeler un hir Limitte kommen. Dat heescht am Umkehrschluss jo dann och, dass wa mer eis Intensivstationen voll hunn, mer aner Behandlungen, déi dann dee Moment manner urgent sinn oder vlächicht grad esou urgent sinn, mussen zäitversat maachen, well net genuch Plaz ass, mat all deene Konsequenzen, déi dat dann och mat sech bréngt, wat mir jo an de vergaange Méint erlieft hunn.

Kommt, mir erspueren eis dat. Kommt, mir erspueren eis dach einfach, déi dote bedrolech Situatioun, déi fir jiddweree vun eis net gutt ass, ob ee geimpft ass oder net. An duerfir gëtt et nëmmen ee Wee an dee Wee, ob een dat elo gutt fënnst oder net, geet nëmmen iwwert d'Impfung. A sécherlech hëlleft och eng vitaminräich Ernährung oder e gesonde Liewensstil oder sech op dat besënnen, op dat zréckbesënnen, wat wichteg ass am Liewen. Alles dat ass ganz richtig an alles dat ass och gutt. Mee de Virus léisst sech leider vun esou Saachen net ophalen.

An domadder sinn - mengen ech emol, dat ass mäin Androck, deen ech esou duerch déi leschte Méint awer kritt hunn - déi meeschte Leit hei zu Lëtzebuerg och averstanen. D'Impfung hëlleft an déi Impfung hëlleft eis och, déi Fräiheeten, déi puer, déi mer elo nach net hunn, och erënzekréien.

Well wann een déi vergaange Méint Revue pas-séiere léisst, da stellt ee fest, dass de Gros vun de Leit sech un déi restriktiv Mesuré gehalen hunn. Dëst war de Fall, wéi nach keng Impfungen disponibel waren. A wéi d'Impfungen disponibel waren, ass dunn och eng Majoritéit direkt bereet gewiescht, sech impfen ze loos-sen.

Ech hunn iwwregens an enger ... Mir si bei 75 % vun deenen, déi sech kënnen impfe loos-sen, oder bei 64 % vum ganze Land. An Däitschland gëtt et eng Etüd, déi vum RKI gemaach ginn ass iwwert de „COVID-19 Snapshot Monitoring“. An do hu 75 % vun deene Leit, déi sech net wëllen impfe loos-sen, gesot: „Ma mir brauchen eis net impfen ze loos-sen, well et sinn der jo schonn esou vill geimpft. An duerfir brauche mir dat net.“ Ech fannen dat awer héchst bedenklech.

Wann déi, déi sech net wëllen impfe loos-sen, soen: „Ma déi aner hu sech jo impfe gelooss, da brauche mir dat net ze maachen“, ass dat fir mech awer eng bedenklech Evolutioun an eiser Gesellschaft.

Déi Impfung sinn effikass, dat ass kloer, a sécherlech kann een och eng ganz Rei vun Zweifelen iwwert d'Vaccinen hunn. Dat kann ech ganz gutt novollzéien. Et ass och vill Desinformatioun gemaach ginn an ech kommen herno nach eng kéier op d'Informatiouns- oder d'Sensibiliséierungscampagne iwwert d'Impfungen zréck. Sécherlech huet do keen alles richtig gemaach. Ech kann dat gären herno och mam Verglach mam Ausland beleen, mee ech denken, dass elo, gutt zéng Méint, nodeems déi éischt Leit geimpft gi sinn, awer kloer misst sinn - e puer Milliounen an der Welt si geimpft -, dass dës Vaccinen awer net direkt schiedlech sinn. Follgeschied maache sech, an dat soe bal alleguer d'Wëssenschaftler, direkt no oder kuert no der Impfung bemierkbar, net eréischt no engem Joer.

Déi Impfung sinn effikass, well se virun engem schweiere Verlaf vun der Krankheet schützen. An och dat seet net nëmmen d'Wëssenschaft, mee dat beweisen d'Zuelen. Laut der europäescher Agence fir d'Preventioun an d'Kontroll vu Krankheeten, besser als ECDC bekannt, si mëttlerweil eleng an Europa iwwer 274 Milliounen Leit komplett geimpft. Parallel dozou ginn d'Stierfäll u Covid-19 erof. Wann d'Impfung wierklech esou problematesch wieren, jo da wär dat awer mëttlerweil och bekannt ginn.

An duerfir ass et haut schued, wann eng Majoritéit vu Leit, déi sech impfe gelooss huet, elo leider muss nach weider Aschränkunge matmaachen, well awer eng Minoritéit aus deenen ënnerschiddlechste Grënn - Iwwerzeegung, Angscht - sech net wëll impfe loos-sen, och vlächicht seet: „Bon, ech kréien dat vun uewen erof gesot, da maachen ech et sécher net!“ oder „Déi aner hu sech jo impfe gelooss, da brauch ech et net ze maachen.“ Alles dat si Grënn, firwat déi net bereet sinn, mat op dee Wee ze goen.

An och wann een an de soziale Medien virun allem verschidden Impfgéigner esou héiert, si bei mir awer och ganz vill aner Messagen ukomm: „Mir hunn eis un alles gehalen, mir hunn eis impfe gelooss a mir wëllen elo eis Fräiheeten zréck.“ An och déi muss ee respektéieren. Och déi 400.000, déi sech impfe gelooss hunn, si Bierger an dësem Land an och déi hu Rechter.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- A wa mer duerfir eis Mesuren hei méi streng maachen, da musse mer eis Responsabilitéiten huelen, esou wéi mir dat an der Kris bis elo nach ëmmer gemaach hunn, och wann dat net jiddwerengem schmaacht. Dat gehéiert zu engem politesche Mandat dozou, zu der Verantwortung, déi heibanne jiddwereen huet. An duerfir lauschtet och op déi 400.000, déi solidaresch waren a sech virbildlech beholl hunn.

An dat gëllt jo och elo. Mir féiere jo hei och elo de CovidCheck fir Betriber an. Iwwregens wëll ech just soen: Virun e puer Wochen huet d'Chamber hei de CovidCheck an der Chamber fir eis alleguerten agefouert.

■ **Mme Martine Hansen (CSV).**- Mat Schnelltester.

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- Hei an der Chamber gouf en agefouert an do huet och net jiddweree sech heiriwwer opgereegt. Nee, et waren der souguer nach, déi et scho virdu gefrot haten. An och verschide Gewerkschaften hunn et virdu scho gefrot gehat. Ech wëll dat just ...

■ **Mme Martine Hansen (CSV).**- Do hate mer Schnelltester.

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- Jo, d'Schnelltester gëtt et jo och elo nach ëmmer, Madamm Hansen.

■ **Mme Martine Hansen (CSV).**- Mee et gëtt awer keng gratis méi.

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- Déi gëtt et jo awer elo nach ëmmer, Madamm Hansen.

■ **Mme Martine Hansen (CSV).**- Den 1. November net méi.

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Nëmmen zertifizéiert.

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- Och do hunn der vill es sat gehat, well sech der e puer net um gemein-

schaftleche solidareschen Effort wollt bedeelegen. De Gilles Baum huet et gesot: Déi Majoritéit, la majorité silencieuse, och déi huet eng Stëmm, där hir Stëmm zielt och.

An ech si sécher, datt mer och an den nächste Wochen nach eng ganz Rei vun oppene Froe kënnen hei aus dem Wee raumen. An ech hoffen, datt mer dat och zesumme mat de Gewerkschaften kënnen maachen.

Duerfir nach eng kéier: Dës nei Mesuren hunn als Zil, datt déi Leit, déi net fundamental géint eng Impfung sinn, mee déi sech aus ënnerschiddlechsten Ursachen - oft ass dat e Gefill - nach net impfe gelooss hunn, och dësen Effort maachen, datt mir deen Effort zesumme maachen, well, an do vertraue mer dann och op d'Wëssenschaft, et ass eréischt, wann den Impftaux tëschent 80 a 85 % ass, datt mer déi Restriktiounen erëm kënnen ophiewen.

A sollt dësen Taux virum 18. Dezember erreecht sinn, da kéinten och verschide Restriktiounen erëm virdu gelackert ginn. Et ass schonn e puermol gesot ginn, et ass ëffentlech gesot ginn, et ass an de Kommissiounssitzunge gesot ginn: Wa mer deen Taux virdrun erreechen, da wëll ee sech net géint d'Luckere vun de Restriktiounen wieren.

An dat soll eis dach alleguer encouragéieren, fir datt mer deen Effort hei zesumme maachen, fir datt mer dat packen, fir datt mer déi Restriktiounen kënnen ophiewen an erëm en normalt Liewen hei zu Lëtzebuerg hunn, esou wéi et och zum Beispill an Dänemark gemaach ginn ass.

An ech wëll hei nach eng kéier betounen: Hei gëtt kee forcéiert. Mir féieren hei keng Impfflicht an! Wie wierklech net wëll, dee ka sech och weider reegelméisseg teste loos-sen.

■ **Une voix.**- A bezuelen.

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- E muss dann awer de Kaf vun deenen Tester selwer bezuelen, jo. An do sti mir als Lëtzeburger och guer net eleng do. Et ass nämlech virdrun hei - an elo kommen ech nach eng kéier op d'Sensibiliséierungscampagne ze schwätzen - kritiséiert ginn, datt d'Sensibiliséierungscampagne fir d'Impfen net genuch Leit erreecht hätt. D'Länner ronderëm, déi hätten dat besser gemaach an déi hätten duerfir och méi en héijen Impftaux. De Claude Wiseler ass souguer esou wäit gaangen, datt e gesot huet: „Et ass guer näischt gemaach ginn.“ Esou huet e gesot hei virun enger gudder Stonn - ech sinn absolutt net domadder d'ac-cord, dat war awer just eng Klammer -, a well eis Sensibiliséierungscampagne soi-disant esou schlecht war, géif eis elo näischt aneres iwwerbleiwen, wéi d'Schrauwen unzezéien, fir datt d'Leit sech dann awer impfe loos-sen. Mee ass dat wierklech esou?

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Ech hu gesot: „Et ass näischt gemaach ginn zwëschent Oktober a Februar.“

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- Jo, et ass näischt gemaach ginn. Dat hunn ech ...

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Tëschent Oktober a Februar.

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- Ok, mee ass et dann och wierklech esou, datt déi Sensibiliséierungscampagne net gegräff huet, datt iwwerhaapt näischt geschitt ass an datt mer duerfir esou en Impftaux hu wéi et hei gesot gëtt? Ma ech si mer do net esou sécher, well wann een e bësse ronderëm eis kuckt, da gesinn ech, datt et bei eisen Noperen trotz besseren Impftauxen, wou dann d'Sensibiliséierungscampagne jo méi gefrucht huet, elo och zum Deel e gutt Stéck méi streng gëtt an datt se trotz besseren Impfzuelen op änlech Mesuré setze wéi mir hei.

Zum Beispill: Obwuel eist Nopeschland elo besser Impfzuelen huet wéi mir, ginn a Frankräich d'Mesuren och nach eng kéier weider verschäerft. Sou ginn a Frankräich säit e Freideg d'Autotester net méi am Kader vum Pass sanitaire unerkannt, souguer wa se vun engem Professionnel de la santé gemaach ginn. Wien net geimpft ass an a Frankräich an e Restaurant goe wëll, dee muss am Virfeld e PCR-Test gemaach hunn oder en Antigentest. Dës Tester ginn och net méi, wéi dat virdrun de Fall war, rembourséiert, et sief dann, et géif e Verdacht op eng Infektioun bestoen.

De Präis vun engem PCR-Test läit a Frankräich bei ongeféier 45 Euro, dee vun engem Antigentest an enger Apdikt bei 25 Euro. D'Zil ass a Frankräich dat selwecht wéi bei eis: Déi Leit, déi bis elo nach net geimpft sinn, sollen incitéiert ginn, sech impfen ze loos-sen, mee, wéi gesot, mat Mesuré wéi och hei zu Lëtzebuerg, déi awer e gutt Stéck méi streng sinn.

Wat d'Entreprises ubelaangt, do ass a Frankräich de Pass sanitaire schonns säit September - säit September, Dir Dammen an Dir Hären! - op enger Rei vu Plazen obligatoresch, wou e Kontakt mat Clienté besteet, wéi zum Beispill am Horeca-Beräich. Dat betrëfft 1,8 Milliounen Salariéen. An da schwätzen ech net vun der Impfflicht, déi a Frankräich jo gëllt fir déi Leit, déi am Santésecteur schaffen. Fir 2,7 Milliounen Leit ass dat do de Fall.

A wann ech da schonn am Ausland sinn, dann hutt Der bestëmmt och matkritt, datt een an Italien säit e Freideg nëmmen nach ka schaffe goen, wann een e sougenannte grénge Pass huet.

Mir brauchen awer net esou wäit ze goe wéi Italien. Mir brauchen och nëmmen hei bei eis däitsch Nopere kucken ze goen. Och do ginn d'Schrauwen ugezunn. Am Saarland gëllt säit dem 1. Oktober eng allgemeng 3G-Reegel. Während bei eis ab dem 1. November de CovidCheck-Regimm kann op der Aarbecht ugewannt ginn, ass dat am Saarland scho säit e bësse méi wéi zwou Wochen de Fall. Och hei ass et esou, datt et de Patron ass, deen decidéiert, ob den 3G applizéiert gëtt oder net. A wann dat net de Fall ass, da gëllen déi normal Sécherheitsmesurë wéi den Ofstand halen oder d'Masken uninn.

Wéi bei eis gëllt am Saarland den 3G och an de Restaurants. Do kënnen sech elo och Geschäfte a souguer Coiffersalonen op den 3G beruffen. Och do läit d'Decisioun beim Gerant vum Geschäft, woubäi ze bemerken ass, datt allgemeng an Däitschland säit dem 11. Oktober, also säit enger Woch, keng Gratistester méi ugebuede ginn, ausser fir déi Leit, déi sech aus gesondheetleche Grënn net kënnen impfe loosse.

Och wann dës Gratistester an Däitschland haapt-sächlech zertifizéiert Schnelltester waren a keng PCR-Tester wéi bei eis, ass d'Resultat änlech. Well een an de Bistro goen an et ass een net geimpft, da muss ee sech teste loosse an deen Test selwer bezuelen. Kuerz, och do ginn d'Schrauwen ugezunn. A wann d'Infizierenzuelen do weider an d'Luucht ginn, da sollen d'Reegelen, esou wéi et elo schonn ugekënnegt ass, nach eng kéier weider verschäerft ginn.

A Rheinland-Pfalz hu se och d'Schrauwen ugezunn, dës esouguer nach e bësse méi fest wéi am Saarland an deemno ass et do och méi streng wéi bei eis.

Der Vollständigkeet halber wëll ech awer och soen, datt mer en Nopeschland hunn, d'Belsch, deem seng Mesuren net onbedéngt méi streng si wéi bei eis. Mee och do ginn d'Schrauwen nach eng kéier méi fest ugezunn, wéi dat bis elo de Fall war. Säit Enn September gëtt et och do keng Gratistester méi fir Leit, déi zum Beispill reese wëllen. Am Allgemengen hat een an der Belsch jo och just Recht op zwee Gratistester. Sinn déi verbraucht a besteet och keen dréngende Verdacht op eng Infektioun, da muss een déi bezuelen. An och fir an de Restaurant an an de Café ze goen ass dat esou, zumindest emol zu Bréissel, an d'Wallonie soll gläich nozéien.

Dir gesitt also, op wat ech eraus wëll: An de Länner ronderëm ginn d'Schrauwen op deene verschidensten Eebenen och nach eng kéier ugezunn, an dat, obwuel d'Impftaxe besser si wéi bei eis. Allgemeng ginn also iwwerall d'Schrauwe méi ugezunn an dat, obwuel jo gesot gëtt, d'Sensibiliséierungscampagnë wäeren do vill, vill besser gewiescht wéi bei eis.

An dann nach eppes fir kloerzestellen: Déi Mesuren, déi huelen hei weeder eis Regierungen nach d'Nopeschregierungen, fir d'Leit ze kujenieren, mee mir huelen eis Responsabilitéit, well mer déi Epidemie hei wëllen an de Grëff kréien. An dat geet nëmmen, wann den Impftaux och héich genuch ass.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **M. Georges Engel (LSAP).** - Ech ginn hei net méi op an, wat de Mars Di Bartolomeo hei ganz kloer erkläert huet, wat déi 46 % vu Leit, déi am Spidol sinn, ugeet. Et weist awer ganz kloer, datt de Risiko, fir sech ze infizéieren, däitlech méi héich ass, wann een net geimpft ass an datt de Virus och an deene Kreesser vill méi séier zirkuléiert. Mee et weist leider och, datt och geimpfte Leit net komplett immun sinn, woubäi een hei och muss soen, datt et vun Ufank u kloer war, datt d'Impfung keen 100%ege Schutz ka bidden.

An dat weist och, datt et dowéinst och wichteg ass, datt mir weider Geste-barriären anhalen, op d'mannst esou laang wéi mer net bei engem Impftaux vun 80, 85 % sinn. Well eréischt dann, dat soen eis d'Experten, kann een dovun ausgoen, datt de Virus vill méi lues zirkuléiert an datt de Risiko vun enger Iwwerbelaaschtung an de Spideeler extreem reduzéiert ass.

Ech kommen zu der Konklusioun: Eist Zil muss sinn, eis Spideeler net ze belaauchten an duerfir sti mer zu deenen neie Mesuren, wéi d'Aféierung vum CovidCheck-Regimm op der Aarbechtsplaz an zum Ewechfale vun den Autoschnelltester am Kader vum CovidCheck-Regimm. Mir hoffen, datt dës Mesuren déi Leit wäerten incitéieren, sech impfen ze loosse, déi bis elo hir Entscheedung nach erausgezögert hunn, an datt mir dann an en änlechen Zenario komme kënnen wéi zum Beispill elo Dänemark. Dat wëlle mer esou séier wéi méiglech erreechen an duerfir muss een natierlech weider Iwwerzeegungsarbecht leeschten.

Duerfir ënnerstëtze mer och ganz ausdrécklech déi Initiativ vum Impfbus oder vun der Impfcampagne, déi elo an de Schoule stattfënnt. De Minister huet et haut de Mueren nach eng kéier um Radio ganz

kloer erkläert. Well eent steet fest: Weider laang Méint mat den aktuelle Restriktiounen weiderfueren, dat wëlle mir de Leit net méi zomudden. An duerfir huele mer och elo eis Responsabilitéit, wéi mir et schonn déi ganzen Zäit an dëser Kris gemaach hunn, fir datt mer elo en entscheidende Schratt, e richteg Schratt no vir kommen a Richtung Enn vun dëser Kris.

Heimadder ginn ech den Accord vun der LSAP fir dës Gesetz.

Merci.

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci, Här Engel. An ech ginn d'Wuert un den Här Kartheiser, fir lech eng Fro ze stellen.

■ **M. Georges Engel (LSAP).** - Pardon.

■ **M. Fernand Kartheiser (ADR).** - Jo, villmools merci, Här Engel, och nach eng kéier, datt Der mer d'Geleëenheet gitt, lech eng Fro ze stellen. Ech wollt op Är Duerstellung vun der Marche blanche am Ufank zrëckkommen, wéi Der gesot hutt: „Déi 4.000, op där anerer Säit déi 400.000.“

An ech wollt lech eigentlech froen: Kënnt Der déi Duerstellung beweisen an deem Sënn, datt déi 4.000 géint Impfungen gewiescht wäeren? Ech mengen, datt do och geimpfte Leit matgaange sinn. Et ass nämlech esou: Ech hunn op hirer Internetsäit gekuckt. Si sinn net géint Impfungen, dat soen se net, mee « chercher à unir les citoyens au-delà de leurs différences et de recréer du lien social, [...] préserver nos droits de citoyens libres, de vérité et de fraternité. » Do steet näischt géint Impfungen.

Duerfir wollt ech lech froen: Wéi kënnt Der déi Duerstellung, déi Dir hei gemaach hutt, argumentéieren? Villmools merci.

■ **M. Dan Kersch, Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Économie sociale et solidaire.** - Net brauchen op d'Strooss ze goen, well dat wëlle mer alleguer.

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Ech ginn d'Wuert zrëck un den Här Engel.

■ **M. Georges Engel (LSAP).** - An de Medien ass et ganz vill esou duergestallt ginn, datt et Impfgéigner wieren. Ech hunn dat esou opgehol. Wann et 4.000 Leit waren, déi „chercher à unifier le pays“, da kann ech ganz gutt mat der Iddi vun „unifier le pays“ liewen. An dann, wann et der da 400.000 sinn, sinn et der elo 404.000, déi dann an déi richteg Richtung matzéien. Ech géif mech deem dann ... Ech géif deene Leit da Merci soen, wann et an déi do Richtung geet. Ech wëll lech just soen, mir haten elo grad heibannen e Beispill, datt net alleguerten déi Leit an déi dote Richtung wëlle matzéien. Merci.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci, Här Engel. Domat ass dat kloergestallt an ech ginn d'Wuert weider un déi honorabel Madamm Josée Lorsché.

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - Villmools merci, Här President. Dir Dammen an Dir Hären, wéi eng Welt mat enger Pandemie ausgesäit, wann et keng Impfung gëtt, dovun konnte mer eis während ville Méint e Bild maachen. Et ass eng Welt ouni Fräiheet, et ass eng Welt ouni gesellschaftlecht Liewen, eng Welt mat Aschränkungen, Angscht an Isolatioun, eng Welt vu bedroter Wirtschaft. Ech denken, datt kee vun deem Liewensmodell begeeschtert war an datt et och kengem sai Wonsch ass, eng Neioplage vun deem Zenario ze erliewen. Villméi ass de Wonsch an der Gesellschaft grouss, nees komplett fräi kënnen ze liewen an d'Covidgesetzter definitiv hannert eis ze loosse.

Ech mengen, souguer de Rapportier Mars Di Bartolomeo wär frou, wann en emol aner Rapporten hei kéint presentéieren.

■ **M. Mars Di Bartolomeo (LSAP), rapporteur.** - Dat stëmmt eigentlech.

(Hilarité)

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - Nach ass et net esou wäit. Mee ëmmerhi gëtt et en Instrument, fir de Retour an d'Onfräiheet ze verhënneren: Dat Instrument nennt sech ganz einfach Impfung. Et ass eng vun de gréissten Errungenschaften vun der Wissenschaft a vun der Medezinn iwwerhaapt. A well d'Impfung ee vun den zentralen Elementer vun dësem Projet de loi duerstellt, wëll ech e puer Wieder méi doriwwer verléieren.

D'Erfollegsgeschicht vun den Impfungen ass bekanntlech déi, datt liewensgefäerlech Infektiounskrankheete mëttlerweil der Geschicht ugehéieren, an dat eenzeg an eleng, well op d'mannst 95 % vun der Weltpopulatioun géint déi Krankheete geimpft gi sinn.

Entweeder haten Epidemii wéi zum Beispill d'Pouke keng Chance méi, fir sech ze verbreedem, oder de Krankheitsverlaf war a bleift wéi am Fall vun der Tuberkulos a vum Covid-19 net méi liewensbedroleg a vill manner schlëmm, wann eng Persoun bis geimpft ass. Doriwwer eraus schützt d'Impfung och d'Matmënsche virun enger hefteger Ustiechung, well d'Viruslaascht, déi Geimpfter op aner Mënschen iwwerdreen, vill méi niddreg ass.

Den Effet vun den Impfungen, an dorop wëll ech eraus, ass deemno längst bewisen an hir Effikasitéit ass historesch beluecht.

Allerdéngs stellt een haut fest, an dat ass de Punkt, datt déi extreem héich Effikasitéit och zu engem sougenannten „effet pervers“ ka féieren: D'Impfungen hunn nämlech esou gutt gewierkt, datt mir riskéieren ze vergiessen, wéi schlëmm all déi Krankheete fir Betreffener an hir Famille waren a wéi staark verschidden Epidemii wéi Tuberkulos, Pouken, Kannerlängung a Riselen an anerer d'Mënschheet nach an den 1960er Jore bedrot hunn. An et ass aus all dëse Grënn, firwat een déi entscheidend Ausso vu villen unerkannten nationalen an internationale Virologen an Epidemiologen net oft genuch ka widerhuelen: „Impfen ass besser wéi Testen.“ An dat ass d'Basis vun dësem Projet de loi.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - Dir Dammen an Dir Hären, dat féiert mech dann och zum Häerzstéck vun den Dispositiounen. Och wann se méi ëmstridde si wéi d'Virgänger, sou verfollegt dëse Projet de loi een eenzegt Zil: En ass geduecht, fir den Infektiounsrisiko nach méi konsequent op e Minimum ze reduzéieren, wëssend, datt zousätzlech zum Covid-19 och d'Wantergripp virun der Dier steet an datt déi sougenannte Saisonalitéit bewiesenmoossen en Impakt op d'Verbreedung vu respiratoresche Viren huet.

De Choix vun der Regierung besteet kuerz gesot doran, den 3G esou wäit wéi méiglech ze generaliséieren an ze verschäerfen, wat d'Tester ugeet, d'Impfung weiderhi gratis ze maachen, fir all Persoun iwwer zwielef Joer zur Verfügung ze stellen, Schnelltester net méi unzeerkennen, ausser bei de Schülerinnen an de Schüler an de Schoulen, PCR-Tester bei Ongeimpften obligatoresch ze maachen oder op zertifizéiert Schnelltester ze setzen am Fall vum CovidCheck, et sief, et léich eng Géigenindikatioun vun engem Dokter vir.

De Mars Di Bartolomeo huet d'Reegele méi am Detail erkläert an duerfir wëllt ech him och schonn elo direkt Merci soe fir sai gudde Rapport, mëndlech wéi schrëftlech.

Beim Choix vun der Regierung, Dir Dammen an Dir Hären, geet et eigentlech ëm näischt aneres wéi dorëms, d'Sécherheet iwwerall do ze erhéien, wou vill Mënsche sech beweegen, sief et an der Fräizäit oder op der Aarbechtsplaz. Gläichzäitg geet et awer drëms, de wëssenschaftlechen Erkenntnisser nach méi konsequent Rechnung ze droe wéi an der Vergaangenheet, d'Mënsche méi wéi jee ze motivéieren, sech impfen ze loosse an Ongeimpften d'Liewe manner agreabel ze maachen.

Gelängt et nämlech, den Impftaux op 85 % a méi ze erhéien, kënnen mer grad wéi Dänemark, Portugal an aner Länner, déi d'Nues beim Impfe vir hunn, op streng Reegele verzichten an definitiv nees fräi liewen.

Dat ass och d'Zil vun der Europäescher Unioun, déi sech als Tëschenetapp erwaart huet, datt bis zum Enn vum Summer 2021 70 % vun den Erwuessenen an der EU komplett geimpft sinn.

Zu Lëtzebuerg, an dat ass scho gesot ginn, sinn et bis haut just 64 % vun der erwuessener Populatioun, déi komplett geimpft sinn, an dat, obwuel bis zum 7. Juli 2021 all impfberechtigt Awunner an Awunnerinnen eng Invitatioun fir eng Gratisimpfung zougestallt kritt hunn. Ëmsou méi verständlech ass et fir eis, datt d'Regierung zumindest elo deene Persounen, déi bereit waren, sech impfen ze loosse, eng maximal Normalitéit wëll zrëckginn.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - Et sinn nämlech si a keng aner, déi op eege Fauscht zum Schutz vun der sanitärer Sécherheet am Land bäigedroen hunn an och zu der Solidaritéit an eiser Gesellschaft. An dat gëllt et ganz kloer unzeerkennen an duerfir wëllt ech och all deene Leit Merci soen.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).** - An et ass och richteg a wichteg, datt d'Regierung der Impfung an Zukunft nach méi Gewicht wëllt ginn an déi Bedeutung, déi se eigentlech verdéngt: Dat ass déi, datt d'Impfung schonn zanter ville Joerzëngten zu de gréisste medezinnesche Liewensretter gehéiert, well se et ëmmer op en Neits fäerdegbréngt, Pandemien auszerotten an d'Mënschheet ze schützen.

Doriwwer eraus, Dir Dammen an Dir Hären, sollte mer eis awer och engem groussen Privileeg bewosst sinn: Mir hunn d'Chance, an engem Zäitalter ze liewen, an deem medezinnesch Studien an Erkenntnisser vun enger Eethikkommissioun gepréift ginn, national wéi international. An et ass och eng Chance fir d'Gesellschaft vun haut, datt d'Impfstoffer en extreem schwéieren a strengen Zouloosungsprozess duerschlafe respektiv permanent op hir Geforen hin evaluéiert ginn. A grad dowéinst ass déi gefaarte Gefor vun der Thrombos no enger Covidimpfung mëttlerweil erfuerscht a ka verhënnert ginn, an dat ass berouegend. Villsoend ass och, datt

d'Europäer, d'Chineesen, d'Russen an d'Amerikaner zesumme fonnt hunn, fir wirksam Impfstoffe ze entwéckelen. Dat ass an eisen Aen a staarkt Zeechen. Et beweist, datt Natiounen, déi politesch oft net gutt eens ginn, zumindest um wëssenschaftlechen a medezinnesche Plang e Konsens erreecht hunn, deen haut vu kengem méi a Fro gestallt gëtt an dee Vertrauen an d'Medezinn schafft.

Wat dann déi konkret Dispositiounen vun dësem Projet de loi ugeet, esou scheede sech d'Geeschter, wat d'Positioun dozou eebe betrëfft. Se loosse sech a véier verschidde Stréimungen andeelen, grosso modo.

Déi éischt besteet aus de klassesche kategorieesche Covidleegner, déi de Covid als inexistent ugesinn an déi deemno och vun Ufank un all Covidreegel refuséiert hunn a weiderhi wäerte refuséieren. Ech ginn net drop an.

Anerer sinn der Meenung, datt dëse Projet de loi ze wäit geet a fuerderen, datt den aktuelle System vum CovidCheck mat gratis Schnelltester op der Plaz soll oprechterhale bleiwen. Dat géif d'Fräiheet bedeuten, datt all Patron, Verwaltung an Organisateur op den aktuelle fakultative CovidCheck-Regimm zrëckgräife kann oder eeben net. An dat ass eeben d'Fro, déi sech an deem Kontext stellt. Verbonne mat dëser Positioun ass déi ënnerschwellig Kritik, datt d'Regierung eng Impfflicht zur Hannerdier wëll aféieren, gekoppelt mat enger finanzieller Benodeelegung fir Ongeimpfter, well se d'PCR-Tester musse bezuele während d'Impfung gratis bleift.

Dës Positioun ass an eisen Aen novollzéibar. De Problem ass awer deen, datt mir mat dësem System bewisenmoossen net vum Fleck kommen, wat den Impftaux ugeet, soss wäere mer scho méi wäit.

Ech komme bei déi drëtt Grupp, déi der Meenung ass, datt deen neien a méi strenge Regimm vum CovidCheck an alle Betriber a Verwaltungen onbedéngt obligatoresch muss ginn an datt déi Responsabel net de Choix sollen hunn, esou wéi et an Zukunft am Horeca-Secteur de Fall ass. Dat hu verschidde Patronen op Facebook esou gefuerdert.

Et géif bedeuten, datt déi waarm Gromper vun der Decisioun, de CovidCheck op der Aarbechtsplaz anzeféieren oder net, net bei de Patronen an de Responsabele vun de Verwaltungen géif leien an datt déi selwecht sech dann och net mat hire Beleegschaften oder mat der Situatioun vun Einzelnen auseneesetze missten a méiglech Konflikter mat de Salariéen un de Staat kéinten delegéieren. Aus der Vue vum Patronat ass déi Haltung verständlech an och vum sanitäre Standpunkt aus net vun der Hand ze weisen. An der Ëmsetzung wier se allerdéngs mat ville praktesche Problemer verbonnen.

Dat féiert mech dann zu der véierter Stréimung, déi d'Approche vun der Regierung ënnerstëtzt a sech manner haart zu Wuert mell wéi déi aner. Zu deene gehéieren och mir als gréng Fraktioun.

Firwat ass et méi einfach, mat dësem System eens ze ginn? Ganz einfach, well mat dësem Projet de loi versicht gëtt, flexibel mat der Realitéit um Terrain ëmzuegoen an de Schutz virum Virus gläichzäitg ze erhéien op der Aarbechtsplaz. D'Realitéit ass jo déi, datt et Honnerte vu verschiddenen Aarbechtssituatiounen, Honnerte vu verschiddene Raimlechkeeten an Honnerte vu verschiddenen Aktivitéiten a Missiounen an der Berufswelt gëtt. Dowéinst ass et ganz sécher méi sénnvoll an eisen Aen, der jeeweileger Situatioun als Patron oder als Responsable kënnen Rechnung ze droen an op eenzelne Plazen op de CovidCheck-Regimm kënnen ze verzichten, wann dat dann néideg ass. Ech denken un d'Guichete vun de Gemengen a Verwaltungen, déi zu jidder Zäit fir de Public accessibel musse sinn a wou et méi einfach ass, mat de gängegste Gestebarriären ze funktionéieren.

Wat dee vun der Regierung incitéierten, mee net obligatoresche CovidCheck an de Betriber a Verwaltungen ugeet, däréi een och net ignoréieren, datt verschidde juristesche Problemer riskéieren opzetauchen, wann e Salarié sech weeder impfen nach teste wëllt loosse. Dat stelle mer ganz sécher net a Fro, quité datt de Code du travail dann zum Droe kënnt an d'Haltung vun de Betreffenen dee Moment als Refus de travail mat all senge Konsequenzen interpretéiert ka ginn. Do hoffe mer awer, datt déi Fäll d'Ausnam bleiwen an datt den Aarbechtsklima an de Betriber, an de Verwaltungen an am Horeca-Secteur net wäert vergëft ginn.

Als Gréng hoffe mir awer och, datt dës Zopp manner waarm giess gëtt, wéi se gekacht gëtt an datt vill Suergen a Kriticke sech am konstruktiven Dialog mat de Beleegschaften a mat de Personalvertriedunge wäerte leeën. Lëtzebuerg ass e Land vum Dialog an dat soll och bei dësem Gesetz esou bleiwen.

Dir Dammen an Dir Hären, wichteg ass awer och, dat soen ech ganz betount, d'Perspektiv ze änneren an déi aktuell Situatioun net nëmmen aus dem Bléckwénkel vun deenen ze kucken, déi net geimpft sinn, mee och aus dem Bléckwénkel vun deenen Zéngtausenden, déi sech längst impfe gelooss

hunn an hir Verantwortung iwwerholl hunn. Si hunn dat gemaach, fir sech selwer ze schützen, fir d'Mänschen an d'Familljen ze schützen a fir de Gesondheetssecteur ze schützen. Dat ass déi grouss, mee méi roueg Majoritéit, déi sech d'Recht, ouni Mask kënnen ze schaffen an ouni Mask um gesellschaftleche Liewe kënnen deelzehuelen, duerch d'Impfung erkämpft huet.

Solle mer dës Mënsche forcéieren, trotz hirem Impfschutz an hiren Decisioun, Verantwortung ze iwwerhuelen, Masken unzédinn, nëmme well Eenzelner hiert Recht op Impfung net wëlle wouerhuelen an doriwwer eraus an refuséieren, sech engem PCR-Test oder engem zertifizéierte Schnelltest ze ënnerzéien? Mir mengen net.

A muss déi grouss Majoritéit vu Clientë Limitatiounen am Restaurant an am Bistro a Kaf huelen, just well een oder zwee Clientë refuséieren, sech gratis impfen ze loosson oder en Test ze maachen? Och hei ass eis Äntwert: Neen.

Dir Dammen an Dir Hären, datt d'Fräiheet vum Eenzelnen do ophält, wou d'Fräiheet vum Nächsten ufängt, huet den Immanuel Kant schonn am Joer 1793 behaapt, a mir hunn et scho fréi an der Schoul geléiert. Fir eis zielt déi Ausso och an der Pandemie, fir anerer zielt se vläicht manner. Natierlech ass d'Verweigere vun der Impfung eng Fräiheet vum Einzelnen, déi mer respektéieren. Se ass och konform zu der Verfassung a gëtt rechtlech net a Fro gestallt. Dat ännert awer näischt drun, datt dës Fräiheet eenzeg an aleng dora besteet, sech selwer a besonnesch déi ongeimpft Kanner engem vëlleg onnéidegen a vermeidbare Risiko aussetzen an enger véierter Infektiounswell d'Dier opzemaachen.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Am Fall vun enger Erkrankung beusprochen d'Impfverweigerer dann awer ganz selbstverständlech d'Solidaritéit vun der Gesellschaft: Hospitaliséierung an Intensiv-medezinn bis hin zur rembourssierter Rehabilitatioun, vun der Belaaschtung vum Santéspersonal guer net ze schwätzen.

E Lieserbréif, deen de 25. September vun dësem Joer am „Lëtzeburger Wort“ publizéiert ginn ass, huet et mat dëser Beschriewung vun den Impfverweigerer op de Punkt bruecht.

Richteg ass natierlech, datt et och Leit gëtt, déi zécken, sech impfen ze loosson, an op déi wäert ech nach zrëckkommen.

Ech wëllt awer nach eng aner Remark maachen, déi ech am Kontext vun der Impfung net oninteressant fannen an déi méi psychologescher Natur ass: Si werft d'Fro op, ob d'Mënschen eigentlech op Penurien ugewise sinn, fir de Wäert vu gewësse Gidder a Servicer ze erkennen.

Ech erkläre mech. Am Ufank vun der Pandemie war d'Hoffnung op alle Säiten an der ganzer Gesellschaft grouss, datt en Impfstoff géif entwéckelt ginn. Wéi e bis erfonnt war, huet d'Regierung virgeheit kritt, se géif d'Impfstoffer net zurzäit bestellen an net genuch Quantitéiten erbäischafen. Elo, wou d'Impfstoffer an der néideger Quantitéit a Qualitéit fir jiddwereen accessibel sinn - an dat och nach gratis -, gëtt d'Regierung kritiséiert, datt se der Impfung esou vill Gewiicht wëllt ginn, an dat just, well se Lëtzebuerg nees zu engem fräie Land wëllt maachen. Do kann ee just soen: Egal, wéi een et mécht, mécht een et falsch! Oder net?

Dir Dammen an Dir Hären, wat fir eis zielt, ass, datt den Impftaux weider klëmmt. A fir dat Zil ze erreechen, mussen mer eis virun allem op déijéineg Mënsche konzentréieren, déi een als Nachzügler oder als Zögerer bezeechnen kann. Dat sinn net déi kategoriech Impfverweigerer, vun deenen ech viru geschwat hunn, et sinn déi Mënschen, déi aus gewëssen Ängschten an Zweifel eraus bis elo net decidéiert sinn, sech impfen ze loosson.

Zu den Nachzügler gehéieren doriwwer eraus awer och déi Mënschen, déi opgrond vun hirem sproochlechen a kulturellen Hannergrond séier duerch d'Informationsnetz falen. Am Fong handelt et sech hei ëm déi selwecht Bevölkerungsgruppen, déi a Pandemiezeite besonnesch ufällig sinn, op enkem Raum an a schlechte Konditiounen liewen a schaffen a sech meeschens net iwwert déi gängeg Kanäl informéieren an och net iwwert d'Press.

An Zukunft ass et eiser Meenung no wichteg, datt dës Mënsche besser erreecht ginn. A wéi seet een esou schéin: Wann de Propheet net bei de Bierg geet, da muss de Bierg bei de Propheet kommen. Dat heescht, datt déi nidderschwellig a biergermo Initiativen ausgebaut mussen ginn. Dat heescht, datt d'Impfkippe sech mat interkulturellen Traducteuren a Streetworker an déi Quartiere beginn, wou eis friemsproocheg Gemeinschaften am éischten unze-treffe sinn a wou déi méi vulnerabel Sozialschichte liewen. Dat ass ganz sécher net mëtten an der Concorde virum Bijoutier.

An da geet et net nëmme drëms, Mënschen ausféierlech an hiren Sprooch ze informéieren, mee och Vertrauen an eise Santéssystem opzebauen. Dozou gehéiert och, datt Fakenews konsequent bekämpft

an aus der Welt geschafte ginn. An Däitschland sinn esou Faktencheckcampagnë längst ugelaft, wat mer ganz interessant fannen. Se si geduecht, fir ganz genee drop hinzewiesen, datt beispillsweis a Brasilien de Mënsch net zu engem Krokodill ginn ass, wann e geimpft ginn ass, trotz der Warnung vum President Bolsonaro, an datt de Bill Gates och net vun der Pandemie profitéiert, fir de Mënsche Mikrochips anzepretzen, fir se besser kontrolléieren ze kënnen.

Zu Lëtzebuerg gëtt et leider nach ëmmer Mënschen, déi op esou Theorien erafalen, well net genuch Géigeninformatiounen zirkuléieren. An do mussen mer eis alleguer mat der Nues huelen, well mir kënnen alleguer zu der Informatioun bäidroen. Jiddefalls däreft Lëtzebuerg net zum Närbuedem fir esou Verschwörungstheorië ginn, esou haart wéi d'Waasserdréier an déi zimmlech impulsiv Veréierinne vu verschiddene Rietspopulisten och jäizen, fir Feindbiller um Hannergrond vun der Impfcampagne opzebauen ...

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- ... an d'Mënsche wëlle gleewen ze dinn, datt dës Koalitioun vun der Pandemie wëllt profitéieren, fir eng mënsche-feindlech Diktatur zu Lëtzebuerg opzebauen. Dat kann et definitiv net sinn.

■ **Plusieurs voix.** - Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Ech kommen zrëck zu den Impfungen. Nieft geziilten Informatiounen wëllt ech nach drop hiweisen, datt mer och nei Piste kënnen erfuerschen an datt mer deenen näischt sollen an de Wee setzen, fir Ongeimpfter ze motivéieren. A firwat an deem Sënn net och positiv Incentivë fir d'Impfung schafen?

Vun der Grillwurst bis zu Reduktionsbonge gouf et an Däitschland notamment schonn esou zimmlech alles, fir Geimpfter fir hir Solidaritéit ze belounen. Ech si kee Frënd vu grouss Belounungen, mee wann et e Wee ass, fir d'Impfung ze beschleunegen, verschléisse mer eis deem Wee net. A mir froen eis och, ob eise Mëttelstandsmi-nister, dee jo Erfahrung mat Bongen huet, ...

(*Hilarité*)

... vläicht guer net esou ofgeneigt wier, well e weise kann, datt Lëtzebuerg ganz kreativ ka sinn, wann et heescht, d'Leit mat an d'Boot ze kréien an zesummen alles ze maachen, fir datt mir gläich nees fräi kënnen liewen. Och do gëllt et, zesummen-zeschaffen an innovativ ze ginn.

Dir Dammen an Dir Hären, wéi ëmmer wëllt ech net ophalen, ouni un d'Kanner an déi Jonk ze denken, an duerfir kommen ech zum Schluss bei si. Et gi Kanner a Jonker, déi sech net därefen testen loos-sen an no zwielef Joer och net därefen impfe loos-sen, ganz einfach, well hir Elteren dergéint sinn.

D'Diskussioun, déi an deem Kontext vum OKaJu (ndlr: Ombudsman fir Kanner a Jugendlecher) ugestouss ginn ass an a Frankräich och scho leeft, fanne mer ganz interessant a wichteg. Se leeft drop eraus, datt méi konsequent op d'Matbestëmmung vu Kanner a Jonke gesat gëtt, wann et ëm hir Rechter geet, och am Beräich vun der Medezinn.

Ech schwätzen och vun der Kannerrechtskonvention, wou d'Matbestëmmung vu Kanner a Jonke groussgeschriwwen gëtt. Mir géifen et begrëissen, wann dës Diskussioun géif verdéift ginn, fir datt och déi Kanner an de Genoss vun enger Impfung ab zwielef respektiv an de Genoss vun Tester kommen an net vum gesellschaftleche Liewen ausgeschloss ginn.

■ **Une voix.** - Très bien!

■ **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Domat soen ech lech Merci fir d'Nolauschteren a ginn den Accord vun der grénger Fraktioun.

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci, Madamm Lorsché. An och un lech huet den Här Fernand Kartheiser eng Fro.

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Wann d'Madamm Lorsché dat akzeptéiert.

■ **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Wëllt Der erëm e Film dréien?

(*Hilarité*)

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Also, et geet mer u sech ...

■ **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Da kritt Der nach méi Veréierinnen.

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- O, Madamm Lorsché, meng Fro geet net dorëmmer. Meng Fro ass eigentlech ... Ech hunn lech ganz gutt nogelauschtert, ech hu mech och gefreet, datt Der esou bibelfest argumentéiert hutt. Mee wéi Der geschwat hutt, sinn eigentlech zwou Froen opkomm, déi am Raum stinn.

Déi éischt ass - Dir hutt iwwert d'Solidaritéit geschwat bei de Krankeversécherungen; ech mengen, dat ass einfach déi Situatioun, déi Dir ugeschwat hutt, wat mer och an der Vergaangenheet

schonn e bësse kritiséiert haten - eng ganz einfach Fro: Bekennt sech déi gréng Partei zum Solidaritéitsprinzip bei de Krankeversécherungen, inklusiv am Covid?

■ **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Ech brauch nëmme ee Wuert ze soen: Jo.

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Fein. Dat ass gutt, datt Der dat kloerstellt. Meng zweet Fro.

■ **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Dat gëtt awer e kuerze Film dës Kéier.

(*Hilarité*)

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Wësst Der, et geet mer net ëm de Film.

■ **Plusieurs voix.** - O!

(*Hilarité*)

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Déi zweet Fro ass dann an der Suite vun där doter Argumentatioun. Dir hutt elo fir d'éischt iwwert de Solidaritéitsprinzip geschwat, dunn hutt Der weidergemaach mat der Fräiheet an der Diskussioun doriwwer. An do ass meng Fro déi heiten: Wat ass d'Konsequenz vun Ärer Argumentatioun am Kontext Covid op aner Infektiounskrankheeten? Ech wëll elo net direkt soen, d'Gripp oder esou eppes, mee et gëtt aner Infektiounskrankheeten, déi eng héich Mortalitéit hunn. Gesitt Dir en Zusammenhang tëschent Ärer Argumentatioun hei, wat d'Impfen ugeet, an d'Konsequenzen op d'Gesellschaft a Bezuch op aner Infektiounskrankheete mat och engem héijen Taux u Mortalitéit?

■ **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Also, ech verstinn déi Fro elo wierklech net.

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Et ass ganz einfach: Äre Rasonement fir Covid, mat dem Impfen, mam Drock an esou weider, deen Der gemaach hutt - ech mengen, dat ass jo elo dat, wat Der gemaach hutt -, léisst sech mutatis mutandis och op aner Krankheeten iwwerdroen. A meng Fro un lech ass, ob Der lech däre bewosst sidd a wéi Der eigentlech d'Entwécklung vun der Gesellschaft mat deem do Rasonement virundenkt.

■ **Mme Josée Lorsché** (*déi gréng*).- Also, ech stinn nach eng Kéier zu deem, wat ech gesot hunn: Do, wou et eng Impfung gëtt, fannen ech et nëmme verantwortlech, datt een déi Impfung wouerhëlt, et sief, et géife Géigenindicatiounen virleien, déi soen, e Mënsch kéint sech net impfe loosson. Déi mussen natierlech ganz solidaresch behandelt ginn an dat ass och richtig, datt de Modell do aspréngt. Natierlech stinn ech och zum Recht, sech net impfen ze loosson. Mee ech soe mer awer: Wa mer wëlle fräi liewen, wa mer d'Pandemie wëllen hanner eis kréien, komme mer net derlaanscht, den Impftaux ze beschleunegen oder mir mussen erëm zrëck an eng Gesellschaft mat Reegelen, mat Verbueten, déi Dir ganz bestëmmt och net wëllt.

Wann et keng Impfung gëtt, da mussen mer natierlech all déi aner Mëttelen an Instrumenter aus eise solidaresche Santésecteur a Betrib setzen, fir jiddwerengem an dësem Land déi méiglech an néideg Soinen ze ginn, fir datt e seng Krankheet iwwerlieft.

■ **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci fir zwou kloer Äntwerten op déi Froen. An domadder kann ech d'Wuert weiderginn un den honorabelen Här Jeff Engelen. Här Engelen, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Jeff Engelen** (*ADR*).- Merci, Här President. Léif Kolleginnen a Kollegen, fir unzefänken en härerleche Merci dem Här Mars Di Bartolomeo fir säi schrëftlechen a mündleche Rapport. Et sinn der ewell eng jett an ech hoffen net, datt der nach vill derbäikommen, mee dat ass net méi an eisen Hän.

■ **Une voix.** - O!

■ **M. Jeff Engelen** (*ADR*).- D'Regierung huet mat dësem neie Covidgesetz wëlls, d'Impfquot vun der Bevëlkerung an d'Luucht ze dreien op iwwer 80 %, fir domadder iergendwann eng Kéier d'Herdenimmunitéit ze erreechen, déi allerdéngs ëmmer méi héich definéiert gëtt. Mir froen eis, wéi déi dann iwwerhaupt jeemools ze erreechen ass.

Et kann ee sech bei dësem uviséierten Taux och d'Fro stellen, firwat d'Regierung, zousätzlech zum Impftaux, net och den Immunitéitstaux matrechent. Et hu sech nämlech mëttlerweil ronn 80.000 Leit am Land mam Virus infizéiert. Wann een déi Zuel bei d'Zuel vun de Geimpften derbärechent, si mer elo schonns bei iwwer 80 %.

Dem Zil Herdenimmunitéit ginn all déi nei Covidmesuren ënnergeuerdent. An engem Rechtsstaat ass et awer esou, datt den Zweck nimools däreft e Virwand sinn, fir Mëttelen anzusetzen, déi sech géint eis elementar Fräiheete riichten.

■ **M. Roy Reding** (*ADR*).- Très bien!

■ **M. Jeff Engelen** (*ADR*).- Et ass zwar richtig, datt d'Coronakris nach ëmmer eng grouss Erausforderung fir d'Politik bedeit, mee dës Kris däreft net als Fräibréif benotzt ginn, fir eis fräiheetlech-demokratesch Rechter auszehielegen.

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Très bien!

■ **M. Jeff Engelen** (*ADR*).- D'Moossnamen, déi vun der Regierung geholl ginn, mussen der Situatioun ugemoozt sinn an am Aklang mat eise Grondrechter stoen. Fir datt dës Moossnamen hir Wirkungen erreechen, mussen se op engem breede gesellschaftleche Konsens baséieren. Dat kann ee vun dësem haitege Covidgesetz, iwwert dat mer haut ofstëmme, net soen. Dëst Gesetz wäert eis Gesellschaft weider splécken an domadder och schwächen.

Vu ville Säite gëtt Kritik un dësem Gesetz geüübt. D'Chambre des Fonctionnaires et Employés publics schreift an hirem Avis vum 11. Oktober 2021, datt dat Gesetz zousätzlech Aschränkunge vun eise fundamentale Fräiheeten a Rechter, déi an eiser Verfassung festgeschriwwen sinn, mat sech brénge wäert, esou beispillsweis vum Recht op Privat-liewen, vum Recht drop, Handel ze dreien, a vum Recht, eng fräiberufflech Aktivitéit auszeüben.

Déi nei Mesurë verstoussen och géint international Konventiounen a Verträge, déi vu Lëtzebuerg ënnerschriwwen goufen, sou beispillsweis géint déi Europäesch Konventioun zum Schutz vun de Mënsche-rechter.

Dat neit Covidgesetz huet keen aneren Zweck wéi d'Erhéijung vun der Impfquot. Et gëtt an der Preamble vum Gesetz souguer drop higewisen, datt d'Covidsituatioun am Abléck hei am Land relativ stabil ass an datt d'Spideeler wäit dervun ewech stinn, iwwerlaascht ze sinn. Effektiv sinn am Moment manner wéi 1 % vun alle fräie Better an eise Spideeler vu Covidpatiente beluecht. Et geet also just drëms, Drock op d'Mënschen auszeüben, déi bis elo net geimpft sinn, an dat trotz de Statistiken, déi kloer beleeën, datt mëttlerweil och een Deel kann infizéiert ginn, deen eemol oder duebel geimpft ass.

D'Impfung ass fir dës Regierung net nëmme just e Mëttel, fir d'Krankheet ze limitéieren, mee well bal e politesche Muss. Onofhängeg dervun, datt d'Ausübe vun Drock nimools an adequat Mëttel ka sinn, fir Mënschen ze iwwerzeegen, si Gesetzer net dofir do, fir Drock op d'Mënschen auszeüben.

D'Commission consultative des droits de l'homme weist an hirem Avis iwwert de Gesetzesprojet 7897 drop hin, de franséische Staatsrot zitéierend, datt déi staatlech Moossnamen am Kampf géint de Covid misste motivéiert sinn « par l'intérêt spécifique de la mesure pour limiter la propagation de l'épidémie » an esou weider « et non par un objectif qui consisterait à inciter les personnes concernées à se faire vacciner ».

D'Regierung schéngt sech net drun ze stéieren, déi sozial Kohäsioun um Altor vun der Herdenimmunitéit ze afferen. D'Mesuren, déi d'Aarbechtswelt betreffen, sinn an hirem Kär net nëmme ongerecht an onsozial, mee och nach diskriminéierend.

Huet den honorabelen Deputéierte Mars Di Bartolomeo sech de 27. Mee 2021 als Invité vun der Redaktioun op RTL nach vehement derfir ausgeschwat, datt mer versiche sollten, dës Kris gemeinsam ze bewältegen, ouni Diskriminéierung, a Richtung méi Fräiheeten an zrëck an d'Normalitéit, esou bewierkt awer dëst Gesetz genau de Géigendeel. Andeems de CovidCheck-System op d'Betriben an den ëffentlechen Déngscht ausgedeeent soll ginn - wouduerch d'Regierung d'Verantwortung fir de weidere Verlaf vun der Pandemie op d'Patronen ofwälze wëllt -, wäert et an Zukunft, dat bréngt dat mat sech, zu groussen arbeitsrechtliche Konflikter kommen, déi eis Gesellschaft wierklech net néideg huet.

Wat geschitt an Zukunft mat Beschäftegten, déi mueres kee Covidpass oder kee zertifizierten Test virweise kënnen? D'CGFP huet d'Regierung dowéinst heftig kritiséiert, a mir als ADR schlëssen eis dëser Kritik un: Op kee Fall däre Beschäftegter, déi op der Aarbecht keen Zertifikat virweise kënnen, sanktionéiert ginn oder souguer hir Plaz verléieren.

Iwwert dat neit Gesetz kréien d'Patronen déi legal Méiglechkeet, Leit ze benodelegen oder am schlëmmste Fall ze entloossen, déi an dëser Kris eng aner Meenung vertrieed wéi d'Regierung.

E Salaré kann an Zukunft opgrond vu Gesondheetskrittäre beziungsweis opgrond vu senger perséinlecher Meenung zum Thema Impfung entlooss ginn. Dat ass et bis elo ni ginn! Bis elo ass de Gesondheitszoustand vum Salaré de Patron näischt ugaangen a war vum Secret médical gedeckt.

An Zukunft kann een entlooss ginn, wann ee vläicht - an ech betoune „vläicht“ - Covid huet. Et kann een entlooss ginn, wann een net nowise kann, datt een e bestëmmte Virus net huet. Dat ass e Paradigmewissel, net nëmme an der Aarbechtswelt, mee och an eise Rechtsstaat!

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Très bien!

■ **M. Jeff Engelen** (*ADR*).- Bis elo gouf et an eiser Gesellschaft keng Diskriminatioun opgrond vum Gesondheitszoustand oder, besser gesot, vum méigleche Gesondheitszoustand vun enger Persoun. Dat ass ganz kloer am Code pénal festgeschriwwen ginn. Misst een duerfir de Code pénal

net ëmschreiwen? A wéi gesäit et an Zukunft aus, wann eng Influenza grasséiert? Kann een do och seng Aarbecht verléieren?

Souguer de Staatsrot werft a sengem Avis folgend Froen op, ech zitieren: « Ce refus de passer le test peut-il éventuellement donner lieu à des avertissements de la part de l'employeur, dans la mesure où il pourrait encore être considéré comme un refus d'ordre? Si ce refus implique que le salarié est renvoyé à son domicile, est-ce que ce renvoi est à considérer comme accord de congé? Ce congé sera-t-il imputé sur le congé annuel du salarié ou alors s'agit-il d'une libération de service avec maintien du salaire? Comment protéger le salarié contre un licenciement éventuel? »

Dës Froe vun eminente Juristen aus dem Land werfe vill Froen op, a mir wäerten do nach an Zukunft mat ville Froen a Schwieregkeete befaasst sinn, déi dëst Gesetz mat sech bréngt.

A firwat mussen déi eng Patronen hir Leit kontrolléieren, während all déi aner Patronen d'Wiel hunn? Jiddefalls kréien d'Chefs d'entreprises ou d'administration mat dësem Gesetz eng Muecht, déi se ni virdrun haten: Déi eenzel Beschäftigt kënnen bis zu dräimol an der Woch gezwonge ginn, en zertifizierte PCR-Test virzeleeën. Bei engem Präis vu 25 Euro pro Test mécht dat 75 Euro pro Woch aus an 300 Euro de Mount. Wéi sollen déi Mënschen, déi de Mindestloun verdéngen, dës Zomm opbréngen?

D'Patrone kënnen an Zukunft Existenzen zerstéieren, well hir Salariéen net genuch Geld hu fir medizinesch Zwecker. Esou e Gesetz diskriminéiert net nëmmen déi, déi manner verdéngen, mee och déi, déi net vill verdéngen.

A wéi ass et mat deene Leit, déi sech aus gesondheetleche Grënn, op Urode vun hirem Dokter net dierfen impfe loosson?

■ **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Dat ass dach definéiert!

■ **M. Jeff Engelen (ADR).**- Aus all dësen Iwwerleeungen eraus wier awer emol ze froen, firwat de Schnelltest op der Plaz, deen awer trotzdeem e Virdeel huet, net ka virugefouert ginn. Do schafe mer eppes of, wat bis elo an eiser Gesellschaft - ech denken do un den Horeca-Secteur, de Sport an d'Kultur - gutt geklappt huet. Menges Wëssens no gouf et mat dësem System keng Schwieregkeeten. An dat schafe mer elo of.

Der Gambia-Regierung ass et bis elo net gelongen, Netgeimpfter mat wëssenschaftlechen Argumenter ze iwwerzeegen, sech impfen ze loosson. Duerfir ginn elo finanziell Argumenter benotzt. Wie sech net impfe léisst, muss déif an d'Täsch gräifen, an dat net nëmmen heiansdo, mee permanent. Doduerjer géift fir vill Mënschen de facto eng Impfpflicht agefouert, déi rechtsstaatlech op wackelege Bee steet.

Ech erënneren op dëser Plaz un d'Resolutioun 2361, « Vaccins contre la Covid-19 : considérations éthiques, juridiques et pratiques » vun der parlamentarescher Versammlung vum Europarot, an där d'Memberstaaten opgefuerdert ginn, ech zitieren: « de s'assurer que les citoyens et citoyennes sont informés que la vaccination n'est pas obligatoire et que personne ne subit de pressions politiques, sociales ou autres pour se faire vacciner, s'il ou elle ne souhaite pas le faire personnellement ».

Et gëtt Leit, déi wëllen net geimpft ginn. Dat hu mer ze respektéieren. Mir kënnen an dierfen dës Leit net stigmatiséieren. An enger Demokratie dierf jidderree seng Meenung hunn. Nach ni ass an dësem Parlament iwwer e Gesetz ofgestëmmt ginn, dat esou onsozial ass a besonnesch och nach déi aarm Leit esou diskriminéiert!

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Jeff Engelen (ADR).**- Wa mer schonn iwwerall certifiéiert PCR-Tester virweise mussen, da sollen dës Tester op d'mannst gratis bliwen. De Solidaritéitsprinzip an der Gesellschaft dierf net a Fro gestallt ginn.

Här President, Dir verstitt, datt d'ADR och dës Kéier dëst Gesetz net ka matstëmmen.

Ech wëilt awer nach eng Motioun deposéieren, déi speziell d'Musekschoulen an d'Prouwe betrëfft.

An zugläich froe mer och als ADR eng separat Ofstëmmung - esou wéi d'Gewerkschaften CGFP, LCGB an OGB-L dat och fuerderen - zu den Article 6 Paragraf 3 septies an zu dem Artikel 2 Paragraf 2.

Ech soen lech Merci fir Äert Nolauschteren.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

Motion 2

D'Chamber vun den Deputéierten

stellt fest, datt

- den Unterrichtsministère a senger « Communication aux établissements d'enseignement musical dans le secteur communal » vum 8. September 2021 schreift, datt d'Schüler an d'Léierpersonal vun de kommunale Museksschoule während de Coursen och

weiderhin e Mondschutz müssen unhunn an d'Distanzreegele müssen anhalen, wa méi wéi zéng Persounen am Sall sinn;

- an alle Schoule vum Fundamental a vun de Lycéeën dës duebel Obligatioun fir d'Schüler a fir d'Léierpersonal zënter der Rentrée opgehewen ass, onofhängeg vun der Zuel vun de Persounen am Kllassesall, ass sech bewosst, datt

- déi kommunal Museksschoulen duerch dës inkohärent Reglementatioun onfair behandelt ginn an dru gehënnert ginn, normal ze funktionéieren;

- et kee rationale Grond gëtt, d'Schüler an d'Léierpersonal vun de kommunale Museksschoule méi strenge Restriktiounen ze ënnerwerfe wéi d'Schüler an d'Léierpersonal vum Fundamental a vun de Lycéeën,

fuerdert d'Regierung op,

- d'Coronamoosnamen, déi fir d'Schüler an d'Léierpersonal vum Fundamental a vun de Lycéeën gëllen, och op d'Schüler an d'Léierpersonal vun de kommunale Museksschoulen auszedeeenen.

(s.) Jeff Engelen.

(M. Jeff Engelen dépose une demande de vote séparé sur l'article 6 (3) septies et sur l'article 2 (2) du projet de loi 7897)

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- Här President.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmoools, Här Engelen. An nächsten ageschriwwene Riedner ass déi honorabel Madamm Nathalie Oberweis.

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- Här President.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Ee Moment wann-echgelif. Jo. D'Madamm Lorsché huet nach eng Fro un den Här Engelen.

■ **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- D'Madamm Lorsché wëllt e Film maachen.

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- Dat hunn ech nach ni gemaach; ech weess guer net, wéi dat geet.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Et ass un der Madamm Lorsché.

■ **M. Fernand Kartheiser (ADR).**- ...d'ADR ...

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Här Kartheiser, et ass un der Madamm Lorsché.

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- Déi ass ëmmer ganz opschlossräich an déi weist op vill Methoden hin, déi mir net esou applizéieren. Voilà!

Ech hätt just eng Fro un den Här Engelen: Also, si mer eis awer eens, datt mer an enger Pandemiezeit sinn oder net? Dat ass déi éischt Fro.

■ **M. Jeff Engelen (ADR).**- Jo.

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- Wa jo, wat géift Dir da vu konkrete Moosname proposéieren, wann Der elo selwer Minister wäert? Wéi géift Dir de Moment mat de Moosnamen ëmgoen am Hibleck op eng Grippewell, déi wäert op eis zoukommen, wou mer awer musse wëssen, datt d'Spideeler immens Ängscht hunn, iwwerlaascht ze ginn, eeben duerch déi Grippe, déi sech zesumme cumuléieren?

■ **M. Jeff Engelen (ADR).**- Jo, dat ass richtig, Madamm Lorsché, Dir hutt Recht. Do gëtt et nëmmen eent: dat ass eng Sensibiliséierungscampagne. Éischstens emol hu mir se ze spéit ugefaangen. Ech ka mech erënneren, datt ech eng Kéier - dat war nach am Cercel - an der Chamber gesot hat, mir misste vill méi eng intensiv Sensibiliséierungscampagne kréien.

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- Nee, nee, ech ...

■ **M. Jeff Engelen (ADR).**- Well ech zum Beispill hu mech impfe gelooss opgrond vu mengem Dokter oder mengen Dokteren, déi ech gefrot hunn, net opgrond vun der Sensibiliséierungscampagne vun der Regierung.

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- Meng Fro war, wéi eng Reegelen Dir an dëser Gesellschaft géift gutt fannen, fir d'Pandemie ze stoppen, respektiv, sidd Dir der Meenung, datt een a Pandemiezeit ka Reegelen aféieren, déi méi wäit gi wéi déi, déi an normale Grippezäiten en place sinn? A wéi eng Reeegele sinn dat?

■ **M. Jeff Engelen (ADR).**- Jo, do wier et scho mol einfach, ech hu jo eng Gesetzespropositioun deposéiert, fir méi Better ze hunn, well ech mengen, déi goufe jo pro 1.000 Euro (veuillez lire: Awunner) erfogeschrauft.

(Brouhaha et hilarité)

Ech mengen, dat wier ewell eng Moosnam, déi een hätt kënnen maachen.

Ech soen lech Merci.

■ **M. Georges Engel (LSAP).**- D'ADR seet dat Eent a säi Contraire.

(Hilarité)

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci, Här Engelen. An da wier et elo un der Madamm Nathalie Oberweis.

■ **Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk).**- Merci, Här President. Kolleginnen a Kollegeen, dat Gesetz hei bereet mir säit enger Woch Bauchwéi, warscheinlech och verschiddene vun lech.

(M. Marc Spautz prend la présidence.)

Mee ech muss soen, et huet mech wierklech ganz vill beandrockt an ech hunn d'Gefill, dass d'Auteure sech hei net bewosst sinn, dass se mat dësem Text e Momentum kréieren. E Momentum, dat ass, wann eppes Gesellschaftlech a Beweegung kënn, wa Wieder hir Bedeutung änneren, en Discours sech ännert an eng Norméierung ännert. E Momentum, dee riskéiert awer ganz geféierlech fir eis Gesellschaft, fir eist Zesummeliewen a fir eisen Zesummenhalt ze sinn.

Wa mer virun engem Mount beim Premierminister senger Ausso waren: „Et ass net un der Allgemengheet, fir fir eng Minoritéit opzekommen“, si mer elo bei der Ausso: „Déi Ongeimpft kréien d'Liewe méi schwéier gemaach.“ Mech perséinlech schockéieren esou Aussoen zudéifst.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk).**- Wa virun e puer Méint nach gesot gouf, et misst een de Choix vun den Netgeimpfte respektéieren, dann ass dat haut eng ganz aner Gei. An dat oui Erklärung! Wat huet säitdeem geännert? Ech wëll drop hiweisen, dass do, wou dëst Gesetz seet, et wieren „des adaptations ponctuelles“, een dach feststelle muss, dass dat en Euphemismus ass. Dat hei Gesetz geet e risige Schrëtt méi wäit a resuméiert sech doran, dass et drëms geet, Drock auszeüben op déi Mënschen, déi nach net geimpft sinn, fir dass se sech impfe loosson.

■ **Une voix.**- Genau.

■ **Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk).**- Aus eiser Sicht ass dat en onwierdegt Gesetz; et ass enger Demokratie onwierdeg.

Et gëtt effektiv zimmlech oppen no baussen hi gesot, dass et drëms geet, déi eng ze bestrofen an déi aner ze belounen. Dat ass dach surreal, dass esou Politik gemaach gëtt: Déi eng belounen, déi aner bestrofen - dat kann dach net sinn! Wou si mer dann hikomm? Ech sot et déi leschte Kéier schonn: Mir sinn net hei fir déi Geimpften oder fir déi Ongeimpften.

(Interruption)

Ech sinn och net hei, fir mat menger kritescher Haltung déi Ongeimpften ze verrieden. Et geet ëm vill méi: Et geet ëm allgemeng gesellschaftlech Froe wéi Rechtsstaatlechkeet, Demokratie an och Zesummenhalt.

Och d'Mënscherechtskommissioun stellt sech Froen zu deem affichéierten Zil an zu de Mëttelen, déi ee sech gëtt, fir dat Zil ze erreechen. Ech zitieren: « Il ressort du projet de loi sous avis ainsi que de la conférence de presse du 8 octobre 2021 que le Gouvernement vise à accélérer la campagne vaccinale tout en rendant la vie des personnes non-vaccinées plus difficile. Toutefois, la CCDH renvoie à la décision du Conseil d'État français qui a estimé que pour „chacune des activités pour lesquelles il est envisagé“, la nécessité du pass sanitaire doit être justifiée „par l'intérêt spécifique de la mesure pour limiter la propagation de l'épidémie [...] et non par un objectif qui consisterait à inciter les personnes concernées à se faire vacciner.“ Dans ce contexte, elle exhorte le Gouvernement à justifier spécifiquement toute mesure qu'elle entend mettre en place. »

Och si stelle sech also Froen zu der Rechtfertegung vun dëse Moosname par rapport zu enger sanitärer Situatioun, an där mer sinn. An ech mengen, et ass kloer, dass déi Mesuren hei d'Situatioun net reflektéieren. Et ass virdrun och gesot ginn.

Mee ech froe mech dann an ech froen eis allegueren: Rechtfertegt en Zil d'Mëttelen? Rechtfertegt all Zil seng Mëttelen? Fir mech ass dat eng vun den determinante Froen.

Ech hunn et och scho beim leschte Gesetz gesot: Et geet hei net méi - fir mech zumindest - ëm d'Impfen oder d'Netimpfen, et geet ëm d'Aart a Weis, et geet ëm d'Mëttelen, déi ee sech gëtt. Mir si fir d'Impfen. Ech si fir d'Impfen. Ech si geimpft an ech si fir e Recht op Impfen. Ech wëll also net mëssverstane ginn.

Mir gi souguer op enger gewëssen Aart a Weis méi wäit wéi Dir an der Revendicatioun, well mir säit Méint déi Eenzeg sinn, déi och permanent op d'Fro vun der internationaler Solidaritéit opmierksam maachen. Wann et esou ass, wéi d'Ministesch et säit Méint ëmmer erëm betount, dass déi eenzeg Inconnue d'Variante sinn, da musse mer déi Pandemie hei weltwäit an de Grëff kréien an net just national. Mir soen et scho laang: Déi eenzeg nohalteg Léisung ass en universellen Zougang zum Impfstoff! Dëse muss en Allgemenggutt ginn.

Zréck bei d'Gesetz. Et geet also net ëm impfen oder net impfen, mee et geet ëm d'Aart a Weis. Elo gëtt et normal a legal, erpresseresch Mëttelen ze benotzen, well dat ass et am Endeffekt.

■ **Une voix.**- Genau!

■ **Mme Nathalie Oberweis (déi Lénk).**- Deen, deen net geimpft oder geneesen ass, brauch en zertifizierten Test, dee kascht, net just, fir um sozial-kulturelle Liewen deelzehuelen - dat ass jo nach eng Saach -, mee fir kënnen op d'Aarbecht ze goen. Soss riskéiert en, net kënnen schaffen ze goen, mat all den eventuelle Konsequenzen, déi dat mat sech bréngen kann.

Ech verstinn einfach net, wéi dat een net schockéiere kann. De Legislatuer gesäit bewosst vir, dass e Mënsch seng Aarbecht ka verléieren an domadder riskéiert - hien a seng Famill -, seng existenziell Mëttelen ze verléieren an an d'Prekaritéit ze rutschen.

Här President, e Problem, deen ech och schonn e puermol héieren hunn, virun allem vu gewerkschaftlecher Säit, ass, dass de Staat heimadder seng Verantwortung ofgëtt un de Patron oder un de Chef d'administration. Dat gouf och hei scho gesot. Et ass also de Patron, deen entscheet. Eng eenzeg Persoun kann esou eng Entscheidung huelen iwwer eventuell Dosen, Honnerten oder Dausende Leit. Wéi eng Konsequenzen déi Entscheedunge kënnen hu souwuel fir de Patron wéi fir den Employé, bleift onkloer. Do kréiert d'Gesetz eng Insécurité, well et net prezis genuch ass.

Sinn déi Moosnamen hei verhältnisméisseg? De Proportionalitéitsprinzip ass eng implizitt Exigenz an engem Rechtsstaat, wann een iwwer Mënscherechter schwätzt. Et freet ee sech: Ass e Besoin do, esou restriktiv ze sinn? Oder gëtt et Alternativen? A wat ass de Kritär dofir? Proportional zu wat?

D'Spideeler sinn den Ament net an enger Kris a virdu gouf och vum Kommissiounspresident hei gesot, dass d'Situatioun relativ roueg a stabil a relativ gutt ass. Dës Moosname reflektéieren also net déi sanitär Situatioun, an där mir sinn, mee si gi geholl par rapport zu engem Zil, wat et ze erreeche gëllt.

Ech interesséiere mech fir Discoursen, an duerfir ginn ech gären e bëssen op d'Discoursen an. Deen, dee Froen zu dëse restriktive Moosnamen opwerft, kritt dacks gesot - an et ass och virdrun hei scho gesot ginn -: „Impfen ass gratis.“

Jo, mee mir hu keng Impfflicht zu Lëtzebuerg. An d'Regierung sot och, si wëllt keng Impfflicht aféieren. Mee dat hei ass awer eng Impfflicht zur hënneschter Dier eran agefouert! An dat deit och d'Mënscherechtskommissioun an hirem Avis un.

Dat ass hypocrite, wann ee gläichzäitig seet, et hätt ee keng Impfflicht, et wëilt ee keng Impfflicht, et géif een de Choix vun de Leit respektéieren, mee elo féiert een trotzdeem eng indirekt Impfflicht an!

Fir net hypocrite ze sinn, hätt mer missen oppen an éierlech en Debat féieren iwwert d'Impfflicht! An da gëtt et dat Tatsachlagargument: „Wéi eng Alternative gëtt et dann?“ Et gëtt gradesou gemaach, wéi wann et keng Alternative géif ginn. Déi Fro interesséiert mech. A mir mengen effektiv, wéi och Verschiedener et virdrun uklénge gelooss hunn, dass dëst Gesetz mat senger repressive Mëttelen d'Resultat ass vun enger verpasster ganzheetlecher, méi wäitgoender Impfcampagne.

Wéi gesot: Mir si fir d'Impfen. A wa mer géint dës Mesur sinn, ass et net, well mer géint d'Impfe sinn, mee well mer mengen, dass et net dee richtige Wee ass. Elo wäerte Mënsche musse bezuete fir eng verfeelten Impfcampagne.

Mir mengen nämlech, datt een hätt missen op d'Leit duergoen, hinnen nolauschteren, op hir Ängschen agoen.

(Interruptions)

Dat hunn ech och scho beim leschte Gesetz gesot. Ech weess: D'Impfbusser sinn ënnerwee, se ginn an d'Schoulen. Ech weess och, dass ee sengem Dokter ka Fro stellen. Dorëms geet et net! Mir mengen awer, dass vill Leit no enger oppener éierlecher Diskussioun froen. Et geet net duer, x Pressekonferenzen ze maachen a mantraaarteg den Impftaux vu 85 % ze widderhuelen.

An Ärer Informatiounscampagne, pardon, an der Informatiounscampagne vun der Regierung - ha! - ass d'Informatioun ëmmer an eng Richtung gefloss: vun deene Wëssende bei déi Netwëssend. Mir mengen awer: Wat eventuell méi Friichten kéint droen, wier, sech auserneenzesetze mat aneschtendenkende Leit, mat hiren Ängschen, mat hirer Skepsis, sech un hire Froen an eventuell un hiren Argumenter ze reiwen. Dann hätt ee kënnen Sondagen organiséieren, fir erauszefannen, wat dann déi verschidde Grënn a Motivatiounen sinn, fir sech net impfen ze loosson. Och déi Iddi gëtt vun der Mënscherechtskommissioun genannt.

D'Gesondheitsministesch hat och scho gesot, si wëllt d'Grënn verstoen. Mee e Sondage ass awer menges Wëssens net gemaach ginn. Dat ass immens schued an dat ass eng verpasste Chance. Hei hätt ee misse méi proaktiv op d'Leit duergoen.

Den Direkter vun der Santé sot och kierzlech an engem Interview, dass déi richtig Impfgéigner e

klenge Pourcentage vun deenen Netgeimpfte sinn. Mee da gëtt ee sech jo bewosst, dass en immenst Potenzial do ass, fir mat de Leit ze schaffen, fir mat hinne zesumme virunzekommen an net just, fir iwwer hir Käpp ewech Mesuren ze entscheeden, déi se am Endeffekt op eng erpresseresch Aart a Weis an den Eck drécken. En Impfgéigner ass net gläich en Impfgéigner! Ech wëll och net an den Eck gestallt gi mat den Impfgéigner. Ech fannen dat och eng onméiglech Delegitiméierungstaktik. Et ass also eng verpasste Chance, fir mat de Leit ze schwätzen.

Et sinn an et bleiwen nach vill Froen op. An och ganz vill Äntwerte sinn trotzdeem net ginn. Et si dacks grad déi onbeäntwert vun den Inkohärenzen, déi am Endeffekt d'Skepsis nieren. Och dat ass hei scho gesot ginn.

Ech géif der vläicht e puer kuerz ernimmen an ech loosse mech gären eppes Bessere beléieren, wann Der Äntwerten dozou hutt:

De CovidCheck-Regimm erlaabt et eis zum Beispill, hei ouni Masken ze sëtzen, mee mir all kënnen de Virus weiderginn. Dozou schreift d'CCDH an hirem Avis: « Selon l'Organisation mondiale de la santé et le Gouvernement même, la vaccination ne justifierait pas l'abandon d'autres mesures sanitaires. »

■ **M. Roy Reding** (ADR).- Très bien!

■ **Mme Nathalie Oberweis** (déi Lénk).- Ech hu mech dat och scho gefrot, an ech mengen, Dir vläicht och.

En anert Beispill: Geimpfter müssen net a Quarantän, wa se a Kontakt ware mat engem Covidpositiven. Si gi weider ronderëm eraus a kënnen de Virus mat ronderëm transportéieren. Och do loossen ech mech gären eppes Bessere beléieren.

Ech mengen, et huet een net ëmmer fir all Fro eng Äntwert, dat ass mer kloer, mee et sinn esou Kohärenzen, déi, wann ee se net uschwätzt, eeben d'Skepsis nieren an d'Leit veronsécheren. Wou ass d'medezinnesch-wëssenschaftlech Basis dofir?

Här President, et geet natierlech drëms, hei eng Balance ze fannen tëscht deenen engen hire Rechte an deenen aneren. An da soll ee virun allem net déi eng Rechte géint déi aner ausspillen. Dat ass mer kloer. Mee mir si leider scho vill ze wäit do dran. An ech froe mech, wéi mer doraus erauskommen. Ech denken, dass d'Regierung sech op enger Schinn verfuer huet an dass si sech net bewosst ass, wat si mat deenen onverhältnisméisseg restriktiven a liberticidë Moosname fir Konsequenze fir eis Gesellschaft mat sech bréngt.

Mir wäerten deemno géint dëst Gesetz stëmmen. Merci.

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **M. Marc Spautz**, *Président de séance*.- Merci der Madamm Oberweis. Den nächste Riedner ass den honorabelen Här Sven Clement.

■ **M. Sven Clement** (Piraten).- Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, merci als Éischt un de Rapporteur perpétuel Mars Di Bartolomeo, deen u sech virdrun näischt Falsches gesot huet, mee awer sécherlech eng Rëtsch Saachen, déi een anescht interpretéiere kann. An ech erlabe mer, an deenen nächsten zéng Minutten dorobber anzegoen, wéi mir dat deelweis anescht interpretéieren.

Mat „moderatem Drock“ déi Leit zu enger Impfung ze beweegen, déi sech bis elo nach net impfe wollten, dat ass d'Zil vum virleiende Gesetz. Et geet drëms, d'Impfbereitschaft ze steigere an domat de Gesondheetssystem nach weider ze entlaaschten, an dat virun allem elo an de méi kale Méint vum Joer. Dëst Zil, esou vill wéi méiglech Mënschen duerch d'Impfung ze schützen, zu hirem eegene Wuel an och zu deem vun hire Matmënschen, dëst Zil ass wichteg a fënnit och eis absolutt Ënnerstützung.

(**M. Fernand Etgen reprend la présidence.**)

D'Impfung schützt ganz vill Leit virun engem schwéiere Krankheetsverlaf. An domat schützt se net nëmmen déi eenzel Leit, déi geimpft sinn, mee och de ganze Gesondheetssystem an domat jidder een hei am Land, deen am Fall, wou ze vill Mënsche gläichzäiteg um Covid erkrankte géifen, vläicht net méi kéint behandelt ginn.

D'Zil ass also richtig gewielt, mee d'Mëttele sinn et definitiv net. Wa mer net wëllen, datt ganz Gruppen aus eiser Gesellschaft vollkommen d'Vertrauen an d'Politik verléieren, dann dierfe mer net mat Drock un déi aktuell Situatioun erugeen! Den Drock op net geimpfte Leit ze erhéijen, bedeit am Kontext vun dësem Gesetzesprojet nämlech näischt aneres wéi Erpressung vun deene Salariéen, déi et sech net leeschte kënnen, all puer Deeg en deiere Schnelltest oder e PCR-Test ze maachen.

Wat de Salaire vum Employé méi geréng ass, wat dee moderaten Drock méi héich ass, bis et carrement zu Existenzängscht kënnt. Wann eng Persoun net genuch Suen huet, fir sech all puer Deeg en neien Test ze leeschten, da gëtt si mat dësem Gesetz gezwongen, sech impfen ze loossen, wa se

net wëllt riskéieren, hir Aarbecht ze verléieren. Well dat ass dat, wat ka geschéien, wann een de Covid-Check mat anere Sécherheetsmesuren, déi een op der Aarbechtsplaz anhale muss, gläichsetzt.

E Verstouss géint d'Sécherheetsvirschrëfte vun engem Betrib, bei deem een net nëmme sech selwer, mee och d'Mataarbechter a Mataarbechterinnen a Gefor bréngt - an dat ass nun eeben emol de Fall, wann ee géint dee vum Patron ordonnéierte CovidCheck verstéisst -, kann dramatesch Konsequenzen hunn, déi bis zur Kënnegung féiere kënnen.

Mir schwätzen hei also net vun engem klengen Drock.

■ **Une voix**.- Dach!

■ **M. Sven Clement** (Piraten).- Mee logescherweis ass d'Pressioun op d'Persounen, déi vill Sue verdéngen, awer vill manner héich.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Här Clement, erlaabt Der, datt den Här Kersch lech eng Fro stellt?

■ **M. Sven Clement** (Piraten).- Den Här Kersch ka mer ganz gären zum Schluss eng Fro stellen. Ech géif awer ganz gär meng Erläuterungen als Éischt fäerdeg maachen.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Ok, jo.

■ **M. Sven Clement** (Piraten).- Mee logescherweis ass d'Pressioun op Persounen, déi vill Sue verdéngen, awer vill manner héich: Dës Persoune mussen sech nämlech net tëscht hirer Aarbecht an enger Impfung entscheeden. Si kënnen einfach den drëtte Wee goen a sech Tester kafen. Dat geet sécher e bëssen an d'Geld, mee den Drock, deen op dese Leit laascht, ass absolutt net vergläichbar mat deem, deen op deene Leit laascht, déi souwisou schonns all Su dräimol ëmdréine müssen.

■ **Une voix**.- Ganz richtig!

■ **M. Sven Clement** (Piraten).- Am schlëmmsten trifft et jo déi Leit, déi guer näischt méi hunn, déi op der Strooss liewen an déi ouni CovidCheck elo net emol méi eng waarm Molzecht kënnen kréien, well dat neit Gesetz keng Ausnam fir d'lessensausgab fir Sans-abrise virgesäit, soudatt dës Strukture mat all den anere Restaurante gläichgesat ginn. Dës Leit kënnen sech jo definitiv keng Tester leeschten a ginn domadder wierklech gezwongen, sech impfen ze loossen, wa si nach eppes z'iesse wëlle kréien.

Mir riskéieren hei - oder mir hunn et scho gemaach -, eng Pandemie vun deene Prekären ze schafen! Dat ass, fannen ech, wierklech grausam! An dat eleng ass fir eis scho Grond genuch, géint dese Gesetzesprojet ze stëmmen. E Gesetz, dat Persoune mat héije Salairé bevirdeelegt a Mënsche mat méi klenge Salairen oder ouni Akommes erpresst, huet mat sozialer Gerechtegkeet näischt ze dinn an dierft vun dësem héijen Haus net gestëmmt ginn!

Mee dës offensichtlech Ongerechtegkeete sinn trauregerweis emol nach net deen eenzege Grond, dëst Gesetz net matzestëmmen. Dobäi kënnt nach, datt dee mat dësem Gesetz gewieltene Wee och nach komplett un der Realitéit vun de Leit vun dobause laanschtgeet a mer soumat domat riskéieren, eist Zil, wat louabel ass, ze verfeelen.

Ech sot et schonns: Ech si bei der Zilsetzung ganz op der Säit vun der Regierung. Eist Zil sollt et sinn, datt esou vill Mënsche wéi méiglech vun der Impfung profitéieren. Mee wéi solle mer dat mat Erpressung erreechen?!

Kucke mer eis dach eemol un, firwat verschidde Leit sech nach ëmmer net wëllen impfe loossen.

Do hu mer engersäits déi Persounen, déi Angscht hunn, datt se vun enger Impfung elo oder méi spéit kéinte schlëmm krank ginn oder stierwen. Dës Persounen hu méi Angscht virun der Impfung wéi virun der Infektioun mam Virus.

Menge mer wierklech, datt dës Persoune sech elo impfe loossen, well se anescht müssen Tester bezuelen oder eventuell souguer hir Aarbecht verléieren, falls se keng Sue fir reegelméisseg Tester hätten? Mir schwätzen hei vu Persounen, déi der Meinung sinn, datt d'Impfung hiert Liewe gefäert. Wann ee meent, datt ee vun der Impfung tierft, ma dann impft ee sech net, och net dann, wann et vill Suen oder souguer d'Aarbechtsplaz géif kaschten! Drock op dës Mënschen auszeüben, féiert also net zu enger méi héijer Impfbereitschaft, mee just zu méi Angscht a Leidensdrock bei dese Leit an eventuell souguer zu méi Aarbechtslosen.

Dat selwecht gëllt fir Persounen, déi schonn eng Covidinfektioun haten an déi denken, datt se ëmmer nach gutt virun enger neier Infektioun geschützt wiere beziéungsweise datt hire Kierper déi éischt Infektioun jo gepackt hätt an datt duerfir och déi nächst packe kéinten. Dës Persoune gesinn einfach kee Grond, en Impfstoff mat eventuellen Niewewirkungen ze huelen, well se sech jo fir gutt geschützt halen.

Och bei dese Persounen ass unzuhuelen, datt eng Steigerung vum Drock op der Aarbechtsplaz net de

gewünschten Effekt wäert hunn. Och hir Ängschte virun den Niewewirkungen vun der Impfung wäerten net verschwannen, just well de Patron de Büro zu enger CovidCheck-Zon erkläert.

An da muss ee jo nach un déi Leit denken, déi net geimpft sinn, well se e Komplott witteren: déi Persounen, déi sech net wëllen impfe loossen, well se mengen, datt Politiker mat der Pharmaindustrie iergendwéi ënner enger Decke géife stiechen, fir u Muecht ze gewannen a Geld ze verdéngen.

(**Interruption**)

Ech fannen et ëmmer erëm erstaunlech, wat se eis alleguerten zoutrauen. Am Ufank hu mer jo awer gesinn, wéi d'Navigation à vue deelweis gefuer gouf. Mir hunn eis Impfcampagne net wierklech an d'Rulle kritt. Mir hunn all déi aner Mesuren net ëmmer ganz eenheetlech kritt. An dann ënnerstelle Leit eis, datt mir 60 plus d'Regierung plus all déi Beamten, déi dorunner schaffen, et géife fäerdegbréngen, fir esou e Komplott ganz laang geheim ze halen, ob et elo vu Chambers- oder vu Regierungssäit ass.

(**Brouhaha**)

An dat Bescht ass: Allkéiers, wa mer Bureau/Conference hunn, wou de Premier eis da fret: „O, hu mer schonn e Push kritt oder net?“ - dat weist jo, datt mer et warscheinlech guer net géife fäerdegbréngen, esou e Komplott ganz laang geheim ze halen, ob et elo vu Chambers- oder vu Regierungssäit ass.

■ **M. Mars Di Bartolomeo** (LSAP), *rapporteur*.- Dir sot et, mat der Geheimhaltung, Dir sot et!

(**Hilarité**)

■ **M. Sven Clement** (Piraten).- Dës Leit, déi also un e Komplott gleewen, déi Leit, déi sech dowéinst net wëllen impfe loossen, ma deene geet et elo guer net méi drëm, hei e Statement iwwer Gesondheet ze maachen. Do ass de Fait, sech net impfen ze loossen, ewell eng Aart politesch Statement. Andeems dës Leit sech net impfe loossen, wëlle si dem Staat och weisen, datt e si net kontrolléiere kann.

A grad dës Persoune wëlle mer elo mat méi staatlech Drock zu enger Impfung motivéieren?! Datt hei d'Erhéijung vum Drock duerch Mesuren op der Aarbechtsplaz net wäert zum gewünschten Zil féieren, dat muss ech wuel hei net laang erklären. All Zwangsmesure, all Drock bestätegt dës Persoun jo nëmmen an hirem Glawen, datt de Staat seng Muecht an alle Felder vum private Liewe wëllt ausbauen! Do erreecht ee guer näischt. Do mécht een et mat Drock just nach méi schlëmm, andeems een hire Widerstand unheizt, well een ongewollt hir Ängschte confirméiert.

An ech fannen et problematesch, well dat Argument vun der „schweigenden Mehrheit“ gëtt ganz gäre vun dese Leit benotzt. En Argument, wat op där anerer Säit dann och virdru vun der Madamm Lorsché benotzt gouf fir ze soen, déi Leit, déi sech impfe gelooss hätten, wäeren eng „schweigende Mehrheit“. Ech fannen d'Argument vun de „schweigende Mehrheiten“ immens problematesch.

Leit, déi eng Meenung hunn, ob fir d'Impfung oder géint d'Impfung, solle se äusseren! A wann déi Leit, déi fir d'Impfung sinn, sech géifen äusseren, da géife mer jo gesinn, ob et déi „schweigende Mehrheit“ gëtt. Et ass ganz geféierlech ze mengen, datt ee selwer d'Wouerecht gepacht hätt, a sech op eng „schweigend Mehrheit“ ze baséieren. Et ass wichteg, datt d'Leit hir Meenung soen! An ech denken - an dat soen ech als ee vun deene villen heibannen, déi geimpft sinn -, datt et wichteg wär, datt och déi Leit, déi geimpft sinn, nach eng kéier hir Positioun ganz kloermaachen.

Déi eenzeg Grupp vu Leit, déi mer afält, déi duerch dese Gesetzesprojet also kéint motivéiert ginn, sech impfen ze loossen, ass déi, déi sech bis elo einfach Zäit gelooss huet, déi net d'Zäit fonnt huet, fir sech impfen ze loossen.

Mee nodeems d'Impfcampagne jo elo awer schonn eng Zäitche leeft, sinn ech awer zimmlech skeptesch, datt et där nach ganz vill gëtt. A wann et esou sollt sinn, datt et där nach vill gëtt, da muss een et nach méi einfach maachen! Et kann dach net sinn, datt et méi einfach ass, sech moies um eng Auer eppes Ongesondes ze maachen, andeem een am Drive-in nach e Burger kafe kann, wéi sech impfen ze loossen. Duerfir wäerte mer ... Ech wäert herno nach zur Motioun vun der CSV schwätzen, mee déi ass mer ganz sympathesch.

Déi Leit, déi wëlle geimpft ginn, si mëttlerweil geimpft. Wien elo nach net geimpft ass, ass skeptesch, huet Angscht, mécht sech Suergen ëm sech oder seng Kanner. Wa mir, wat eis Impfquot ugeet, en anstännege Sprong no vir wëlle maachen, mussen mer de Leit dës Ängschten huelen. An dat wäert net goe mat Mesuren, déi d'Leit erpressen oder Drock maachen. Wann d'Politik den Drock erhöicht, kréien d'Leit just nach méi Angscht a mir schëdde Waasser op d'Mille vun deenen, déi mengen, de Staat wëllt se just kontrolléieren oder kujenéieren. An dat mécht alles just nach méi schlëmm.

Här President, léif Kolleeginnen a Kolleegen, mir Piraten leenen de virleiende Gesetzesprojet also aus eetheschen a politesche Grënn of. Mir halen déi proposéiert Mesurë fir ongerecht an absolutt net zilféierend. Duerfir wäerte mir dese Projet haut net matstëmmen.

Ech soen lech Merci.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Clement.

■ **M. Sven Clement** (Piraten).- Mee ech mengen, den Här Kersch hat nach eng Fro.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Absolutt, jo. Den Här Kersch.

■ **M. Dan Kersch**, *Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Économie sociale et solidaire*.- Ech ginn a mengem Bäitrag kuerz drop an, da maachen ech d'Saach méi kuerz.

■ **M. Sven Clement** (Piraten).- Ech stelle fest, et gouf awer keng Fro. E wollt mech just ënnerbriechen. Merci.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools, Här Clement. D'Regierung huet d'Wuert, ...

(**Brouhaha**)

... d'Madamm Gesondheitsministesch Paulette Lenert.

■ **M. Georges Engel** (LSAP).- Egal wat, déi Remark!

■ **M. Sven Clement** (Piraten).- E wollt eng Fro stellen; da soll e se stellen!

(**Brouhaha**)

Also, e wollt keng Fro stellen, e wollt just ënnerbriechen. Kommt, et ass dach politesch Gespills!

■ **M. Dan Kersch**, *Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Économie sociale et solidaire*.- Den Här Clement hätt gären onbedéngt eng Fro gestallt. E kritt duerno eng Äntwert. Dat misst em dann duergoen.

■ **M. Sven Clement** (Piraten).- Dat ass d'Politik vun deser Regierung.

(**Interruptions**)

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Madamm Lenert, Dir hutt d'Wuert.

Prises de position du Gouvernement

■ **Mme Paulette Lenert**, *Ministre de la Santé*.- Här President, Dir Dammen an Dir Hären, d'Situatioun an Europa a weltwäit ass nach ëmmer kritesch, ob een et wëllt wouerhunn oder net. Do, wou en niddregen Taux de vaccination ass - dat ass haut ganz ersiichtlech fir jiddwereen, dee sech mat den Zuelen auserneesetzt -, do ginn d'Erkrankungen erop, do ginn d'Hospitalisatiounen erop.

Mir brauchen nëmmen no Osten ze kucken. A Bulgarien hu mer en Taux de vaccination vun 23 % bei den Erwuessenen, a Rumänien 34 %. A wann Der d'Aktualitéit kuckt, gesitt Der, wat dat bedeit: Do weist sech dës Krankheet, dës Pandemie mat hirem ellenste Gesiicht erëm eng kéier, wou et an de Spideeler hanne bäi a vir widder ass, wou näischt méi fonctionéiert - alles dat, wat mer säit Méint probéieren ze evitéieren.

Wéi gesäit et an Europa aus? Et gëtt eng rezent Analys. Déi gi reegelméisseg gemaach vun der ECDC, dat ass déi Behörde, déi mer alleguerten kennen iwwert déi lescht 19 Méint, wou eng Aschätzung gemaach gëtt op Basis vu fënnf verschiddenen Indicateuren, fir ze kucken, wou d'Länner dru sinn.

Op d'Woch 40 gekuckt - et gëtt fënnf verschidde Kategorië vun Aschätzungen -, hu mer fënnf Länner, déi „very high concern“ sinn, dat heescht, wou sech ganz grouss Suerge gemaach gëtt. Dat ass kee Wonner: Dat ass Bulgarien, Rumänien, Estonien, Litauen a Lettland. Da sinn der zwee, wou sech nach héich Suergen gemaach gëtt: Irland an d'Slowakei. 12 am Mëttelfeld - moderat Suergen -: Och mir sinn do derbäi, zesumme mat Benelux, mat Éisträich, Dänemark ënner anerem, Finnland, Däitschland. An da kommen déi, wou ee sech am Moment e bësselche manner Suergen muss maachen opgrond vun der europäescher Aschätzung: Dat sinn der nach eng kéier 9 mat niddreger Suerg, wou Frankräich derbäi ass, Portugal ënner anerem. A wéineg Suergen zu dësem Zäitpunkt fir Italien a fir Spuenien.

Mir leien also, wann een dës Aschätzung kuckt, am Mëttelfeld, wat de Risiko ugeet, fir erëm eng kéier an eng Situatioun ze kommen, déi mer net wëllen. Do leie mer am Mëttelfeld mat engem moderate Risiko, dat trotz Mesuren - ech géif et gären nach eng kéier ervirsträichen -, déi duerchaus méi labber si wéi an deene meeschte Länner ronderëm eis.

Mir leien och am Mëttelfeld mat der Vaccinatioun. Ech géif gäre korrigéieren: Ech hu meng Zuelen, déi ech mer herausgeschriwwen hunn op de 17. Oktober; do si mer nach ëmmer liicht iwwert der Moyenne. Et ass net wäit driwwer, mee et ass nach ëmmer driwwer. Den Här Wiseler huet gesot: „Mir sinn drënner.“ Also, ech hunn op de 17. Oktober hei d'EU-Moyenne gelies mat 73,9 % fir déi Erwuessen; do si mir bei 74,5 %, dat ass driwwer. A bei der ganzer

Populatioun si mer och driwwer: Do ass d'EU-Moyenne bei 63 % a mir si bei 63,9 %. Gutt, dat ass net fir sech ze mengen, dass een driwwer ass, mee et ass awer korrekt ze soen, dass mer driwwer sinn an net drënner zu dësem Zäitpunkt.

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- Madamm Ministesch, ech wëll just soen: Et ass awer net, datt ech hei eppes gesot hunn, wat bewosst falsch wär. Meng Zuele komme vun „Our World in Data“ vum 13. Oktober, déi dat anescht ugin. D'Zuelen op d'ganz Populatioun gerechent ...

■ **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé**.- Jo, „Our World in Data“ ass effektiv net aktuell. Ech hat deen och gekuckt. Wann Der dorop klickt, gesitt Der, dass de lëtzebuergeschen Taux vun Ufank September deen ass, dee si nach hunn, während aner Länner vun Oktober sinn.

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- Nee, nee, nee et ass dee vum 13. Oktober. Dir hutt zwou Aart a Weisen, fir drop ze klicken a fir eranzegoen. Mee ech wëll awer elo kee Sträit iwwer Statistike mat lech ufänken. Ech wëll lech ...

■ **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé**.- Hei ass et déi europäesch Statistik, déi d'Basis ass, och fir den „Our World in Data“.

■ **M. Claude Wiseler (CSV)**.- Jo, dat anert ass ... Jo, ...

■ **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé**.- Ech gleewen lech dat awer gären. Et ass verwirrend. Ech weess, déi Zuelen, ech muss se och ëmmer allegueren kucken an dann ... Mir referéieren eis op déi europäesch. Et ass do, wou mer eise Reporting maachen. An dat sinn u sech déi fiabelst. Dir hutt bei „Our World in Data“ eeben heiansdo ënnerschiddlech Datume vun de Relevéen, déi opgehall sinn. Dat heite sinn déi offiziell Zuelen.

Ech géif och gären ënnersträichen, dass et net richtig ass, dass do, wou Drock gemaach gëtt, d'Zuelen net eropginn, obwuel mer elo net wëlle vum absoluten Drock schwätzen. Mee et ass eng Tatsaach, dass an deene Länner, wou d'Regimier gestrafft gi sinn, dach awer den Taux de vaccination eropgaangen ass. Ech wëll nëmme Frankräich zitieren. An och bei eis hu mer gemierkt, dass aleng schon d'Annonce vun dese Mesuren derzou gefouert huet, dass, op eng Woch gekuckt, awer 60 % méi Leit sech impfe gelooss hunn, wéi dat nach déi Woch virdrun de Fall war.

Generell - et ass gesot ginn, ech ginn net méi drop an -: Eis Situatioun ass nach stabil. De Pronostic, dee vun der europäescher Gesondheetsbehörde kënnt, geet awer an d'Richtung, dass mer iwwert déi nächst zwou Woche mat engem Ustig vun den Hospitalisatiounen mussen rechnen an Europa an och hei zu Lëtzebuerg. Dat ass eeben dee moderate Risiko, deen am Raum steet. Dat ass dat, wat eis virusgesot gëtt.

A wat mer eis virun Aen halen als Zil - et ass och schonn e puermol ugeschwat ginn -, dat ass nach wie vor en Taux, deen eebe méi héich ass, deen tëscht 80 % a 85 % läit. Dat ass dat, wat d'Experten eis ugin. Firwat dat Zil? Nach eng Kéier: Net well mer mengen, dass mer domat de Covid ganz lass ginn, mee mat deem doten Taux gëtt ons virausgesot, dass een déi schwéier Erkrankungen, déi Erkrankungen, déi zu engem schwéiere Verlaf féieren an domadder zu enger Hospitalisatioun, einfach am Grëff kann halen.

Dese Risiko ass ofzeleeden - an ech géif dat gären ënnersträichen - net vun den Neiinfektiounen, well mir wëssen, dass och geimpfte Leit sech kënnen infizéieren. Et ass ofzeleede vun den Erkrankungen. An déi gesi mer an den Hospitalisatiounen. Dofir suivéieren mer eebe ganz enk: Wéi steet et och grad bei deene Länner, déi scho Freedom Day haten, wou elo eebe mam Ustig, deen iwwert den Hierscht kënnt, ofzemaachen ass, wat dat genau wäert bedeide proportional an de Spideeler um Niveau vun den Erkrankunge mat Hospitalisatioun?

Just nach eng Kéier als Rappel - d'Zuele kann een net oft genuch widderhuelen, mir hunn der entretemps; laang hate mer keng, dunn hu mer misse spekuléieren -: Haut wësse mer, och wa mer eis eegen Zuele kucken, dass de Risiko vun enger Neiinfektioun, wat net de Risiko vun enger Erkrankung ass, dräi- bis véiermol méi héich ass fir Leit, déi net geimpft sinn, wéi fir Leit, déi geimpft sinn.

An de Risiko vun enger Erkrankung mat engem schwéiere Verlaf, dat heescht, mat enger Hospitalisatioun, wa mer eis Zuele kucken - ech hunn déi eng Kéier reékanalyséiert vu Juli un elo -, wa mer eleng de CHL huelen, wat de Service national des maladies infectieuses ass, da gesäit een, dass de Risiko fir eng Persoun, déi net geimpft ass, hei zu Lëtzebuerg 15-mol méi héich ass, wa se da Covid kritt, am Spidol ze lande mat engem schwéiere Verlaf, wat net agreabel ass, wat ganz vill Aarbechtskraaft fuerdert, wéi dat de Fall ass fir Leit, déi eebe geimpft sinn.

Erlaabt mer - ech wäert dofir e bësselche méi mussen aushuelen, mee et ass ze vill oft gesot ginn an ervirgestrach ginn -, e puermol wuert zu eiser Impf-

campagne ze soen. Mir hunn eng Impfcampagne iwwer Méint lafen, souwuel an de soziale Medien, souwuel analog wéi och vis-à-vis vun de Professionnels de santé, déi wierklech gutt Ambassadeure sinn an och éischt Uspriechpartner vun de Leit, wa se Froen hu wéinst hirer Gesondheet. Ech géif lech just gären e puermol Chifferen dozou ginn, fir dass mer hei eng objektiv Basis hunn.

Wann ech vun enger Impfcampagne schwätzen, da mengen ech domat absolutt net eis Pressekonferenzen; déi hunn e ganz anere Sënn an Zweck. Ech mengen domadder d'sozial Medien, wou mer iwwer 165 Poste gemaach hunn. Mir hunn eng 20 Videoen opgehall - mat Experten! Dat si keng politesch Videoen, dat sinn ënnerschiddlech Experten, déi mer schwätze gelooss hunn, déi mer erkläre gelooss hunn. Mir hu Motion-Design-Videoen; dat sinn der nach eng Kéier 35.

(Brouhaha)

■ **M. Fernand Etgen, Président**.- Hei, alleguer, déi opmierksam nolauschten, déi wiere frou, wann et e bësse méi roueg wier heibannen! Merci villmools.

■ **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé**.- Mir hu Facebook-Live-Events ab Oktober d'lescht Joer geschalt, all Woch: mat Leit aus eiser Direktioun, mam Direkter selwer, mat Virologe vun eis, déi ganz vill Succès haten, wou d'Leit live konnten hir Froen stellen. An déi lafen och elo am Hierscht nees un.

Dann, fir op dat Analooft ze kommen, well mir mussen jo op alle Pläng present sinn, net nëmme an de soziale Medien, fir déi Leit, déi do ënnerwee sinn, mee och fir déi aner: Do hu mer bis elo dräi ganz Campagnë lancéiert. Eng véiert ass an der Maach, déi souwuel Print, wéi Digital, wéi Affichage, wéi Buspanneauen huet. Mir hunn eng ronn 15 Toutes-boîtes gemaach, souwuel national wéi och elo regional oder mat de Gemengen, spezifescher, an ënnerschiddleche Sproochen. Mir hu 17 Depliante gemaach. Mir hu 7 Radioscampagnë lafe gehat.

An dann, fir op déi Professionell ze kommen, wat eis beschten Ambassadeure sinn, ech mengen, dat ass hei och erwänt ginn, dat ass dat, wat een als Tendenz huet: Wann ee Froen huet, wenn ee sech u säin Dokter. Dofir si mer ganz fréi present gewiescht bei de Professionellen, mat 24 Newslettern, déi fir si opbereet gi sinn an och weider opbereet ginn. Mat Impfbotschafter: 133 Impfbotschafter si forméiert, sinn ekipéiert mat Material, fir an hirem Ëmfeld - dat hu mer zesumme mat der ANIL gemaacht -, do wou se schaffen, Interlocuteur fir d'Leit ze sinn an Erklärungen ze ginn.

Mir hu Lunchtalks gehat a Webinare mat de Gesondheetsberuffer, och eng gutt Dosen, wou se konnten hir Froen stellen, wou se ëmmer op dee leschte Stand gesat gi sinn, fir informéiert ze sinn, wann d'Leit se dann uschwätzen.

Mir hunn, fir an all Ecker eranzekommen, zesumme-geschafft mam CLAE, fir ze verstoen, wéi déi eenzel Communautéite fonctionéieren, fir do d'Kommunikatioun och unzepassen.

Mir hate mat eise Sozialpartner, mam OGB-L schonn am Juli Eventer, wou 300 Delegéierter souwuel op Franséisch wéi op Lëtzebuergesch Informatiounen kritt hunn iwwer Webinare fir ze verstoen, ëm wat et geet, fir hire Leit, wa se bei si kommen - si si jo och privilegiéiert Uspriechpartner -, déi entsprechend Erklärungen ze ginn.

Mir hu mat der UEL zesummen e Questionnaire ausgeschafft gehat fir ze verstoen, firwat d'Leit sech net impfe loosse. Do hu mer Resultater. Déi hu mer net public gemaach, well se statistesch net wierklech relevant sinn. Et sinn eng ronn 800 Äntwerte komm, mee dat war aus den Experten hirer Vue net wierklech wegweisend fir eis.

Mir hu mat der Horesca zesummen eng Campagne, déi mer elo starte fir d'Impfung.

Mir hu mat der Uni zesumme-geschafft um Campus: Informatiounsseancë mat Experten - net mat Politiker, mat Videoe vun Experten, déi gewise gi sinn, fir och do drop hinzegoen.

Och an de Schoule gëtt et elo eng extra Newsletter a Richtung vun deene jonke Leit. A mir wäerten an där doter Richtung weiderfueren.

Eis beschte Source fir ze verstoen, firwat d'Leit Angscht hunn, firwat se sech eréischt méi spët impfe loosse, dat sinn déi Leit selwer, déi impfen. An den Impfbusse froen mer dat och ëmmer gären of, firwat d'Leit hesitéiert hunn, firwat se elo eréischt kommen. Dat ass en extreem gudd Feedback an do gëtt een ëmmer erëm gewuer, dass dat net déi typesch Impfgéigner sinn, mee einfach Leit, déi Ängshten hunn, déi einfach nach ëmmer Froen hunn. An dofir wäerte mer och weiderhin d'Impfcampagne fueren.

Ech wollt just e Wuert zur Motioun soen. Mir wäerten d'Bussen an dem Hierscht, wann et méi kal gëtt, méi zréckfueren, well et einfach kal ass, dobaussen drop ze waarden. Da wäerte mer méi eragoen a mat de Gemenge kucken, wéi mer do Léisunge fannen. Mir hunn eng Rei Gemengen, déi och schonn owes op si bis acht oder hallwer néng Auer, souguer

néng Auer zum Deel. Samschdes ass och zum Deel op. Mir gesinn awer, dass dat net onbedéngt vill méi Leit unzitt. Déi grouss Majoritéit vun de Leit sichen d'Impfung nach am Dag.

Eis Approche ass et, net ze stigmatiséieren, justement, och net mat der Angscht ze spillen. Eis Approche an Ambitioun war et an ass et nach ëmmer, e Maximum un Informatiounen erauszeginn, d'Leit ze iwwerzeegen, d'Leit escht ze huele mat hiren Ängshten an op se anzegoen.

Mir wëllen effektiv keng Lëschte vu Leit, déi geimpft sinn oder net. De CovidCheck-Regimm, wéi mer en elo kennen, ass e ganz diskreete Regimm an deem Sënn: E gëtt rout oder e gëtt gréng; do gesäit een net, ob eng Persoun geimpft ass oder net. Et ass och dat, wat mer wëllen. Mir wëllen net stigmatiséieren.

A jiddereen huet och Recht op Soinen an deem Land hei, ech géif dat och gären ënnersträichen. Mir héieren nämlech ganz vill Stëmme a vill Richtungen. Et ass effektiv hors de question, fir do en Ënnerscheid ze maachen. An deem Land hei soll jiddwereen - dat ass en Zil - seng Soine kréien, ob en elo u Covid erkrankt ass, ob e geimpft ass oder net! Dat ass eng grouss Suerg. Alles anescht wär eethesch net korrekt!

D'Mesuren, déi mer huelen, souwéi déi ganz Gestiou hei, déi mécht engem vill Kappwéi, vill Bauchwéi, an dat net eréischt säit enger Woch. Et ass ni einfach. Et muss ëmmer en Equiliber fonnt ginn. Den Equiliber ... D'Stëmme sinn oft anerer, et sinn aner Theemen, déi am Virdergrond sinn, mee et war nach ni einfach. Et waren nach ëmmer kontradiktoresch Stëmmungen a mir hunn nach ëmmer misse ofweien, fir deenen eenzelnen Erwaardunge gerecht ze ginn, déi sech ganz oft widdersprach hunn, déi am Géigesaz stinn. Dat ass haut net anescht.

Haut fuerdere ganz vill Geimpfter Normalitéit. Si wëllen erëm kënnen profitéieren duerch dee Gest, dee se gemaach hunn. Si froen e CovidCheck-Regimm, well et awer erlaabt, sech op der Aarbecht, wou een zum Deel stonnelaang mat Mask muss setzen, iwwert de Wee vum CovidCheck erëm vill méi fräi kënnen ze beweegen, erëm senger Normalitéit méi no ze kommen. Op d'anerer Säit hu mer déi Leit, déi der Impfung méi skeptesch vis-à-vis stinn, déi no Alternative froen, déi eng Impfpflicht net wëllen.

A genau deen Equiliber siche mer. En Equiliber ass ëmmer e Kompromëss, e wäert ni perfekt sinn. Et wäerten der ëmmer sinn, déi net zefridde sinn. Soulaang mer kee Freedom Day hei kënnen proklaméieren, wäert dat och esou bleiwen. Soulaang mer mat Mesurë schaffen, wäert et eis net méiglech sinn, jiddwerengem gerecht ze ginn.

Eisen Equiliber, dee mer ustriewen, ass en Equiliber, wou et keng Impfpflicht gëtt. Ech wiere mech dogéint. Mir schwätzen hei net vun enger Impfpflicht. Tout au plus kann ee soen: „Et ass eng verkappten Testpflicht“, jo. Mee et ass keng Impfpflicht. Dat ass ganz bewosst esou. Mir wëllen och net en 2G à ce stade, dat wär nämlech genau dat; aner Länner ginn op dee Wee. Mir wëllen d'Méiglechkeet vun Teste bidden, déi Alternativ, déi d'Leit revendiquéieren, an dat ass déi vum Test, déi mat zu enger Impfung bidden.

Fakt ass awer och, dass mer et hei nëmme kënnen packen, schnell weiderzekommen, wa mer deen Taux de vaccination eropkréien. Mir hätte jo gären, et wier anescht, mee et ass awer net anescht! Et gëtt net wierklech Alternativen dozou. Dofir ass all Dag, deen zielt. All Dag, wou weider geimpft gëtt, wou mer Leit iwwerzeegt kréien, bréngt eis eisem Zil méi no.

Dofir huet och de Choix vun engem, deen der Impfung skeptesch vis-à-vis steet - och wa mer dee respektéieren, an ech respektéieren deen absolutt -, awer e Präis: En dréckt eis no hannen. An no-kucken, ouni ze acceleréieren, dat ass an eisen Aen net am Sënn vun der allgemenger Gesondheet, net am Interessi vun der Allgemengheet.

Firwat? Engersäits gëtt et e Risiko fir netgeimpfte Leit - netgeimpfte Leit, déi vläicht eligibel sinn, fir sech ze impfen -, mee et gëtt och anerer: Denke mer un déi Jonk ënner zwielef Joer; déi kënnen nach net geimpft ginn. Mir wëssen haut nach net, wat Long-Covid eis reservéiert. Do weess een nach net genuch dovun. Mir wëssen haut, dass och Kanner kënnen esou Saache kréien. Dat ass e Risiko, deen an der Loft ass. Anerersäits hu mir och eeler Leit. Mir hu Leit, déi eng schlecht Immunitéit hunn; déi kënnt Der impfen esou vill Der wëllt, déi wäerten ëmmer exposéiert bleiwen. Dat ass nach ëmmer en héije Risiko. Mat deem Prozentsaz, dee mer haut hunn, ass dat net ze vertrieden, alles opzehiewen.

Et ass also aus Respekt och virun deenen, déi schutzlos si virun dem Virus, deenen och eng Impfung net wierklech hëlleft, aus Respekt och virun deene Leit, déi säit 19 Méint un der Front stinn, wou mer hei wëllen acceleréieren. Si hunn Angscht, dass et erëm eng Kéier esou ausufert, wéi

dat am Moment a verschiddene Länner de Fall ass. Mir kënnen et net ausschléissen. Een, deen et mat-gemaach huet, deen un der Front steet, deen huet och Angscht. Déi ass vläicht net onbedéngt rationell, proportionéiert. Mee déi Leit wëssen, wat se hannert sech hunn.

An d'Richtung, déi mer proposéieren, ass effektiv, de Choix - dee mer respektéieren! - net méi weider aktiv ze ënnerstëtze vun öffentlecher Säit. Mir ënnerstëtzen et just nach do, wou kee Choix ass fir d'Leit. Där Situatiounen gëtt et, dat wësse mer. An déi Leit sollen natierlech och kënnen gratis getest ginn. Mee do wou e Choix ass, respektéiere mer de Choix wuel - mir gesinn e vir als 3G, dass ka weider getest ginn, dass dat eng Alternativ zu der Impfung ass -, mee mir ënnerstëtzen et an deem Sënn effektiv net méi weider, well mer eisem Zil wëlle méi nokommen!

Firwat? Net well mer de Leit wëllen d'Liewen onméiglech maachen, mee ganz einfach, well mer kee Choix hunn! Wa mer wëllen e Freedom Day hei zu Lëtzebuerg hunn, da mussen mer einfach nach e bësselche méi Leit iwwerzeegt kréien. Mir wäerten och net all Mënsch mussen iwwerzeegen! Kloer: Et wär och naiv ze mengen, dass een dat kéint, a mir wëllen dat net. Mir wëlle keng Impfpflicht! Mee mir brauchen der awer nach e bëssen.

Ech si ganz d'accord - et ass e puermol gesot ginn -: Dee Prozentsaz, deen nach net geimpft ass, dat sinn net alles Impfgéigner! Ech si mer absolutt bewosst, dass déi Leit, déi op der Strooss waren des Woch, och Leit sinn, déi Angscht hunn, déi Angscht hunn, dass nach aner Schrëtt kommen, dass et sech nach méi verschäerft. A mir mussen deene Leit einfach nach weider d'Méiglechkeet ginn, sech ze informéieren. Ech sinn iwwerzeegt, dass do nach en Deel ass, dee mer iwwerzeegt kréien: Leit, déi och einfach nach Informatioun brauchen, déi berouegt mussen ginn. An et ass op deem Wee, wou mer hoffen, wierklech dee kleng Schrëtt nach ze maachen, deen et eis erlaabt, eisem Zil méi nozekommen.

Ech géif also dofir haut ofschléissend wierklech den Appell maachen: Informéiert lech weider! Mir maachen alles, wat mer kënnen, fir lech Informatiounen ze ginn. Lauschtert net just eng Klack! Et fënnst een immens vill Informatiounen. An ech ka jiddwerengem nëmme roden, vläicht ënnerschiddlech Leit ze lauschten a sech da seng eege Meinung ze maachen. D'Zuele schwätzen haut eng ganz kloer Sprooch. An et gëtt ganz vill mat der Angscht gespilt.

Dir Dammen an Dir Hären, mir sinn all zesummen an d'Pandemie eragerutscht. D'Länner sinn ënnerschiddlech getraff ginn; d'Leit sinn ënnerschiddlech getraff gi jee no Gesondheitszoustand, jee no sozialem Status och. Mee haut hu mer et an der Hand, bei deenen Éischten ze sinn, déi ukommen, déi duerch d'Zillinn ginn. Dat weess een haut, dass dat ka goen. An dat kënnen mer nëmme, wa mer sachlech bleiwen. Dat ass dat Éischt. Ech maache wierklech en Appell zur Sachlechkeet! Dat ass deen eenzege Wee, fir hei weiderzekommen. An ech bedauern et effektiv haut, an deemem schwéieren Endspurt, net méi Ënnerstützung virzefannen hei am Raum. Dat ass eppes, wat mer eis dann op d'Kart mussen schreiwen.

Ech sinn iwwerzeegt, dass mer allegueren als Gesellschaft ee gemeinsaamt Zil hunn: Eist gemeinsaamt Zil ass et justement, eis Rechter zréckzekréien, esou schnell wéi méiglech unzokommen, esou schnell wéi méiglech déi ganz Restriktiounen kënnen opzehiewen. Dat heescht, wann elo hei eng Schëpp bäigeluecht gëtt, dann ass dat am Fong, fir vill méi schnell kënnen unzokommen an dach nach eng Hoffnung ze hunn, bei deenen ze sinn, déi dat och ganz schnell hei an Europa fäerdegbruecht hunn.

An deem Sënn bieten ech d'Leit, och weider drun ze gleewen, dass mer hei gutt Intentiounen hunn, dass mer e gemeinsaamt Zil hunn. Et ass op alle Fall mäin Zil, an ech wäert mech och weider dofir asetzen!

Merci.

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président**.- An ech géif direkt Parole après ministre un den Här Roy Reding ginn.

■ **M. Roy Reding (ADR)**.- Et wär u sech eng Fro, eng ganz kuerz Fro, mee, wéi ech mengen, eng ganz wichteg Fro: Madamm Lenert, gesitt Dir net de Problem, datt wa keng Tester méi allgemeng verfügbar sinn - well se eeben och mussen bezuelt ginn -, souwuel ongeimpfte wéi geimpfte Leit sech net méi testen an dann, wa se krank sinn, d'Krankheet virudroen, dat heescht, u sech acceleréieren? Ass et also net kontraproduktiv - a mengen Aen ass et dat -, fir déi allgemeng Tester, wéi se bis elo wäit verbreet sinn, net gratis virunzeféieren?

Merci.

■ **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé**.- Nee, ech gesinn de Risiko net, well mer jo engersäits bei enger grousser Populatioun, déi net geimpft ass,

zimmlech flächendeckend d'Schnelltester bäihalen: Dat ass an de Schoule bei deene Jonken. An dann därfer een net vergiessen, dass jiddwereen, dee Symptomer huet - an dat sinn nach wie vor eis Recommandatiounen an der Kris -, soll bei den Dokter goen. Do kréien d'Leit selbstverständlech e gratis Test!

Wa mer den Tracing maachen, do wou d'Leit kontaktéiert ginn, kréie se selbstverständlech e gratis Test ze maachen. Et ass net dee ganze Block un Tester, deen ewechfällt. A mir hunn - an an deem Sënn mécht och de Large-Scale-Testing, wéi mer e kennt hunn an enger éischter Phas, net méi dee Sënn, deen en haut mécht - haut eeben en héijen Taux de vaccination. Dat Ganzt ass en Ofweie vu Risiken. A mir sinn an enger Situatioun, wou een dat ganz breet Testen an eisen Aen elo net méi braucht. Mir sollen et do maachen, wou et Sënn mécht. Mir ginn et nach als Alternativ fir déi Leit, déi sech net wëllen impfen. Dat ass mer wichtig.

Ech si kee Frënd vun enger Impfflicht! Ech hunn dat vun Ufank u ganz kloer gesot. An d'Regierung steet och absolutt do derhannert! Dofir ass den Test an deem Sënn haut eng Alternativ. Ideal wier, mir kréichen einfach nach dee Prozentsaz erop. An dat, wat mer bidden, ass eng Alternativ dozou.

Contrairement zu anere Länner an anere Stëmme wëll ech och soen: Et gëtt vill Stëmmen; verschidener héiert ee méi, anerer manner. Mir hu ganz vill Stëmmen, déi och an eng aner radikal Richtung ginn, déi eis als Regierung och net gefalen an déi mer esou net wëllen.

■ **M. Roy Reding (ADR).**- Ok. Mir sinn eis jo awer eens, datt e Mënsch ka positiv sinn, ouni Symptomer ze hunn. Dat heescht, ech kann d'Krankheet viruginn, ouni datt ech Symptomer hunn. Dat heescht, ech ginn net bei den Dokter.

■ **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Absolutt.

■ **M. Roy Reding (ADR).**- An dat ass dat, wat mir Suerge mécht: datt duerch d'Ewechfale vun de Schnelltester oder de gratis Tester do Leit dann als Spreader ronderëm lafen - wéi den Här Di Bartolomeo dat ëmmer genannt huet am Ufank vun der Pandemie -, ouni et ze wëllen an ouni et ze wëssen. An dat si souwuel geimpfte Leit wéi ongeimpfte Leit. Dat mécht mir grouss Suergen!

■ **Mme Paulette Lenert, Ministre de la Santé.**- Dat ass richtig. Ech verstinn déi Suerg och. Et ass just en aneren Terrain, wou dee Virus elo zirkuléiert. Dat ass eng grouss Gefor, wa ganz vill Leit eeben net geimpft sinn. Mee d'Zil vun der Impfung ass net, de Virus fortze kréien. D'Zil vun der Impfung ass, de schwéiere Verlaf ze drosselen. Dat heescht: Wa sech elo geimpfte Leit ustiechen, da wäert dat sech net méi esou erëmispigelen - ausser, mer ginn nach eppes Bessere beléiert an den nächste Wochen, wat ech mer elo definitiv net wënschen. Mee dat ass d'Zil dovunner. An dann ass eeben ab engem gewëssenen Taux deenen dote Besoin net méi esou do, fir déi esou massiv erauszefilteren. Dat ass dat, wat ech op alle Fall verstanen hunn. An dat schéngt mer och logesch, déi Erklärungen.

■ **Une voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools der Madamm Gesondheetsministesch. An de Relais fir d'Regierung iwwerhéilt dann elo de Vizepremier Dan Kersch. Här Kersch, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Här President, éischstens hunn ech gesinn, dass d'Madamm Lenert, mengen ech, ganz ausféierlech an an engem gudden explikativen Toun e bëssen d'Regierungspositioun duergestallt huet. Ech hu selbstverständlech eng Ried virbereet, haaptsächlech iwwert déi Geschichten, wat d'Aarbechtswelt ueegt. Ech halen net drop, se hei ze halen, well ech weess, dass d'Zäit ofgelaf ass. Wann d'Chamber awer domat averstanen ass, kommen ech ganz gäre rop an ech soen dat. Am anere Fall hale mer eis un d'Disziplin vun der Chamber. Dat mussst Der elo decidéieren.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools, Här Kersch. D'Diskussioun ass ofgeschloss.

(*Hilarité générale*)

Et ass vun der Sensibilité politique ADR gefrot ginn, den Artikel 48 vum Chambersreglement geltend ze maachen an zwee Votes séparés ze maachen.

Als Éischt ass gefrot ginn, e Vote séparé iwwert den Artikel 2 Paragraf 2 ze maachen. Mir mussen dann eenzel iwwert dësen Artikel ofstëmmen. Madamm Lorsché?

■ **Mme Josée Lorsché (déi gréng).**- Entschëllegt, Här President. Mee ech hat elo den Här Kersch esou verstanen, wéi wann en eis wëilt d'Fräiheet loossen, him d'Méiglechkeet ze ginn, ze schwätzen.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Ah ok. Jo, ech hat dat schlecht verstanen. An duerfir hat ech d'Laaichen hannendrun och net verstanen. Ass d'Chamber d'accord, froen ech dann, datt de Vizepremier Dan Kersch d'Riedezäit vun der Regierung iwwerschreit an och nach eppes wëllt zum Projet de loi soen?

■ **Une voix.**- Jo.

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Dat ass de Fall. Da géif ech dann dem Här Vizepremier Dan Kersch d'Wuert ginn.

(*Brouhaha*)

Den Här Wiseler freet nach d'Wuert.

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Jo, mee Dir hutt schonn d'Decisioun geholl, Här President. Ech wollt am Fong soen, datt ech et normal fannen, datt den Aarbechtsminister hei an enger wa méiglech kuerzer Ried awer trotzdeem zu deem, wat wichteg ass an dësem Gesetz, seng Positioun gëtt. Ech mengen, et ass awer derwäert, dat ze héieren, an och, datt déi Leit dobaussen déi Positioun kënnen héieren, fannen ech normal an dëser Prozedur.

■ **Plusieurs voix.**- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen, Président.**- Merci villmools. Här Kersch, Dir hutt d'Wuert.

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Merci, Här President. An dësem Fall och e ganz spezielle Merci der Madamm Lorsché an dem Här Wiseler, dass ech dann awer nach dierf hei zu Wuert kommen. Ech mengen och, ech deelen dat. Eng Rei Froe stelle sech effektiv am Beräich vum Aarbechtsrecht. An et ass u sech nëmmen normal, dass ee probéiert, och d'Vue vun der Regierung hei eng kéier duerzeleeën.

Här President, virdrun ass hei gesot ginn: „Et geet net ëm d'Impfen oder d'Netimpfen.“ Här President, ech wëilt deem widdersprechen: Et geet genau a just dorëms! Méi impfe fir méi Fräiheet, esou hunn ech och d'Diskussioun vun deene meeschte Riedner hei verstanen.

Et ass och dat, wat d'Regierung wëllt erreechen. An dat ass och dat eenzegt Zil, wat d'Regierung verfollegt mat deem Gesetzesprojet, dee mer hei op den Instanzewee ginn hunn. An ech verwiere mech géint all Ënnerstellungen, dass och aner Saachen hei beabsichtigt wieren. Déi sinn net hei am Sall gefall, mee dat gëtt awer emol op där enger oder anerer Plaz dobaussen esou insinuéiert. An och den Här Clement huet jo schonn doriwwer geschwat, wat do alles vun Theorië leeft.

Et ass e bësse komesch, dass, wann een e Gesetz virstellt, wat ee wëllt maachen, ee fir d'éischt emol iwwert dat schwätzt, wat een net wëllt maachen. An ech soen dat ganz kloer: Mir maachen net dat, wat an anere Länner gemaach gëtt, dass mer zum Beispill en 2G-System aféieren, an zwar obligatoresch aféieren. Mir ginn och net de Wee, dass mer soen, déi Leit, déi net geimpft ginn, déi krank ginn an dann a Quarantän mussen goen, géife keng Lohnfortzahlung kréien. Da géife mer effektiv eise System vun der Sécurité sociale ganz a Fro stellen. A mir maachen och net de CovidCheck obligatoresch op der Aarbecht, esou wéi dat an anere Länner - notamment Italien - de Fall ass.

Wat maache mer? An dat wëll ech awer ganz kloer eng kéier hei soen: Mir maachen u sech dat, wat haut scho virun der Ofstëmmung vun dësem Gesetz u sech méiglech war, nämlech, dass mer op fräiwëlleger Basis an de Betriber e CovidCheck méiglech maachen.

De Patron kann also an Zukunft säi ganze Betrib oder en Deel ënnert de System vum CovidCheck setzen. Dat kann en awer am Geescht vun deene Gesetzter, déi bestinn an déi mer net ausser Kraaft setzen. Ech betounen dat: Dat kann en natierlech nëmme maachen, wann en och déi aner Gesetzter respektéiert, an notamment déi Gesetzgebung, déi mer am Beräich vun der Sécurité-santé hunn.

An der Praxis heescht dat also ganz konkret, dass hien an deene Betriber, wou méi wéi 150 Leit schaffen oder ab 150 Leit schaffen, esou eng Decisioun nëmme kann an der Cogestioon ëmsetzen. Dat heescht also, e muss den Accord vun der Delegatioun hunn. Soss kann en dat net maachen!

An all deenen anere Betriber ass et och genau esou evident, dass en dat net kann einfach vun uewen erof decidéieren, mee e muss et mat senger Delegatioun ofschwätzen, fir dat kënnen an d'Praxis ëmsetzen. An dat ass ganz wichtig! Mir maachen also hei e CovidCheck oder d'Méiglechkeet vun engem CovidCheck an der Aarbechtswelt am Rame vum Droit commun. De Code du travail gëtt net duerch dës spezial Covidmesuren ausser Kraaft gesat! An notamment de Livre véier iwwert d'Delegatiounen an d'Matbestëmmungsrechter gëtt iwwerhaupt net touchéiert. Ech wëll net wëssen, wat lass gewiescht wär, wa mer dat hei proposéiert hätten!

Hei gi mer ganz bestëmmt a ganz bewusst op de Wee vun der Matbestëmmung an de Betriber, well mer och der fester Iwwerzeegung sinn, dass, wann een esou eppes wëllt realiséieren, een et am beschte realiséiert, wann ee mat deene Leit schwätzt, déi herno dovunner beträff sinn. An ech géif gären dee Betrib gesinn, deen dat einfach vun uewen erof ëmsetzt. Dat wär jo theoreetesch méiglech bei deene Betriber, déi manner wéi 150 Leit hunn, ouni mat senge Leit geschwat ze hunn.

Den Här Wiseler huet och eng interessant Fro gestallt. Allerdéngs gëtt déi Fro net eréischt opgeworf duerch dëst Gesetz, mee déi hat scho laang virdru Bestand. Wat geschitt mat engem Patron, deen de CovidCheck net aféiert, an eventuell ass een do, dee sech ustécht? Déi Fro - wéi gesot - gëtt net eréischt opbruecht duerch dëst Gesetz, mee déi huet scho laang virdru bestanen. A genau do probéiere mer jo elo, eng Insécurité juridique ewechzehuelen an dranzeschreiwen, dass de Covid-Check eng Mesure wéi eng aner ass am Beräich vun der Sécurité-santé vun engem Betrib. An d'Obligatioun vum Patron iwwert den Artikel 312 (1) respektiv 312 (2), fir do alles ze maachen, fir fir d'Sécherheet vu senge Leit an och vun deene Leit ronderëm ze suergen, fällt natierlech hei net ewech an ass nach ëmmer touchéiert.

Dat nämmlecht zielt iwwregens fir d'Konsequenze vun engem, deen esou e CovidCheck net géif anhalen oder aner Sécherheetsbestëmmungen net géif anhalen. Déi Fro gëtt jo net eréischt duerch dëst Gesetz opbruecht! Mee déi besteet selbstverständlech am Kader vun all deene Bestëmmungen, déi mer haut hunn.

Et ass also kloer, dass dat, wat mer hei gemaach hunn, eng Ëmsetzung ass vun enger Praxis, déi mer haut schonn hunn am Droit commun, notamment am Aarbechtsrecht an am Beräich vun der Sécurité-santé. Jo, dat war e politesche Choix. Et hätt een et och kënnen aneschtars maachen. Mee mir hunn eis ganz bewusst fir dëse Wee entscheet.

Ech war och e bëssen iwwerrascht, Här President, wéi ech héieren hunn, dass den Här Wiseler sot - an ech probéieren, et hei méi kuerz ze maachen -, dass d'Gerichter missten am Zweifelsfall tranchéieren an Dir wäert (veuillez lire: hie wär) domadder absolutt net averstanen, ...

(*Interruption par M. Claude Wiseler*)

... Här President, Dir géift (veuillez lire: hie géif) net akzeptéieren, dass mer de Richter dës Fro eebe geifen eraushuelen. Dat hutt Der wuertwärtlech esou hei gesot: „Mer akzeptéieren net, dass d'Gerichter dat an Zukunft mussen decidéieren.“ Dat muss ech esou verstanen hunn.

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Also ech ... Fir prezis ze soen, wat domat gemengt ass: Ech hu gesot, ech hätt gär, datt d'Gesetz weesentlech méi prezis wier wéi dat, wat do drasteet. Well soss mussen vill Dossierer a vill Decisiounen um Gericht geholl ginn, vun deenen ech gemengt hätt, datt se missten am Gesetz stoen, fir datt d'Saache kloer wieren an datt et net bräicht op d'Gericht ze goen.

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Ok. Ma et ass genau dorobber, wou ech wollt agoen. Ech mengen, mir sinn eis jo eens - da brauche mer doriwwer elo net laang ze polemiséieren -: Wien aneschtars wéi d'Gerichter soll tranchéieren, wann et zu engem Zweifelsfall kënnt? A wann et zu Zweifelsfäll kënnt, ...

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Mee ech hätt léiwer, et géif guer net op e Gericht kommen!

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Här Wiseler, Här Wiseler, ech hätt dat och léiwer. Ech soen lech awer, ech soen lech awer: ...

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Mat Ärem Text kënnt et awer!

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- ... Jiddwereen, deen awer och nëmmen e Millimeter dovun ausgeet, dass mer hei an der Chamber kéinten e Gesetz maachen, wou mer fir déi Dausenden an Dausende vu Betriber, all eenzele Fall an all eenzel Situatioun géife regelen, weess, dass dat net méiglech ass. An dat ass iwwregens net nëmmen net méiglech am Beräich vum Covid. Dat ass och net méiglech an alleguer deenen anere Beräicher vu Sécurité-santé. Duerfir hu mer jo déi Gesetzgebung, déi mer hunn, fir dass mer dat der Matbestëmmung vun de Betriber an deene Leit iwwerloossen, déi am beschten op der Plaz wëssen, wéi een dat ka konkret ëmsetzen.

Dat ass d'Philosophie vun der Regierung. Et ass d'Philosophie vun deem kleng Saz, dee mer elo zousätzlech an dëst Gesetz aschreiwe gelooss hunn, wou just drasteet, dass de CovidCheck am Beräich vun der Sécurité-santé eng Méiglechkeet ass - sou wéi vill anerer -, fir d'Leit ze schützen. Net méi an net manner steet an deem Gesetz. An et ass mer wichteg, dass een dat och eng kéier hei seet.

An dann ...

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Mee, Här Kersch, tëschent alles regelen a guer näischt reegele gëtt et e ganzt Feld dozweeschent. A mir hätte gär, datt eng Rei Saachen am Gesetz géife stoen. Dat ass dat, wat ech sot.

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Dir hutt dat esou gesot, mee Dir hutt awer näischt Konkreetes gesot. An ech wëll och hei soen, dass an der ...

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Ech hu ganz konkret Saache proposéiert.

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Dat Eenzeit, wat ech vun engem vun Äre Verrieder an der Kommissioun héieren hunn, war genau dat, dass e gefrot huet: „Bleiwen d'Bestëmmunge vun der Matbestëmmung oprechterhalen oder net?“ A meng kloer Äntwert dorobber war „jo“, an domadder war d'Diskussioun eriwuer. An dat, wat Der elo gesot hutt, ...

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Dogéint hunn ech awer och guer näischt.

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Här Wiseler, an dat, wat Der elo gesot hutt, dass een dat jo deelweis hätt kënnen méi staark regelen ... Wou waren dann Är Propositionen, fir dat konkret ze maachen? A wou waren dann déi Propositionen, déi dann och an de Betriber ëmsetzbar gewiescht wären?

(*Intervention de la présidence*)

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Ech hunn der elo eng ganz Rei genannt.

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Dat wär awer dann eng interessant Fro, déi een emol eng kéier misst stellen. A wéi hätten dann d'Patrone respektiv d'Gewerkschaften op Är Virschléi reagiert? Ech hätt mech doriwwer gefreet, dat emol ze wëssen! Ech mengen, dass dat och guer net geet!

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Jo, mee, Här Kersch, ech hunn der virdrun eng Rei genannt.

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Weeder ech nach Dir hunn d'Fäegkeet, dat ze maachen.

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Ech hunn der eng Rei virdrun a menger Ried genannt an ech liesen och, wat d'Patrone respektiv d'Gewerkschaften iwwert deen hei Text soen, an zwar genau dat selwecht wéi ech.

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Nee, neen. Et ass net genau dat nämmlecht wéi Dir. Ech wollt och do emol eng kuerz Äntwert ginn.

Et ass allerdéngs richtig, dass weeder d'Patronen nach d'Gewerkschaften mat deem zefridde sinn, wat mer hei maachen. Awer net aus deenen nämmlechte Grënn, Här Wiseler! Déi eng wollten nämlech iwwerhaupt kee CovidCheck, a wann, da mat der Garantie, dass, wa mer geifen Tester maachen, mer se gratis géife maachen a mat enger Garantie, dass d'Leit, déi sech weigere, keng Sanktiounen dierfte gemaach kréien.

Déi aner wollte genau de Contraire! Déi aner wollten éischstens emol de CovidCheck esou, wéi si et gären hätten, ouni mat iergendengem mussen driwwer ze schwätzen. A virun allem wollte se e Fräifaarteschäin, fir Leit kënnen ze entloossen. Mir hu weeder dat Eent nach dat Anert gemaach!

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Dat hunn ech awer a kengem Avis esou gelies.

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Här Wiseler, da musst Der d'Stellungnam vun der UEL liesen, déi se gëschter erausginn huet. Liest dee Communiqué emol eng kéier a liest d'Stellungname vun de Gewerkschaften, wat se soen. A virun allem ass et jo net nëmmen dat, wat ee muss liesen. Et muss ee jo och dat wëssen, wat een dann do am Dialog, deen ee mat deene Leit féiert, vun deene Leit gesot kritt. An ech kann lech soen, deen Dialog huet stattfonnt!

An ech hat dat hei an der Chamber scho gesot: Entgéint deem, wat virdrun hei verlaude gelooss ginn ass, hu mer schonn um Ufank vum Mount souwuel de Gewerkschaften wéi och de Patrone gesot, dass mer drun denken, de CovidCheck op déi Aart a Weis anzesetzen, esou wéi mer et elo maachen, net aneschtars. Et ware keng Alternativen um Dësch an et sinn och keng komm, weeder vun der UEL, nach vun de Gewerkschaften, an och net vun lech, wéi ech leider muss feststellen.

Mir hunn eis also fir dee Wee entscheet, Här Wiseler.

■ **M. Claude Wiseler (CSV).**- Dat ass just net richtig.

■ **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.**- Här Wiseler, mir hunn eis also fir dee Wee entscheet, deen eiser Meenung no deen eenzeg gangbare war: CovidCheck als potenziell Méiglechkeet aféieren, an zwar am Gesetz, am Rame vun den Droits communs an am Rame vun der Matbestëmmung.

A loosst mech zum Schluss awer nach just meng Hoffnung ausdrécken, dass an deenen allermeeschte Betriber déi theoreetesch Diskussiounen, déi mir hei féieren an eis hei leeschten, iwwerhaupt keen Thema wäerte sinn, well ech der fester Iwwerzeegung sinn, dass do, wou verstänneg Leit matenee schwätzen, et och zu verstännege Léisunge wäert kommen. An ech hu mäin Optimismus nach ëmmer net verluer, dass och Patronen a Gewerkschaften um Terrain et fäerdegbréngen, esou Léisungen ze fannen. A wa se se fannen - dovun sinn ech iwwerzeugt -, fanne se se am Interêt vun eis allegueren. Merci villmools.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools dem Vizepresident Kersch. A well deen Austausch esou interessant war, erlaabt mir, d'Chamber ze froen, fir och nach dem Minister vun der Fonction publique d'Wuert ze ginn, fir ...

(Brouhaha)

Ass d'Chamber d'accord, fir ...

► **M. Sven Clement (Piraten).** - Mee wëllt deen iwwerhaupt, Här President?

(Brouhaha)

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).** - Här President, d'Regierung ...

► **M. Sven Clement (Piraten).** - Här President, ech mengen, de Minister wëllt guer net.

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).** - Wann d'Regierung dat do beansprucht, da kënnen all d'Parteien heibannen och onendlech laang schwätzen. Well dat doten ass einfach net gerecht!

(Brouhaha)

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci. Domadder ass d'Diskussioun ofgeschloss.

Mir kommen dann zu deenen zwee Votes séparés, déi vun der Chamber gefrot waren. Als Éischt ass gefrot, e Vote séparé iwwert den Artikel 2 Paragraf 2 ze maachen. Mir mussen dann eenzel iwwert dësen Artikel ofstëmmen.

Vote séparé sur l'article 2 (2) du projet de loi 7897

Da stellen ech d'Fro: Wien d'accord ass mam Artikel 2 Paragraf 2 vum Projet de loi, dee soll mat Jo stëmmen.

D'Ofstëmmen fänkt un. Duerno de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

Den Artikel 2, sou wéi en zum Vott gestallt ginn ass, ass mat 33 Jo-Stëmmen géint 27 Nee-Stëmmen ...

(Interruption par M. Jeff Engelen)

Ech hunn deem Rechnung gedroen, Här Engelen. Genau.

► **M. Jeff Engelen (ADR).** - Merci, Här President.

► **M. Fernand Etgen, Président.** - ... ugehall. Den Artikel 2 Paragraf 2 ass domadder ugehall.

Ont voté oui : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden (par Mme Françoise Hetto-Gaasch), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen) ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen.

Als nächst ass de Vote séparé iwwert den Artikel 6 ze maachen. Mir mussen dann eenzel iwwert dësen Artikel ofstëmmen.

Vote séparé sur l'article 6 du projet de loi 7897

Da stellen ech d'Fro: Wien d'accord ass mat dem Artikel 6 vum Projet de loi, dee soll mat Jo stëmmen.

D'Ofstëmmen fänkt un. Duerno de Vote par procuration. De Vott ass ofgeschloss.

Den Artikel 6 ass mat 31 Jo-Stëmmen géint 28 Nee-Stëmmen ugehall. Den Artikel 6 ass domadder ugehall.

Résultat définitif après redressement : l'article 6 du projet de loi 7897 est adopté par 31 voix pour et 29 voix contre.

Ont voté oui : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue.

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par M. Jean-Paul Schaaf), Léon Gloden (par M. Claude Wiseler), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen) ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Mir kommen dann elo zur Ofstëmmung iwwert de gesamte Projet de loi 7897. Den Text steet am Document parlementaire 7897°.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 7897 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt un. De Quorum ass erreecht. De Vote par procuration.

De Projet de loi ass mat 31 Jo-Stëmmen géint 29 Nee-Stëmmen ugehall.

Ont voté oui : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue.

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par Mme Françoise Hetto-Gaasch), Léon Gloden (par M. Laurent Mosar), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par M. Félix Eischen) ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Et ass also esou decidéiert.

Motions

Da kéime mer elo zur Ofstëmmung vun deenen zwou Motiounen, déi deposéiert gi sinn.

Motion 1

Fir d'éischt d'Motioun Nummer 1, déi vun der CSV, vum Här Wiseler deposéiert ginn ass. Wëllt nach een d'Wuert zu där Motioun ergräifen? Den Här Georges Engel.

► **M. Georges Engel (LSAP).** - Jo, merci, Här President. Mir hu virdrun d'Madamm Gesondheetsministesch héieren, op eng Rei vu Punkten aus dëser Motioun agoen, ënner anerem den Impfbus, wou et ze kal gëtt, mee wou awer d'Frequenz, mengen ech, an d'Luucht gesat ginn ass. Mee wou awer elo mat deene Gemenge geschwat gëtt, wou cibléiert an de Gemenge sollen Aktiounen lafen, wou dann och samschdes elo schonn zum Deel op ass bis 9.00 Auer, wou d'Angebot do ass, mee wou d'Leit awer net direkt dovunner profitéieren, soudass hei eng ganz Rei vu Punkte souwisou schonn um Lafe sinn, gemaach ginn, grad wéi d'Campagne de sensibilisation à grande échelle. Dir hutt héieren, dass déi véiert Campagne leeft.

Dir hutt och héieren, wat alles gemaach ginn ass iwwer Facebook, digital, analog, Professioneller, déi ugeschwat goufen, Radio, Webinaren, mat deenen eenzelne Beruffskummeren, mat de Patronen, mat de Gewerkschaften. Et ass wierklech immens, immens vill gemaach ginn. Et kann een natierlech ëmmer erëm soen, et hätt ee misse méi maachen. Wat ass méi? Wat ass méi, wann een dat heite gesäit, wat hei alles gemaach ginn ass? Duerfir géif ech proposéieren, déi Motioun hei ofzeleenen.

► **Une voix.** - Très bien!

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Dann huet den Här Kartheiser d'Wuert gefrot.

► **M. Fernand Kartheiser (ADR).** - Här President, villmools merci. Fir d'ADR ass dat hei eng sënnvoll

Motioun, déi och ausdrécklech keng Impfflicht fuerdert, mee einfach eng Sensibiliséierung an aner Moossnamen, déi och an eisen Ae sënnvoll sinn. Ech wëilt just awer den Här Wiseler bieten, vläicht eng Formuléierung aneschtens ze gesinn: Hei steet e feste Prozentsaz dran, deen ee soll erreechen; dat ass an eisen Ae problematesch. Et géif an eisen Ae vollkommen duergoen ze soen: „eng signifikant Proportion vun der Populatioun“.

A wann den Här Wiseler bereet wär, do e bëssen en aneren Text ze huelen, géif d'ADR dat hei och gär matstëmmen. Villmools merci.

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci, Här Kartheiser. Dann huet den Här Sven Clement d'Wuert gefrot.

► **M. Sven Clement (Piraten).** - Merci, Här President. Déi Motioun hei ass eis ganz sympathesch. Ech hunn et virdrun a menger Interventioun gesot: De grouse Problem ass, et ass haut vill méi einfach, sech bis spéit an d'Nuecht eran, bis moies fréi eppes Ongesondes ze maachen, andeem ee mam Auto bei den Drive-in vun iergendenger Burgerkette firt a sech do en décke Burger mat Fritten a Cola eranzitt, respektiv et kann ee sech bis moies fréi an d'Poppen dach awer vollafe loossen, wann een et emol esou seet. Dat heescht, mir maachen de Leit u sech ganz vill Offeren, wou ee sech kann eppes Ongesondes maachen. An d'Offer, fir sech impfen ze loossen, ass dann awer eng, déi heefeg un Hürde scheitert.

Et gëtt Dokterer ... Do gi Leit sech gäre bei hiren Hausdokter impfen - wat eng super Initiativ ass, wat mir als Piraten ënnerstëtzen -, fir da vum Hausdokter gesot ze kréien: „Ma nee, ech muss als Éischt sechs Leit zesummekréien, déi beim éischen Impf-Rendez-vous deen näämmlechten Dag Zäit hunn a beim zweeten Impf-Rendez-vous deen näämmlechten Dag Zäit hunn, well soss verschwenden ech Dosen. A genau dat féiert dozou, datt dann awer herno erëm Leit ofsprangen. Ass dat e signifikanten Undeel oder net? Ech weess et net!

(Interruption)

Mee ech fannen, et muss mindestens esou einfach sinn, eppes Gesondes ze maachen - an d'Impfung gehéiert dozou -, wéi eppes Ongesondes ze maachen. An ech mengen, d'CSV mécht hei ganz konkreet Proposen, déi mir als Piraten ënnerstëtzen.

Et muss ee jo och dozou soen: D'Majoritéitsparteien - haut och erëm - froen ëmmer erëm: „Wat géif d'Oppositioun da maachen? Wat géift Dir da maachen, wann Der an eiser Positioun wäert?“ Ma hei ginn erëm Propose gemaach, fir da just hannendru gesot ze kréien: „Dat ass superfetatoire.“

(Interruptions)

Ma firwat frot Der dann iwwerhaupt nach? Mir stëmmen dat heite mat!

(Interruption par M. Georges Engel)

► **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.** - Wou fannt Der dann d'Dokteren, déi dat maache bis 3 Auer am Burger King? Wou fannt der dann d'Dokteren an d'Personal, déi dat maache bis 3 Auer am Burger King?

► **M. Georges Engel (LSAP).** - Dir frot, bis 7.00 Auer opzemaachen, mir maache bis 9.00 Auer op.

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Ech ginn d'Wuert un den Auteur vun der Motioun, den Här Wiseler, fir hien ze froen, ob e mat där Modifikatioun, déi den Här Kartheiser proposéiert huet, d'accord ass oder ob mer d'Motioun esou zum Vott stellen, wéi se deposéiert ginn ass.

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Also ech ka verstoen, datt een d'Zuel 80 % kann a Fro stellen, well virdrun huet och d'Gesondheetsministesch gesot: „Mir wëssen net, wéini mer eng Immunité collective hunn.“ Fir mech ass wichteg, datt d'Immunité collective drasteet an datt mer hei zum Ausdrock bréngen, datt mer d'Necessitéit hunn „de vacciner“. An ech géif proposéieren, et esou ze formuléieren: « considérant la nécessité de vacciner une majorité suffisante de la population afin d'atteindre une immunité collective ». Et ass dat, wat ech gär hätt. Ob dat elo 80 oder 85 ass, ass mer am Fong egal, weess ech och net, mee et muss suffisant sinn.

► **Mme Martine Hansen (CSV).** - Très bien!

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Här Wiseler. Ech mengen, mir kommen dann zum Vott vun där licht modifizierter Motioun.

Vote sur la motion 1 modifiée

D'Ofstëmmen fänkt un. De Quorum ass erreecht. De Vott ass ofgeschloss.

D'Motioun ass mat 28 Jo-Stëmmen géint 32 Nee-Stëmmen ofgeleent.

Résultat définitif après redressement : la motion 1 modifiée est rejetée par 29 voix pour et 31 voix contre.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt épouse Kemp, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Paul Galles (par M. Laurent Mosar), Léon Gloden (par M. Claude Wiseler), Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine

Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies, Georges Mischo, Mme Octavie Modert, M. Laurent Mosar, Mme Viviane Reding, MM. Gilles Roth, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter (par Mme Martine Hansen) ;

MM. Jeff Engelen, Fernand Kartheiser, Fred Keup et Roy Reding ;

MM. Sven Clement et Marc Goergen ;

Mmes Myriam Cecchetti et Nathalie Oberweis.

Ont voté non : MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, MM. Frank Colabianchi, Fernand Etgen, Gusty Graas, Max Hahn, Mme Carole Hartmann, MM. Pim Knaff, Claude Lamberty et Mme Lydie Polfer ;

Mme Simone Asselborn-Bintz, M. Dan Biancalana, Mmes Tess Burton, Francine Closener, MM. Yves Cruchten, Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Claude Haagen, Mmes Cécile Hemmen et Lydia Mutsch ;

Mme Semiray Ahmedova, MM. Carlo Back, François Benoy, Mmes Djuna Bernard, Stéphanie Empain, Chantal Gary, M. Marc Hansen, Mme Josée Lorsché et M. Charles Margue.

Motion 2

Da kéime mer zur Motioun Nummer 2. Dat ass déi Motioun, déi vun der Sensibilitéit ADR deposéiert ginn ass. Wëllt nach een dozou d'Wuert ergräifen? Den Här Gilles Baum.

► **M. Gilles Baum (DP).** - Merci fir d'Wuert, Här President. Ech wollt e puer Wuert soen zu der Motioun. Mir befannen eis hei net am schoulesche Beräich, mat deem, wat ugeschnidden ass, d'Éducation musicale, mee mir befannen eis am peri- an am parascolaire Beräich. Do gouf et eng Ännerung am Gesetz, an déi hu mer elo just viru fënnf Minutte gestëmmt. Ech liesen lech den Text vir: « Si le groupe dépasse le nombre de dix personnes, une distanciation physique d'au moins deux mètres ou l'obligation du port du masque doit être respectée entre les différentes personnes. » Dat heescht, et sinn net déi zwou Konditiounen, esou wéi et an der Motioun hei geschriwwen ass, mee et ass nach eng Konditioun, déi anzehalen ass, wa méi wéi zéng Leit an engem Musekscours gläichzäiteg sinn.

Et gouf dozou och eng Kommunikatioun, déi vum Ministère, vum MENJE, erausgaangen ass de 14. Oktober, dat war dann de leschten Donneschden, leschte Freiden, un alleguerten d'Museksschoulen, fir se op déi nei Ännerungen an deem heiten Text opmierksam ze maachen. Duerfir géif ech mengen, mir bräichten déi Motioun hei net. An ech géif menger Fraktioun proposéieren, déi Motioun hei och net ze stëmmen.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci villmools, Här Baum. Dann huet den Här Marc Goergen d'Wuert gefrot.

► **M. Marc Goergen (Piraten).** - Merci, Här President. Also mir Piraten wäerte se och net matstëmmen. Éischtens: Et gëtt nach aner Museksschoulen am Land wéi nëmmen déi kommunal. An zweetens si mer an engem ganz anere Kontext, well an d'Museksschoul kann een och als Erwuessene goen. Dat ass elo net vergläichbar mat enger Schoul. Deement-sprechend wäerte mer se net matstëmmen.

► **M. Fernand Etgen, Président.** - Merci, Här Goergen. Den Här Claude Wiseler.

(Interruptions)

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Ech wollt am Fong d'Regierung froen, wann Der erlaabt, well hei steet ...

(Interruption)

Ech wollt am Fong d'Regierung froen, well hei steet dran: Et gëtt kee rationale Grond, d'Schüler an d'Léierpersonal vun de kommunale Museksschoule méi strenge Restriktiounen ze ënnerwerfe wéi d'Schüler an d'Léierpersonal vum Fundamental a vun de Lycéeën. Ech fannen dat jo prinzipiell net falsch. Mee vläicht gëtt et awer e rationale Grond, fir et anescht ze maachen.

An dofir wär ech frou, serieusement, einfach d'Regierung ze froen: Wat ass de Grond, fir et anescht ze maachen? Wann Der eis dat kéint soen, dat géif op jidde Fall eist Ofstëmmverhalen ...

► **M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre.** - Da musse mer dee Minister froen, deen fir deen dote Beräich zoustänneg ass. Mir kënnen lech elo net hei stante pede eng Äntwert ginn. Mir kucken dat ganz gären no an da kritt d'Chamber eng Äntwert.

► **M. Claude Wiseler (CSV).** - Ech hätt d'Fro och net esou stante pede gestallt, mee vu datt se hei an der Motioun steet, eier mer stëmmen, wollt ech awer wëssen ... Infolgedesse géif ech proposéieren, datt mir eis als Fraktioun enthalen, well mer haut d'Informatioun net hunn.

► **M. Georges Engel (LSAP).** - Den Här Baum huet jo gesot: Et ass net méi esou. Et ass net méi esou!

■ **M. Dan Kersch**, *Vice-Premier Ministre*.- Eng Erklärung gëtt et jo mol direkt, an déi huet d'Madamm Cahen elo richtegerweis gesot: D'Schoul ass obligatoresch an d'Museksschoul ass et net. Dat si jo zwou verschidde Saachen. Et kann een dat Eent also net mat deem Aneren einfach esou tel quel vergläichen, wéi och de Vertrieeder vun de Piraten virdru gesot huet.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Här Wiseler. Merci, Här Kersch, fir d'Prezisiounen. Dann huet nach den Här Fernand Kartheiser d'Wuert gefrot.

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Jo, Här President, et ass an eisen Aen ze vill wichteg, datt mer hei déi Saach vun de Museksschoulen eng Kéier à tête reposée kucke mat allen Erklärungen. Dofir géif ech proposéieren, datt mer haut net doriwwer ofstëmmen. Mir wäerten déi Motioun nei formuléieren, fir dann och deem Gesetz vun haut Rechnung ze droen, a waarden op d'Erklärung vun der Regierung. Mee am Laf vun der Woch wäerte mer déi Motioun nach eng Kéier presentéieren, well et läit eis einfach um Häerz, datt mer déi Situatioun an de Museksschoulen net méi defavorabel hu wéi an anere Schoulen. An da komme mer nach eng Kéier - dat

ass meng Proposition, wann Dir d'accord sidd, Här President - am Laf vun der Woch op dës Fro zrëck. Merci.

(*La motion 2 de M. Jeff Engelen est retirée.*)

■ **Plusieurs voix**.- Au vote!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Duerch d'Zréckzéie vun der Motioun si mer um Enn vun der Sitzung ukomm. D'Chamber ...

(*Interruptions*)

■ **M. Sven Clement** (*Piraten*).- Ma en huet se zréckgezunn!

■ **M. Gilles Baum** (*DP*).- Nee, en huet se net zréckgezunn!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- D'Motioun ass jo zréckgezunn?

(*Assentiment*)

D'Motioun ass zréckgezunn. Domadder si mer um Enn vun der Sitzung ukomm. D'Chamber kënnt muer de Mëtten um 14.30 Auer nees zesummen. D'Sitzung ass opgehuewen.

(*La séance publique est levée à 12.24 heures.*)

Sommaire

1. Ouverture de la séance publique

- M. Fernand Etgen, Président

2. Octroi de titres honorifiques à d'anciens fonctionnaires de l'Administration parlementaire

- M. Fernand Etgen, Président

3. Ordre du jour

- Mme Martine Hansen - M. Fernand Kartheiser (intervention de M. Mars Di Bartolomeo) - M. Romain Schneider, Ministre de la Sécurité sociale (interventions de M. Georges Engel et Mme Martine Hansen)

4. Heure d'actualité de la sensibilité politique Piraten au sujet du scandale d'espionnage Pegasus

- Exposé : M. Marc Goergen (interventions de M. Sven Clement et M. Fernand Kartheiser) (dépôt de la motion 1)

- Débat : M. Laurent Mosar - M. Gusty Graas - M. Yves Cruchten - Mme Stéphanie Empain - M. Fernand Kartheiser (interventions de M. Sven Clement) - M. Sven Clement (parole pour fait personnel) (intervention de M. Georges Engel) - Mme Nathalie Oberweis

- Prises de position du Gouvernement : M. Jean Asselborn, Ministre des Affaires étrangères et européennes - Mme Sam Tanson, Ministre de la Justice - M. Laurent Mosar (parole après ministre) - Mme la Ministre Sam Tanson - Mme Nathalie Oberweis (parole après ministre) - Mme la Ministre Sam Tanson - M. Yves Cruchten (parole après ministre)

- Motion 1 : M. Marc Goergen (intervention de M. Laurent Mosar) - Mme la Ministre Sam Tanson - M. Sven Clement (intervention de Mme la Ministre Sam Tanson) - Mme la Ministre Sam Tanson (intervention de M. Sven Clement) - M. Fernand Kartheiser - M. Laurent Mosar

- Vote sur la motion 1 (rejetée)

5. Heure de questions au Gouvernement

Question n° 245 du 19 octobre 2021 de M. Marc Spautz relative à l'impact et les effets de la pénurie de matériaux et de main d'œuvre dans le domaine de la construction, adressée à M. le Ministre des Classes moyennes

- M. Marc Spautz - M. Lex Delles, Ministre des Classes moyennes

Question n° 246 du 19 octobre 2021 de M. André Bauler relative à l'évolution des aides octroyées aux acteurs du secteur culturel pendant la pandémie, adressée à Mme la Ministre de la Culture

- M. André Bauler - Mme Sam Tanson, Ministre de la Culture

Question n° 247 du 18 octobre 2021 de Mme Nathalie Oberweis relative au remboursement de la psychothérapie, adressée à Mme la Ministre de la Santé et à M. le Ministre de la Sécurité sociale

- Mme Nathalie Oberweis - M. Romain Schneider, Ministre de la Sécurité sociale

Question n° 248 du 19 octobre 2021 de M. François Benoy relative au plan stratégique national dans le cadre de la nouvelle PAC, adressée à M. le Ministre de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement rural

- M. François Benoy - M. Romain Schneider, Ministre de l'Agriculture, de la Viticulture et du Développement rural

Question n° 249 du 18 octobre 2021 de M. Sven Clement relative au délai d'inscription pour un examen médico-sportif, adressée à M. le Ministre des Sports

- M. Sven Clement - M. Dan Kersch, Ministre des Sports

Question n° 250 du 19 octobre 2021 de M. Jean-Paul Schaaf relative au financement respectivement au subventionnement de la fusion des cinq communes de la Nordstad, adressée à Mme la Ministre de l'Intérieur

- M. Jean-Paul Schaaf - Mme Taina Bofferding, Ministre de l'Intérieur

Question n° 251 du 18 octobre 2021 de Mme Myriam Cecchetti relative à la plateforme pour l'action climat et la transition énergétique, adressée à Mme la Ministre de l'Environnement, du Climat et du Développement durable

- Mme Myriam Cecchetti - Mme Carole Dieschbourg, Ministre de l'Environnement, du Climat et du Développement durable

6. Interpellation de M. Gilles Roth au sujet de la gestion de catastrophes naturelles suite aux récentes intempéries

- Exposé : M. Gilles Roth (dépôt de la motion 1)

- Débat : M. Max Hahn - M. Dan Biancalana (dépôt de la motion 2) - M. François Benoy (interventions de M. Fernand Kartheiser et M. Mars Di Bartolomeo) - M. Jeff Engelen - Mme Myriam Cecchetti - M. Marc Goergen

- Prises de position du Gouvernement : M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d'État - Mme Taina Bofferding, Ministre de l'Intérieur - Mme Carole Dieschbourg, Ministre de l'Environnement, du Climat et du Développement durable

- Motion 1 : M. Dan Biancalana - M. Fernand Kartheiser - Mme Myriam Cecchetti - M. Gilles Roth (interventions de M. le Premier Ministre Xavier Bettel et M. Michel Wolter) - M. Sven Clement

- Vote sur la motion 1 (rejetée)

- Vote sur la motion 2 (adoptée)

Au banc du Gouvernement se trouvent : M. Xavier Bettel, Premier Ministre, Ministre d'État ; M. Dan Kersch, Vice-Premier Ministre ; M. Jean Asselborn, M. Romain Schneider, Mme Carole Dieschbourg, Mme Sam Tanson, Mme Taina Bofferding et M. Lex Delles, Ministres.

(*La séance publique est ouverte à 14.31 heures.*)

1. Ouverture de la séance publique

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Ech maachen d'Sitzung op.

Huet d'Regierung eng Kommunikatioun ze maachen?

■ **M. Jean Asselborn**, *Ministre des Affaires étrangères et européennes*.- Nee, Här President.

2. Octroi de titres honorifiques à d'anciens fonctionnaires de l'Administration parlementaire

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Opgrond vun Decisioun vum Bureau vun der Chamber an nom Artikel 43 vum Beamtestatut vun der Chamber gëtt der Madamm Gény Arend, Inspecteur, der Madamm Ginette Biasini, Inspecteur, der Madamm Maryse Klein, Chargée de gestion dirigeant, dem Här Claude Frieseisen, Secrétaire général, an der Madamm Viviane Heinen, Inspecteur, déi d'Administration parlementaire pensionshalber verlooss hunn, den Éierentitel vun hire Funktiounen zouerkannt.

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

(*Applaudissements*)

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Eis Felicitatiounen! Mir wënschen hinnen all eng laang a verdéngte Pensioun.

3. Ordre du jour

D'Madamm Hansen hat nach, mengen ech, d'Wuert gefrot. Oder?

■ **Mme Martine Hansen** (*CSV*).- Zum Ordre du jour, Här President.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Den Ordre du jour hate mer gëschter ugehall, Madamm Hansen.

■ **Mme Martine Hansen** (*CSV*).- Ma da wollt ech mech opreegen iwwert ...

(*Hilarité*)

... d'Heure de questions, Här President, well ech wëll just hei awer nach eng Kéier matdeelen, datt mer et net normal fannen, datt an dësen Zäiten, wou wierklech Covid aktuell ass, d'Madamm Gesondheetsministesch net do ass. Mir haten eng éischt Lëscht, wou se do war. Elo ass se gestrach. Mir haten zwou wichteg Froen, well mer jo wëssen, datt d'Leit definitiv sensibel sinn, och op d'Impfungen.

Et ass een neien Impfstoff, dee kënnt deemnächst eraus, dee sech op Proteinne baséiert. Dat heescht, eng Aart „normale“ Vaccin. Do wollte mer gäre wëssen, wéi wäit d'Regierung do ass, ob deen hei géif zu Lëtzebuerg zougelooß ginn. An och iwwert déi sëllege Bréiwer, déi am Moment bei d'Leit kommen, datt se sech nach eng Kéier sollen impfe loossen.

Wéi gesot. Mir hunn du gefrot, datt den Här Premier eis géif äntwerten, dee wär nämlech do gewiescht. An deen huet gesot, hie géif eis net äntwerten! Dat fanne mer also net normal, datt an dësem wichtige Sujet elo kee vun der Regierung do ass, wou mer kënnen eis Froe stellen.

Merci.

■ **Plusieurs voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci, Madamm Hansen. Ech mengen, et ass esou, datt eeben déi Ministeren, déi am Zoustännegkeetsberäich si vun de Froen, datt et déi sinn, déi äntworten. An et ass net, datt de Premierminister fir alles zoustänneg ass.

■ **Une voix**.- Dach!

(*Interruptions*)

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Dat heescht, de Premierminister huet ganz grousst Vertrauen an déi verschidde Ministèren.

Ech huelen Akt vun Ärer Deklaratioun. An da kënnen mer zum éischte Punkt vum Ordre du jour ...

■ **Une voix**.- Dat ass deen ale Landwirtschaftsminister, dee schwätzt.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Den Här Kartheiser freet nach d'Wuert. A firwat frot Dir d'Wuert?

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Majo, fir dee selwechte Punkt wéi d'Madamm Hansen, deen, wou ee sech därer opreegen, wann een net zum Ordre du jour därer schwätzen, Här President. Dat ass gëschter Moie ganz séier gaangen. An ech wollt awer just ee Wuert och zum Ordre du jour soen.

Mir hunn am Abléck déi Situatioun, datt mer muer de Mëtten hei den éischte Vott iwwert d'Verfassungsrevisioun huelen. An ech fannen et net normal, mir fannen et net normal bei der ADR, datt mer dee Vott huelen, ier eng Petitioun, déi an der Chamber agereecht ginn ass, nämlech d'Petitioun 2007, an deen néidege Quorum huet, diskutéiert ass!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Här Kartheiser, gëschter ass den Ordre du jour ugehall ginn.

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- Jo, mee ech fannen, ...

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Et deet mer leed, Här Kartheiser, wannechgelift, dat doten zielt elo net.

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- ... mat allem Respekt, Här President, ...

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- An déi Sitzung vun haut, ...

■ **M. Fernand Kartheiser** (*ADR*).- ... Dir sollt eis als Chamber méi eescht huelen.

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Dat kënnt Der muer nach eng Kéier widderhuelen. Mee den Ordre du jour ass gëschter Moien eestëmmeg esou ugehall ginn.

■ **Une voix**.- Très bien!

■ **M. Mars Di Bartolomeo** (*LSAP*).- Elo ass de Video scho gedréit!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- D'Chamber féiert haut de Mëtten eng Aktualitéitsstonn iwwert den Iwwerwaachungsskandal duerch d'Schued...

(*Brouhaha*)

Den Här Romain Schneider huet d'Wuert.

■ **M. Romain Schneider**, *Ministre de la Sécurité sociale*.- Ech wollt awer just op déi - ech sinn dat net méi gewinnt hei -, ech wollt awer just op déi Remark vun der Madamm Hansen äntwerten, där ech Recht ginn, datt d'Regierung esou vill wéi méiglech sollt present sinn. An dat si mer och, esou wéi mer et kënnen maachen. Mee awer grad der Gesondheetsministesch virzegeheien, si wier net disponibel, fir op d'Fro vun den Deputéierten ze äntwerten, mengen ech, ass falsch.

A wann Der eis dat elo, mir vläicht, dat virgeheit, da sinn ech domat d'accord. Mee ech mengen, d'Gesondheetsministesch ass ëmmer do, kënnt virun all Gesetz bei d'Kommissioun, Dir kënnt all Fro do wierklech stellen. An ech fannen dat net korrekt. Ech mengen, d'Madamm Minister huet sech entschëllegt, si ass net do. A wann déi Froen ze stelle sinn, mat Sécherheet wäert d'Geleeënheet sech bidden, lech och erëm eng Kéier kënnen dorobber ze äntwerten.

Merci.

■ **M. Georges Engel** (*LSAP*).- Si krut Honnerte Froe gestallt an huet allkéiers drop geäntwert!

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Merci villmools dem Här Romain Schneider.

■ **Mme Martine Hansen** (*CSV*).- Et muss ee jo awer och an enger Heure de questions Froe stelle kënnen!

4. Heure d'actualité de la sensibilité politique Piraten au sujet du scandale d'espionnage Pegasus

■ **M. Fernand Etgen**, *Président*.- Da komme mer elo awer zur Aktualitéitsstonn ...